

Lantmäteriets Årsredovisning 2021

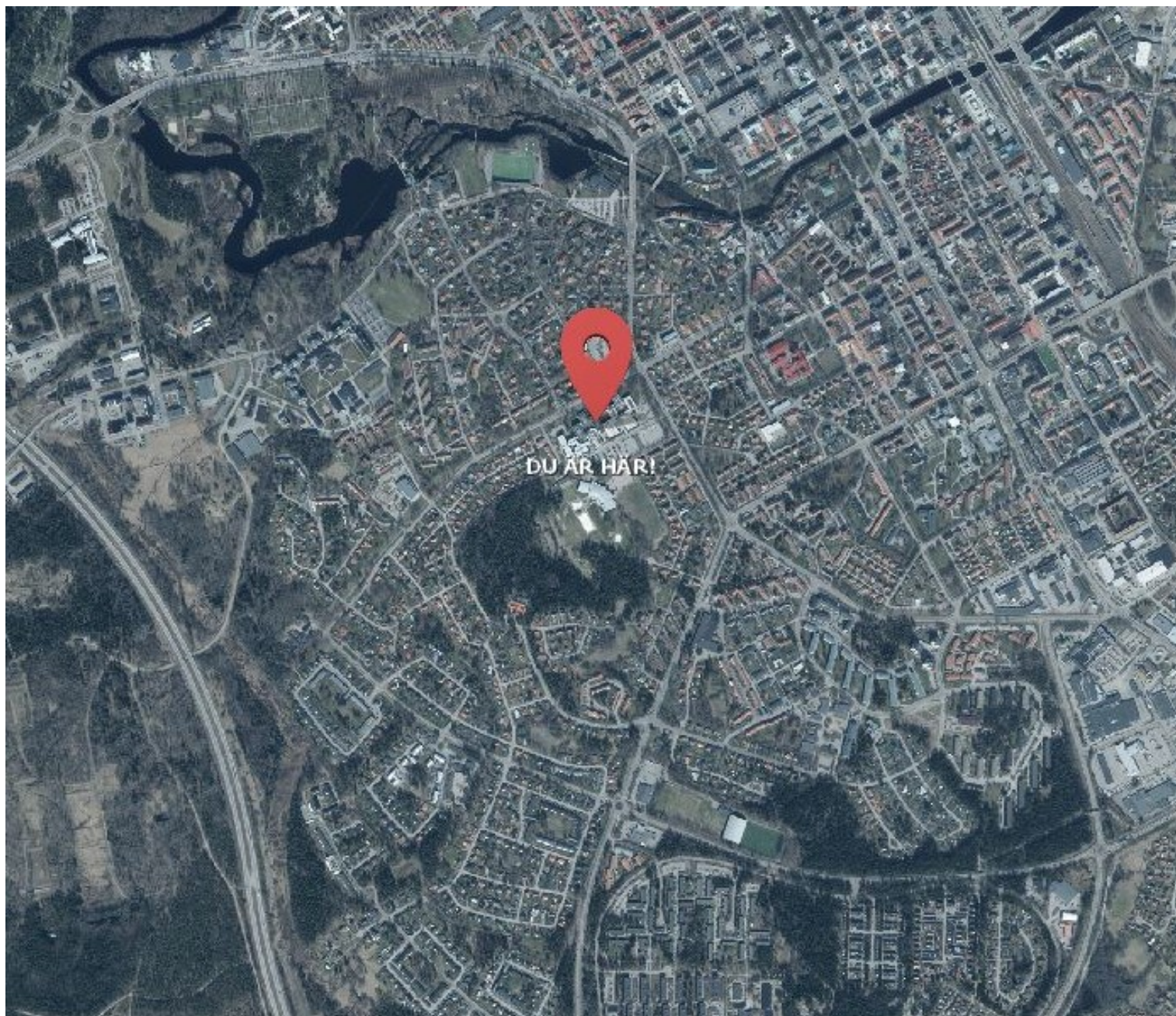

Bild 1 Flygbild med platsmarkören som pekar på Lantmäteriets huvudkontor i Gävle

Innehållsförteckning

1. GENERALDIREKTÖREN HAR ORDET -----	5
2. OM LANTMÄTERIET -----	6
2.1. VÅRT UPPDRAG OCH VISION -----	6
2.2. VÅR ORGANISATION -----	7
2.3. RESULTATREDOVISNINGEN 2021 - DISPOSITION OCH STÄLLNINGS- TAGANDEN --	8
2.4. DET EKONOMISKA RESULTAT 2021 I KORTHET -----	9
3. MÅLOMRÅDE: LANTMÄTERIET LEDER, I SAMVERKAN, DIGITALISERING AV SAMHÄLLSBYGGNADSPROCESSEN -----	11
3.1. RAMVERK FÖR STANDARDISERING GER ENHETLIGHET OCH LÄGGER GRUNDEN FÖR EFFEKTIVT INFORMATIONsutBYTE -----	12
3.2. NATIONELL GEODATAPLATTFORM EFFEKTIVISERAR PROCESSEN -----	12
3.3. VI STÖDJER KOMMUNERNAS DIGITALISERING INOM SAMHÄLLSBYGGNADSBOMRÅDET -----	13
3.4. VI FORTSÄTTER UTVECKLA DEN DIGITALA FASTIGHETSbildnings- PROCESSEN	14
3.5. YTTRELLIGARE STEG I DIGITALISERINGEN AV INSKRIVNINGSVERSAMHETEN KRÄVER FÖRÄNDRAD LAGSTIFTNING -----	15
4. MÅLOMRÅDE: LANTMÄTERIETS LEVERANS MOTSVARAR SAMHÄLLET OCH VÅRA KUNDERS BEHOV -----	17
4.1. FORTFARANDE GOTT ANSEENDE OCH HÖG KUNDNÖJDHET -----	18
4.2. ÖKAD EFTERFRÅGAN PÅ FASTIGHETSbildningsÅTGÄRDER -----	21
4.3. ÖKAT INFLÖDE AV INSKRIVNINGSARENDEN SOM EFFEKT AV HET BOSTADSMARKNAD -----	29
4.4. LÄGRE ÄRENDEINFLÖDE TILL SAMFÄLLIGHETSfÖRENINGREGISTRET -----	30
4.5. FORTSATT ÖKNING AV SPRIDNINGSTILLSTÅNDSARENDEN -----	31
5. MÅLOMRÅDE: LANTMÄTERIETS INFORMATION OM GEOGRAFI OCH FASTIGHETER ÄR ÖPPEN, TILLGÄNGLIG OCH ANVÄNDBAR -----	32
5.1. LÅNGSIKTIG FINANSIERING AV INFORMATIONSFÖRSÖRJNINGEN -----	33
5.2. NATIONELL STRATEGI FÖR ÖPPNA, ANVÄNDBARA OCH TILLGÄNGLIGA GEODATA	33
5.3. ÖPPNA GEODATA DATA BIDRAR TILL SAMHÄLLSUTVECKLINGEN -----	34
5.4. SJÄLVSERVICE ÖKAR TILLGÄNGLIGHETEN TILL GEODATA -----	34
5.5. STABIL OCH KÄND KVALITET FÖR SVERIGES GEOGRAFI OCH FASTIGHETER VIKTIGT FÖR ANVÄNDBARHETEN -----	34
5.6. REKORDSTOR ANVÄNDNING AV LANTMÄTERIETS GEODATA -----	37
6. MÅLOMRÅDE: LANTMÄTERIET ÄR EN ATTRAKTIV ARBETSPLATS DÄR VI TAR GEMENSAMT ANSVAR FÖR VÅRT UPPDRAG -----	40
6.1. KOMPETENSfÖRSÖRJNING - EN FRAMGÅNGSFAKTOR -----	41
6.2. FLERA AKTIVITETER FÖR ATT SÄKERSTÄLLA VÅR ARBETSMILJÖ -----	42
6.3. NY LIKABEHANDLINGSPLAN BESLUTAD -----	42
6.4. SJUKFRÅNVARO -----	43
7. UPPDRAGSVERSAMHET -----	44
7.1. MYNDIGHETSUPPDRAG - VI GER FÖRSVARSMAKTEN EXPERTSTÖD INOM GEODATAOMRÅDET -----	44
7.2. TJÄNSTEEXPORT - FÖR DEN GLOBALA UTVECKLINGEN -----	45
7.3. UPPDRAG I ANSLUTNING TILL FASTIGHETSbildNING OCH FASTIGHETSindelNING	47
8. DIGITAL TILLSYN AV DE KOMMUNALA LANTMÄTERIMYNDIGHETERNA -----	48

9. INTERN STYRNING OCH KONTROLL	48
10. VÄSENTLIGA RISKER	48
11. HÖGT TRYCK PÅ SÄKERHETSARBETET	50
11.1. SÄKERHETSSKYDDSANALYS – ARBETET MED ÅRETS PLAN HAR MINSKAT VÅR SÄRBARHET	50
11.2. PERSONALSÄKERHET - FORTSATT HÖGT TRYCK PÅ REGISTERKONTROLLER OCH SÄKERHETSSAMTAL	50
11.3. FYSISK SÄKERHET - FOKUS UNDER ÅRET ATT SÄKRA VÅRA TEKNIKLOKALER	50
11.4. INFORMATIONSSÄKERHET – HÖGRE MEDVETENHET HOS MEDARBETARNA	50
11.5. KRIS OCH BEREDSKAP – VI INVÄNTAR BESLUT OM ATT BLI NY BEREDSKAPSMYNDIGHET	50
12. FORSKNING OCH UTVECKLING – VI MÖTER BEHOV MED NY KUNSKAP	51
12.1. FÖRFATTNINGSPROJEKT - VIKTIG FÖR MYNDIGHETENS UTVECKLINGSINSATSER	51
12.2. FORSKNING - LEDER TILL NY KUNSKAP	52
12.3. SYSTEMATISK INNOVATION FÖR ÖKAD KUNSKAP OCH DIGITAL MOGNAD	52
12.4. LANTMÄTERIETS UTVECKLINGS- OCH SYSTEMFÖRVALTNINGSPORTFÖLJ	53
13. HÅLLBARHETSKRAV FÖR ÖKAD SAMHÄLLSNYTTA	56
13.1. LANTMÄTERIETS MILJÖMÅL	56
13.2. HÅLLBAR SAMHÄLLSUTVECKLING / AGENDA 2030	56
14. LANTMÄTERIET BIDRAR TILL OCH LEDER I INTERNATIONELLT ARBETE	58
14.1. LANTMÄTERIET DELTAR AKTIVT I FN-SAMARBETE	58
14.2. LANTMÄTERIET ÄR NATIONELL SAMORDNARE FÖR INSPIRE-DIREKTIVET	58
14.3. ANDRA EUROPEISKA SAMARBETEN	58
14.4. ARCTIC SDI BIDRAR TILL ENGAGEMANG GENOM PARTNERSKAP	59
15. ÅTERRAPPORTERINGSKRAV OCH ÖVERSIKT REGERINGSUPPDRAG	60
15.1. ÅTERRAPPORTERINGSKRAV - OMARRONDERING	60
15.2. ÅTERRAPPORTERING - KOMMUNIKATION OM LADDPUNKTER	60
15.3. SLUTRAPPORTERADE REGERINGSUPPDRAG 2021	61
15.4. PÅGÅENDE REGERINGSUPPDRAG	62
16. FINANSIELLT LÄGE	63
16.1. SÅ ÄR LANTMÄTERIET FINANSIERAT - ANSLAG OCH AVGIFTER	63
16.2. INTÄKTER OCH KOSTNADER FÖR RESPEKTIVE VERKSAMHETSOMRÅDE	65
16.3. AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET	66
16.4. SÅ ANVÄNDS LANTMÄTERIETS FÖRVALTNINGSANSLAG	77
16.5. ÖVRIGA ANSLAG	77
16.6. INVESTERINGAR OCH NYTTJANDE AV LÅNERAM	78
17. FINANSIELL REDOVISNING	79
17.1. RESULTATRÄKNING	79
17.2. BALANSRÄKNING	80
17.3. FINANSIERINGSANALYS	82
17.4. REDOVISNING MOT ANSLAG	84
17.5. REDOVISNING MOT INKOMSTTITEL	84
17.6. TILLÄGGSUPPLYSNINGAR	85
17.7. NOTER	88
17.8. SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER	98

Nya digitala medarbetare hade fullt upp

Bild 2 Ett axplock av årets statistik.

I. Generaldirektören har ordet

Lantmäteriet levererade under 2021 på alla sina uppdrag enligt vår instruktion och de särskilda uppdrag vi fått av regeringen.

Lantmäteriets strategiska inriktning visar oss vägen framåt med vår vision, vårt syfte och de fyra målområdena och är grunden till styrningen, planeringen och uppföljningen av verksamheten.

I årsredovisningen visar vi hur verksamheten har fungerat och utvecklats kopplat till våra målområden och hur vi bedömer att vi har uppfyllt det vi planerade att göra i vår verksamhetsplan för 2021 – 2023.

Året har, liksom föregående år, präglats av följderna av pandemin. Visst har vi, som alla andra, påverkats av att alla vi som har kunnat har arbetat hemifrån under stora delar av året och att vi inte kunnat ha de möten och sammanträden som är viktiga för att verksamheten ska flyta på utan störningar.

Detta till trots har vi kunnat upprätthålla verksamheten på ett otroligt bra sätt och levererat utifrån vårt uppdrag. Lantmäteriets alla medarbetare har på ett fantastiskt sätt arbetat för att ge god service till alla våra kunder under de förutsättningar som har rått under året.

Under året har Lantmäteriets tjänster fortsatt att vara efterfrågade och vi har sett öknings inom flera områden. Detta ställer krav på oss och vi har i vissa fall varit tvungna att ställa om verksamhet för att kunna upprätthålla servicen till samhället och våra kunder.

Inom några områden har pandemin skapat utmaningar som vi under året jobbat för att hantera på bästa möjliga sätt. Ett av områdena är fastighetsbildningsverksamheten där restriktionerna inneburit att vi inte kunnat genomföra fysiska sammanträden vilket lett till att vi varit tvungna att pausa ärenden. Det i sin tur har inneburit att handläggningstiderna i vissa fall blivit längre när vi under den senare delen av året, då restriktionerna lyftes, kunde återuppta arbetet med dessa ärenden.

Utvecklingsarbetet under året har fungerat bra även om en del av utvecklingsprojekten varit svårare att bedriva på det sätt som vi har planerat på grund av att vi jobbat på distans. Detta har i vissa fall orsakat förseningar och fördröjningar som får hanteras framåt. Samtidigt har många områden fungerat bra och vi har kommit en bra bit på väg. Mycket av utvecklingen handlar ju om digitaliseringen av vår verksamhet och av samhällsbyggnadsprocessen, vilken vi ju själva är en del av.

Under året har flera av våra lagutvecklingsprojekt tagit viktiga steg framåt vilket är väldigt roligt då det är ett långsiktigt, viktigt arbete och en förutsättning för en framtida digital process.

Att vi arbetat på distans, hemifrån, på grund av pandemin har skapat nya sätt att arbeta på och också förväntningar om ett mer flexibelt arbetsliv. Under hösten gjordes ett omfattande arbete med att ta fram en modell för hur vi ska kunna erbjuda medarbetare, där det är möjligt utifrån verksamhetens behov och medarbetarens möjligheter, att ha en större flexibilitet var man utför sitt arbete.

Till slut vill jag tacka alla på Lantmäteriet som på ett så fantastiskt sätt arbetat för att säkerställa att verksamheten har fungerat, att vi har levererat på vårt uppdrag och att vi kunnat fortsätta ge god service till samhället och våra kunder trots de restriktioner och rekommendationer på grund av pandemin, som vi alla har haft att förhålla oss till.

Jag önskar alla trevlig läsning.

Bild 3 Susanne Ås Sivborg, generaldirektör på Lantmäteriet.

2. Om Lantmäteriet

2.1. Vårt uppdrag och vision

Vårt uppdrag kan sammanfattas i att vi ska säkra ägandet av fastigheter och tillgängliggöra geodata till samhället. Vi har också ett utpekad ansvar för att ta ledningen i digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen.

Lantmäteriet bidrar till att lägga grunden för samhällsekonomin. Utöver att vi tar in stora skatteintäkter till staten är våra leveranser och vår information om fastigheter och geografi nyckelfaktorer i vårt samhälle för en miljömässig, social, ekonomisk och teknisk utveckling. Rätt använd möjliggör vår information kloka beslut som bidrar till hållbar utveckling av samhället i hela Sverige.

Bild 4 Lantmäteriets vision: Säker, snabbt och tillgängligt om platsen och ägandet.

Lantmäteriets vision *Säkert, snabbt och tillgängligt om platsen och ägandet* visar hur vi vill agera och uppfattas av våra kunder, andra offentliga aktörer och samhället i övrigt. Orden är ledstjärnor i utvecklingen av våra interna arbetssätt och visar egenskaper som vi eftersträvar att uppnå till fullo.

En balans mellan de tre egenskaperna är utmanande och avgörande för en bra verksamhetsutveckling. Platsen och ägandet visar att det är myndighetens grundläggande samhällsuppdrag (positionering, geografisk information och fastighetsinformation, fastighetsbildning, fastighetsinskrivning och ortnamn). Allt detta tillsammans med den statliga värdegrunden och våra värdeord service, öppenhet och handlingskraft formar vårt agerande.

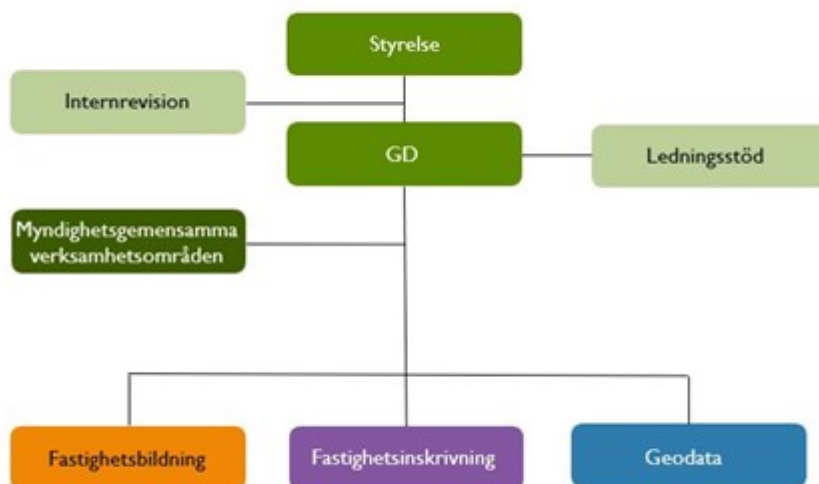
Vissa av våra uppdrag har vi haft ända sedan myndigheten bildades och de kommer att stå sig över tid, men sätten som vi utför dem på utvecklas. Andra uppdrag har tillkommit under senare tid. Vår vision har sitt riktmärke satt mot 2030 och vägen dit går via övergripande strategier och fyra målområden.

Målområdena är utgångspunkt för vår verksamhetsplanering och löpande uppföljning. Till varje målområde finns resultatindikatorer, i syfte att följa och styra utvecklingen inom området.

- Lantmäteriet leder, i samverkan, digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen
- Lantmäteriets leverans motsvarar samhällets och våra kunders behov
- Lantmäteriets information om geografi och fastigheter är öppen, tillgänglig och användbar
- Lantmäteriet är en attraktiv arbetsplats där vi tar gemensamt ansvar för vårt uppdrag

2.2. Vår organisation

Lantmäteriet leds av en styrelse där myndighetens chef ingår. Regeringen utser ordförande och övriga ledamöter. Verksamhet utgår från *förordning (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet* och bedrivs i de tre verksamhetsområdena fastighetsbildning, fastighetsinskrivning och geodata.

Figur 1. Lantmäteriets organisationschema

Fastighetsbildning ansvarar för fastighetsindelningen, det vill säga beslutar om nya fastigheter och om ändringar av existerande fastighetsgränser. De beslutar också om samfälligheter, servitut, ledningsrätter och gemensamhetsanläggningar.

Fastighetsinskrivning ansvarar för att besluta om och registrera inskrivningsärenden till fastighetsregistret, förberedelser inför fastighetstaxering, pantbrevsverksamhet och ärenden till samfällighetsföreningsregistret. De beslutar om och tar in stämpelskatt och avgifter.

Geodata samlar in, lagrar och tillhandahåller geografisk information och fastighetsinformation.

De fem myndighetsgemensamma verksamhetsområdena hanterar frågor kring, ekonomi, personal, utveckling och IT, kommunikation, inköp och hållbarhetsfrågor, informationsstyrning och internationellt arbete inklusive tjänsteexport.

Lantmäteriet finns på 50 orter i Sverige med huvudkontor i Gävle. Fastighetsbildning finns representerad på 49 orter, Fastighetsinskrivning på 9 orter och Geodata på 6 orter.

Korta fakta om Lantmäteriet

- Lantmäteriet har kartlagt Sverige sedan 1628.
 - Lantmäteriet tillhör Finansdepartementet och omsätter omkring 1,9 miljarder kronor per år
 - Verksamhet är till 70 procent avgiftsfinansierad och 30 procent finansierad av statligt anslag.
 - Här arbetar cirka 2 200 medarbetare varav 58 procent är kvinnor och 42 procent män.
 - Medelåldern för medarbetarna är 44 år.
-

2.3. Resultatredovisningen 2021 - disposition och ställningstaganden

Resultatredovisningens inledande disposition utgår från de fyra målområdena. För varje målområde har vi gjort en samlad bedömning av årets resultat utifrån fyra nivåer: bra, godtagbart, otillräckligt och ej godtagbart.

BRA	GODTAGBART	OTILLRÄCKLIGT	EJ GODTAGBART
-----	------------	---------------	---------------

Jämfört med Lantmäteriets årsredovisning 2020 har två benämningar i bedömningsskalan ändrats, men innebörden är den samma. Gott har ändrats till bra och bristfälligt har ändrats till ej godtagbart.

STÄLLNINGSTAGANDEN KRING STORT ANTAL ÄRENDE

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheter som i något ärendeslag hanterar ett stort antal ärenden redovisa antalet ärenden och styckkostnaden för handläggningen av dessa ärenden. Lantmäteriet har inte beslutat om någon nivå som vi anser är relevant att redovisa, eftersom ärendeslagen skiljer sig åt. Vi utgår istället för ärendens relevans för vårt uppdrag.

De ärendeslag som Lantmäteriet redovisar är förrättningsärenden, inskrivningsärenden, samfällighetsföreningsärenden, och spridningstillståndsärenden.

Att handlägga förrättningsärenden och inskrivningsärenden är två av Lantmäteriet huvuduppgifter och därför självklara områden att följa avseende volym, handläggningstid och kostnad. Antal inkomna inskrivningsärenden uppgick 2021 till cirka 590 000 och förrättningsärenden till cirka 14 200.

Allt fler söker tillstånd hos Lantmäteriet för att sprida bilder tagna av luftfarkost (såsom drönare). Antalet ansökningar har ökat från cirka 6 000 år 2017 till årets nivå på 23 000. Utifrån denna utveckling anser vi att området både är viktigt och relevant att följa.

Vi följer även upp antal ärenden till samfällighetsföreningsregistret, som årligen uppgår till 9 500–10 000 ärenden.

STÄLLNINGSTAGANDEN KRING KOSTNADSREDOVISNING FÖRRÄTTNINGÄRENDE

Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ställer krav på myndigheter som handlägger ett stort antal ärenden att redovisa styckkostnader. Merparten av de myndigheter som är aktuella för denna redovisning finansierar sin verksamhet genom förvaltningsanslag.

De medel och resurser som används vid handläggning av förrättningsärenden bekostas av kunden i det enskilda ärendet. Lantmäteriet har därför ett tydligt ansvar gentemot kunden att hushålla med dennes resurser. Genom att följa storleken och utvecklingen av kundens kostnad som en del av vår resultatredovisning kan detta ansvar utvärderas. Det kan dock inte ses som ett mått på myndighetens effektivitet.

Sammanfattat har vi framfört följande argument som bakgrund till att vi frångår förordningens krav att redovisa myndighetens kostnad per ärende:

- Förrättningsverksamheten är avgiftsfinansierad.
- Avgiftsmodellen är konstruerad på timtaxa. Detta ger en tydlig koppling mellan kundens kostnad och styckkostnaden per ärende.
- Det belyser lantmäteriets ansvar att agera kostnadseffektivt gentemot kund.
- Verksamheten bedrivs inte med förvaltningsanslag.

Lantmäteriet har redovisat sin bedömning i underlag till både Riksrevisionen i samband med Årsredovisning 2020 och till departementet under hösten 2021.

I regleringsbrevet för 2022 har vi beviljats undantag från detta krav.

STÄLLNINGSTAGANDEN KRING INDIVIDBASERAD STATISTIK UPPDELAD EFTER KÖN

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska den individbaserade statistiken som myndigheten redovisar i resultatredovisningen vara uppdelad efter kön, om det inte finns särskilda skäl mot detta.

Den individbaserade statistik som vi redovisar är förrättningsärenden, inskrivningsärenden och spridningstillstånd. Lantmäteriet redovisar ingen statistik efter kön för dessa med följande motiveringar

För våra förrättnings- eller inskrivningsärenden finns det risk för att statistiken blir ofullständig och därmed mindre relevant, men framförallt för att sådan statistik skulle innebära ett omotiverat stort arbete i förhållande till den nytta som statistiken kan tänkas bidra till.

Ansökan om ett förrättnings- eller inskrivningsärende är kopplat till ett fastighetsägande. Om det är en kvinna, man eller organisation som skickar in den faktiska ansökan bedömer vi inte vara relevant. Däremot är det intressant att följa hur stor andel av Sveriges fastigheter som ägs av män respektive kvinnor. Detta redovisar vi i årsredovisningens avsnitt *Hållbarhet*.

Vad gäller spridningstillståndsärenden så saknar vi underlag som möjliggör uppdelning efter kön.

2.4. Det ekonomiska resultat 2021 i korthet

Lantmäteriets omsättning minskade 2021 med 4 procent jämfört med året innan. Huvudorsaken är att den avgiftsfinansierade förrättningsverksamheten minskade sin omsättning. Detta på grund av dels färre antal debiterbara timmar och dels en avgiftssänkning som genomfördes i september. Inom förrättningsverksamheten kommer cirka 70 procent av intäktsminskningen från färre antal debiterbara timmar och 30 procent från avgiftssänkningen.

Diagram 1. Totala intäkter och kostnader 2019–2021. Anges i miljoner kronor.

Myndighetens totala resultat uppgår till 58 miljoner kronor, vilket är en försämring med 79 miljoner kronor jämfört med 2020. Hela resultateffekten återfinns på intäktsidan då kostnaderna ligger relativt stabilt. Även här är huvudorsaken förrättningsverksamheten, som minskade sitt resultat med 87 miljoner kronor jämfört med 2020.

Pandemin har inte orsakat minskad omsättning i de avgiftsfinansierade verksamheterna, förutom inom tjänsteexporten, där arbetet på plats i andra länder varit långt ifrån lika omfattande som innan pandemin. En viss lättnad kring resande gjordes dock under årets sista kvartal.

Det totala balanserade resultatet inom de avgiftsfinansierade verksamheterna uppgick vid utgången av 2021 till 192 miljoner kronor, 13 procent av årets omsättning.

Lantmäteriet har under 2021 förbrukat totalt 671 miljoner kronor av förvaltningsanslaget. Här utgjorde 669 miljoner kronor årets tilldelade anslag och av den ingående balansen om 20 miljoner kronor nyttjades 2 miljoner kronor.

Anslagsförbrukningen ger för året en utgående balans på 17 miljoner kronor (2,6 procent). Lantmäteriets verksamhetsplan för 2022 innebär att den ingående balansen kommer att förbrukas.

Kostnadsstrukturen inom Lantmäteriet framgår av diagram 2. Strukturen har varit stabil de senaste åren.

Diagram 2. Totala kostnader per kostnadslag för 2021. Anges i procentuell andel.

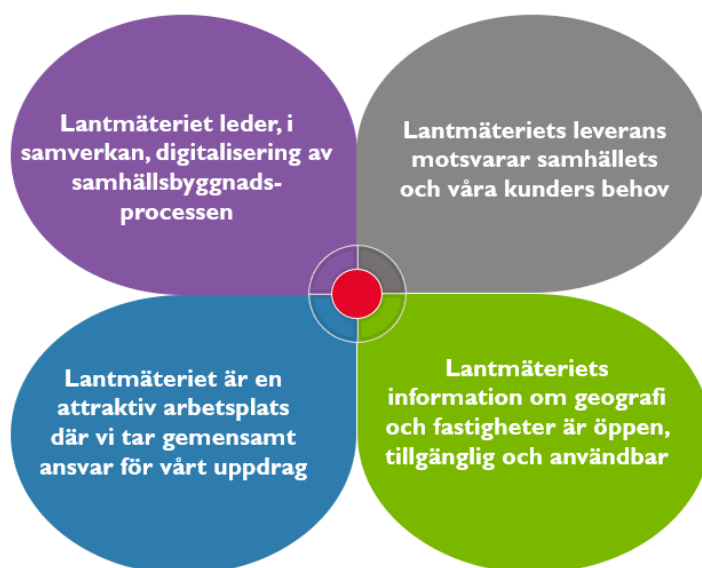
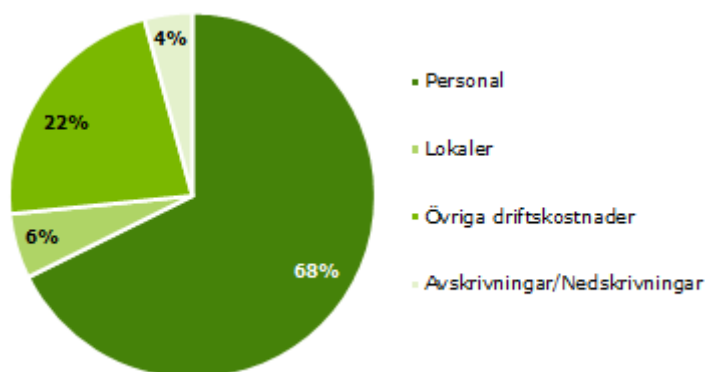

Bild 5 Lantmäteriets fyra målområden.

3. Målområde: Lantmäteriet leder, i samverkan, digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen

Det innebär att Lantmäteriet aktivt driver utvecklingen av och ökar förståelsen för digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen. Syftet är effektiva digitala kundflöden som skapar nytta för samhället. Enhetlighet, standardisering, tillgänglighet, användbarhet och säkerhet är nyckelfaktorer. Lantmäteriet arbetar proaktivt med att utveckla lagstiftning, system och arbets sätt i syfte att skapa rätt förutsättningar för alla aktörer.

Bild 6 En bild som visar himmel, utomhus, flerfamiljshus, byggande. Foto: Natasja Kamenjasevic.

Vi bedömer att årets resultat inom målområdet är bra

Följande punkter ligger till grund för bedömningen:

- Utkast till Nationellt informationsarkitekturramverk för geodata är framtaget.
- Den nationella geodataplattformen kan nu hantera två datamängder, digitala detaljplaner och byggnadsinformation.
- Intresset för att nyttja den nationella geodataplattformen är stort.
- Kunskapen om vad som behövs för att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen har ökat hos kommunerna.
- Utvecklingen av digital fastighetsbildningsprocess har gjort framsteg.
- Fler ansöker om lantmäteriförrättning digitalt.
- Andel inskrivningsärenden med digital ansökan har ökat.
- Ett nytt pantsystem har driftsatts och vi har därmed kunnat lämna stordatormiljön.

3.1. Ramverk för standardisering ger enhetlighet och lägger grunden för effektivt informationsutbyte

För att uppnå ett enhetligt och effektivt informationsutbyte inom samhällsbyggnadsprocessen, behövs gemensamma ramverk och föreskrifter för aktörer som ska producera och utbyta data.

Nu finns ett utkast till *Nationellt informationsarkitekturramverk för geodata* som ska skapa enhetlighet, oberoende av producent. Ramverket ger grundläggande principer, regler och riktlinjer för hur information ska beskrivas, produceras och realiseras tekniskt. Lantmäteriet tar fram ramverket i samverkan med systemleverantörer, producenter och medlemmarna i Geodatarådet.

Informationsarkitekturramverket följer de principer som anges i *Ramverk för nationella grunddata inom offentlig förvaltning*, som Myndigheten för digital förvaltning tagit fram tillsammans med bland andra Lantmäteriet.

3.2. Nationell geodataplattform effektiviserar processen

Effektivare handläggning av ärenden och mer underbyggda beslut inom samhällsbyggnadsprocessen kan uppnås genom nationellt standardiserad och digital information, som enkelt nås från ett ställe. Lantmäteriet har under 2020–2021 arbetat med att etablera en sådan digital infrastruktur, kallad nationell geodataplattform.

Den nationella geodataplattformen kan nu hantera två datamängder, digitala detaljplaner och byggnadsinformation. Det innebär att vi kan göra informationen åtkomlig, oavsett om kommuner lagrar och tillhandahåller via egna maskin till maskin-gränssnitt (API), eller väljer att Lantmäteriet ska lagra och tillhandahålla informationen genom så kallat data-värdskap.

Det återstår viss vidareutveckling av plattformen för att den ska fungera som vi planerat, till exempel:

- Hanteringen av byggnadsinformation behöver testas mer, för att se om det behövs fortsatt utveckling.
- Det behövs mer utredning och utveckling för att göra planbeskrivningar digitalt sökbara.
- Behörighetshanteringen behöver utvecklas så att API:er som inte är öppet tillgängliga ska kunna nås via plattformen.

Lantmäteriet samlar sedan tidigare in information om detaljplaner och byggnader från kommuner. Vi behöver anpassa den befintliga hanteringen till de specifikationer som vi kommit överens om med Boverket, SKR, kommunerna och systemleverantörer, inom arbetet med den nationella geodataplattformen. Detta för att undvika två separata informationsflöden, vilket kan medföra att kunder får sämre kvalitet. Denna utveckling har ännu inte påbörjats, eftersom vi haft svårt att tillsätta resurser och ekonomiska medel för att genomföra den.

STORT INTRESSE FÖR NATIONELLA GEODATAPLATFORMEN

Intresset för att nyttja den nationella geodataplattformen har varit stort. Det beror på en bred och väl fungerande samverkan inom området, och att vi kommunicerat mycket och enhetligt, tillsammans med Boverket, Länsstyrelsen och SKR (Sveriges Kommuner och Regioner). 147 kommuner har anslutit sig till plattformen genom att teckna producentavtal, och hittills är det 175 aktörer som anslutit sig för att konsumera informationen.

Samhällsnyttan med en digital infrastruktur för geodata i samhällsbyggnadsprocessen har bedömts till 20–40 miljarder kronor per år, vilket framgår av Lantmäteriets slutrapport i uppdraget att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess¹. För att komma dit behöver

¹ Dnr 519–2018/2889

mer information standardiseras och införs i den nationella geodataplattformen, uppskattningsvis 150 datamängder. Anpassad lagstiftning och finansiering är också viktiga förutsättningar för en digital samhällsbyggnadsprocess, liksom flera av byggblocken som ingår i uppdraget att *Etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte*².

Arbetet med nationell geodataplattform ingår i regeringsuppdraget *Etablera en digital infrastruktur för tillgängliggörande av standardiserade dataset i samhällsbyggnadsprocessen*³. Uppdraget ska slutrapporteras i början av 2022.

3.3. Vi stödjer kommunernas digitalisering inom samhällsbyggnadsområdet

Kunskapen hos kommunerna har ökat, om vad som behövs för att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen. Det framgår av deltagandet i de fyra webbutbildningar som vi publicerat under året, för att stödja kommunerna i digitaliseringen. Omkring 650 personer har genomfört en utbildning. Två av kurserna togs fram inom uppdraget *Kompetenssatsning om digitaliseringens möjligheter i plan och byggprocessen*⁴.

Utbildningarna ger både övergripande orientering i digital samhällsbyggnadsprocess och fördjupning inom digital grundkarta, digital registerkarta och juridik att ta hänsyn till vid digitalisering. Det finns nu även en vägledning för upphandling, som kommuner kan använda när de vänder sig till systemleverantörer eller plankonsulter.

En stor del av kommunerna har också fått ökad inblick i arbetet som vi gör för att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen och hur de kan ansluta till nationell geodataplattform, genom de möten som våra regionala kontaktpersoner ordnat.

² Dnr I2019/03306/DF, I2019/01036/DF (delvis), I2019/01361/DF (delvis), I2019/02220/DF

³ Dnr LM2020/002393

⁴ Dnr LM2020/023877

3.4. Vi fortsätter utveckla den digitala fastighetsbildningsprocessen

En digital fastighetsbildningsprocess kräver att vi utvecklar nya stöd för handläggning av förrättningsärenden. Lantmäteriet har under flera år bedrivit ett långsiktigt utvecklingsarbete med syfte att ge bättre förutsättningar för oss att möta samhällets och kundernas behov. Utvecklingen innebär anpassningar i både teknik och arbetssätt och under 2021 har framsteg gjorts.

STÖD FÖR HANDLÄGGNING FÖR ATT MÖTA VÅRA KUNDERS BEHOV

Under året har ett gemensamt verktyg för ärendeplanering testats och är nu tillgängligt för alla team i verksamheten. Den nya tekniken kommer att stödja dem i deras arbetssätt och bidra till att kunderna får en mer förutsägbar process eftersom de på ett tydligare sätt kan hållas informerade om ärendets planering, kostnad och framdrift.

Vårt interna informationsstöd Kunskapsbanken har under året fortsatt att fyllas på med digitala arbetsstöd och handböcker. Tanken är att den på sikt ska innehålla det stöd som behövs för att handlägga ett ärende.

Lantmäteriets styrelse fattade under året beslut om att erbjuda de nya stöden för handläggning även till de kommuner som har egna lantmäterimyndigheter. Samverkan mellan Lantmäteriet och kommunerna har under hösten intensifierats och bidragit till goda förutsättningar till fördjupat samarbete under 2022.

FLER ANSÖKER OM LANTMÄTERIFÖRRÄTTNING DIGITALT

Förbättringar i e-tjänsterna och kommunikativa insatser har bidragit till att fler väljer att ansöka om förrättning digitalt. Vi ser också att den digitala mognaden har ökat i samhället vilket underlättar utvecklingen av det digitala ansökningsflödet. Möjligheten att följa och kunna komplettera sitt ärende i e-tjänsterna är uppskattade av kunderna. Vi har också noterat att många kunder väljer att använda möjligheterna till digital delgivning.

Vår målsättning är att öka andelen digitala ansökningar. Ansökningar genomförda med våra e-tjänster håller högre kvalitet och kräver färre kompletterande åtgärder än analoga ansökningar. I dagsläget är det enbart möjligt för fysiska personer att ansöka om lantmäteriförrättning digitalt. Eftersom en betydande andel av våra kunder är juridiska personer är det en efterlängtd utveckling att möjliggöra även för dessa att genomföra ansökningar digitalt. I dagsläget är det inte möjligt eftersom det saknas nationella signeringslösningar för juridiska personer.

Tabell 1. Andel förrättningsärenden med digital ansökan, 2018-2021. Anges i procent.

Resultatindikator	2018	2019	2020	2021
Andel förrättningsärenden med digital ansökan (%)	17	17	21	26

3.5. Ytterligare steg i digitaliseringen av inskrivningsverksamheten kräver förändrad lagstiftning

Lantmäteriet arbetar långsiktigt för att digitalisera samtliga processer och erbjuda våra kunder digitala lösningar. För att det ska bli verklighet behövs förändrad lagstiftning. Under året har verksamheten genomfört en förnyad utredning av behovet och förutsättningarna för att möjliggöra elektroniska överlåtelsehandlingar för fastigheter och tomträtter. För mer information om frågan se Lantmäteriets författningsutvecklingslista i avsnitt 12.1 *Författningsutveckling - viktig för myndighetens utvecklingsinsatser*.

I november 2021 genomfördes en större förändring i handläggningssystemet för inskrivningsärenden. Förändringen syftar till att effektivisera ärendehandläggningen genom att alla ärenden finns i en gemensam nationell kö och att ärendena för manuell handläggning bättre matchas till rätt kompetens direkt.

ANVÄNDNINGEN AV E-TJÄNST FÖR INSKRIVNINGÄRENDEN HÖGRE ÄN FÖRVÄNTAT

Lantmäteriet har två e-tjänster för inskrivningsärenden, en för privatpersoner och en för professionella kunder (mäklare och banker som är under tillsyn).

Andelen digitala ansökningar av inskrivningsärenden har ökat under året och årets mål på 38 procent överträffades. Den största förändringen har skett i e-tjänsten för privatpersoner där antalet ansökningar har ökat med 27 procent jämfört med 2020. Det har skett en mer eller mindre ökning varje månad av ansökningar sedan starten av pandemin, våren 2020.

Verksamheten har under året fortsatt arbetet med att utreda och föreslå lag- och förordningsändringar som gör det möjligt att kunna ansöka digitalt för alla typer av inskrivningsärenden. Idag går endast 80 procent av det totala antalet ansökningar att ansöka om digitalt via e-tjänsterna.

Andelen automatiska beslut har nått upp till årets mål på 18 procent. Den största delen av automatiska beslut består av ärendetypen inteckning som skickas in via e-tjänst och vi kan konstatera att ingen nämnvärd ökning har skett jämfört med 2020. Det kan bero på att antalet digitala ansökningar av enbart ärendetypen inteckning varit likvärdigt med inflödet 2020. I februari 2021 utvecklade vi även möjligheten att fatta automatiska beslut för ärendetypen inteckning via e-tjänsten för privatpersoner.

Tabell 2. Andel inskrivningsärenden med digital ansökan samt automatiska beslut, 2017-2021. Anges i procent.

Resultatindikator	2017	2018	2019	2020	2021
Andel inskrivningsärenden med digital ansökan (%)	35	54	33	39	41
Andel automatiska beslut (%)	12	26	20	18	18

För 2017 och 2018 påverkade förnyelselagen såväl andelen digitala ansökningar som automatiska beslut. Tjänsten för att anmäla om förnyelser av äldre inskrivna rättigheter stängdes i början av 2019, vilket har gjort att såväl andelen digitala ansökningar som automatiska beslut minskat jämfört med 2018.

ETT NYTT PANTSYSTEM ÄNTLIGEN I DRIFT

Under 2021 har vi driftsatt ett nytt pantsystem efter fem års intensiv utveckling. Projektet har under hela utvecklingsperioden gett stegvisa leveranser för att ge kunderna möjlighet att anpassa sina processer så tidigt som möjligt. Det finns drygt 9 000 externa användare av det pantsystem som vi förvaltar. Pantsystem är ett viktigt system för att kreditmarknaden i Sverige ska fungera effektivt och det sker mellan 15 000 - 20 000 transaktioner varje arbetsdag.

Det är sammanlagt 45 miljoner poster som har flyttats över från det gamla pantbrevssystemet till ett nytt datalager samt att vi nu har ett handläggningssystem med ny modern funktionalitet. Eftersom pantbrevssystemet var det sista systemet som låg kvar i stordatormiljö har vi nu kunnat avveckla den gamla stordatorplattformen.

4. Målområde: Lantmäteriets leverans motsvarar samhällets och våra kunders behov

Det innebär att vi har en aktiv kunddialog för att förstå och möta kundernas behov. Vi levererar information, fattar beslut och kommunicerar på ett enhetligt och kundanpassat sätt. Vi underlättar för samhället och kunderna vid förändring av ägandet och ger aktuell information om platsen. Våra arbetssätt och processer är effektiva och ändamålsenliga.

Bild 7 Under 2021 har det skett en märkbar ökad efterfrågan av fastighetsbildningsåtgärder inom flera områden. Foto: Katinka Igelberg.

Vi bedömer att årets resultat inom målområdet är godtagbart

Följande punkter ligger till grund för bedömningen:

- Inom förrättningsverksamheten har handläggningstiderna minskat i de flesta ärendetyperna. Även om det finns flera områden inom förrättningsverksamheten som håller god kvalitet, är utvecklingsområdena fortfarande många. Vi bedömer att det sammanvägda kvalitetstillståndet fortfarande är otillräckligt.
- Allmänhetens anseende för Lantmäteriet har minskat jämfört med föregående år och inte uppnått målet för året. Det är dock fortsatt högt jämfört med andra myndigheter.
- Kundnöjdheten är fortsatt hög, men vi når inte årets målsättning.
- Handläggningstiderna för inskrivningsärenden är fortsättningsvis stabila och har nästan uppnått årets uppsatta mål, trots ett ökat antal inkomna ärenden.
- Handläggningstiderna för samfällighetsföreningsregistret har uppnått målet och antal ärenden har minskat något.
- Målet för handläggning av spridningstillstånd har inte uppnåtts, men vi bedömer att samhällets behov till stora delar ändå är uppfyllt.

4.1. Fortfarande gott anseende och hög kundnöjdhet

Lantmäteriet placerar sig fortfarande högt när Kantar Sifo mäter allmänhetens anseende för myndigheter. Vi ligger däremot inte längre i den absoluta täten, men resultatet är fortfarande märkbart över den genomsnittliga myndighetens index på 35. 45 myndigheter ingick i undersökningen.

Tabell 3. Allmänhetens anseende för Lantmäteriet. Källa: Kantar Sifos årliga anseendemätning av Svenska myndigheter.

Resultatindikator	2017	2018	2019	2020	2021
Anseendeindex	48	49	50	53	46

I mätningen 2021 nådde Lantmäteriet ett anseendeindex på 46, vilket är en minskning jämfört med föregående år. Att bibehålla fjolårets resultat var målet för 2021. Undersökningen visar att det är bland dem som haft direktkontakt med myndigheten som anseendet minskat mest. Minskningen är generell, men tydligast märks den i åldersgruppen 30–44 år. Det är en åldersgrupp som generellt sett har en hög digital mognad. En av förklaringarna till nedgången kan därför vara att Lantmäteriets digitala tjänster inte riktigt lever upp till kundernas alla behov eller förväntningar då flera av tjänsterna fortfarande inte är helt digitala.

Lantmäteriets kundstrategi

Lantmäteriet har 2021 antagit en kundstrategi, i vilken det finns tre grundprinciper för kundbemötandet: vi har kundens fokus; förenklar för våra kunder och ger en bra kundupplevelse. I förverkligandet av strategin är lättanvända digitala tjänster en nyckelfaktor.

ÅTGÄRDER FÖR ATT STÄRKA KÄNNEDOMEN OM LANTMÄTERIET

Av Kantar Sifos undersökningen framgår också att 32 procent av allmänheten känner till Lantmäteriet ganska eller mycket bra. Det är ett resultat som vi inte är nöjda med och önskar förbättra. Vi har därför under året genomfört flera informationskampanjer för att stärka kännedomen om Lantmäteriet. Våra budskap har under året visats närmare 10 miljoner gånger på sociala medier och därutöver genererat besökare på vår webb. Kampanjerna har bland annat syftat till att höja kunskapen om fastighetsägande, sprida kunskap om översynen av riksgränsen mot Norge, uppmärksamma om reglerna för spridningstillstånd och öka användningen av våra digitala tjänster.

Vi bedömer att resultatet av dessa kampanjer har varit lyckade. Bland annat utifrån att användningen av de publika e-tjänsterna ökade i samband med kampanjerna, till exempel av *Historiska Kartor* och apparna för *Min Karta*. Läs mer om användningen i avsnitt *Många privatpersoner använder geodata via våra e-tjänster och appar*.

Klarspråk

Vi har intensifierat översynen av hur vi kommunicerar med våra kunder och samhället, i syfte att uttrycka oss tydligt, lättillgängligt och informativt. Vi har arbetat med att höja den egna kompetensen för att förenkla kommunikationen med våra kunder i flera av våra kanaler. Till exempel förtydliga brevmallar inom förrättningsverksamheten samt utbildningar inom klarspråk inom hela organisationen.

Under 2021 har också en rad pressaktiviteter nått ut via publiceringar i olika medier. Lantmäteriet har i pressmeddelanden bland annat redogjort för fastighetsmarknadens utveckling, att den stora omarronderingen i Stora Tuna slutförts och att Lantmäteriet arbetat fram förslag på förenklingar för etablering av infrastruktur för laddning av elbilar.

Omarrondering innebär att fastighetsindelningen ändras i större sammanhängande områden och att mindre skogsskiften samlas till större. Läs mer om 2021 års insatser under avsnitt 15.1 Åter-rapporteringskrav – omarrondering.

FORTSATT NÖJDA KUNDER

Vi bedömer att kundnöjdheten är fortsatt hög med ett nöjdukundindex (NKI) på 78, även om det totala utfallet är något lägre än föregående år och vi når inte årets målsättning på 81.

Analysen av nöjdheten per produktgrupp visar att kunder inom produktgruppen kundcenter är mest nöjda, följt av förlorade pantbrev, support av pantbrevssystemet samt fastighetsrättsliga uppdrag. Lägst index 2021 får produktgruppen Lantmäteri-förrättningar, som trots detta har höjt sitt index jämfört med förra året.

Vi kommer att följa utvecklingen noga under nästa år men årets resultat föranleder inte några specifika åtgärder utöver att de öppna kommentarerna i enkätsvaren löpande hanteras av berörd verksamhet.

Tabell 4. Nöjdukundindex (NKI) för Lantmäteriet, totalt och per produktgrupp. 2019-2021.

Resultatindikator	2019	2020	2021
Nöjdukundindex (NKI) sammantaget	80	80	78
Geodataprodukter och tjänster	75	77	76
Lagfart, tomträtt, in-teckning med mera	79	80	76
Förlorade pantbrev			80
Pantbrev och support	81	80	82
Registrering i samfällighetsregistret	71	73	75
Lantmäteri-förrättningar	69	70	72
Fastighetsrättsliga uppdrag	81	79	80
Kundcenter	83	84	83

Under 2019 ändrade vi form för NKI-undersökningarna. Resultatet för 2019 avser därför enbart tertial 3. 2021 delade vi upp produktgruppen Pantbrev och support i två grupper och skapade därför Förlorade pantbrev. Syftet är att bättre kunna följa resultatet.

HÖGT TRYCK PÅ KUNDCENTER

För att bistå allmänheten med god service och för att stödja Lantmäteriets kärnverksamhet hanterar vårt kundcenter allmänhetens frågor via telefon, e-post, chatt och e-tjänster. Kundcenters första och andra linjes support besvarar dagligen omkring 850 samtal, 570 mejl och 230 chattmeddelanden. Första linjens support besvarar frågor om bland annat fastigheter, gränser och ägande samt förmedlar handlingar och guidar på vår hemsida och i e-tjänsterna. Andra linjens support hanterar bland annat frågor om förrättningar i ofördelade fastighetsbildningsärenden samt när ärenden vunnit laga kraft.

För att underlätta för kunderna och strävan efter att ha en kanal in till myndigheten tog kundcenter över första linjens telefoni från verksamhetsområdet Fastighetsinskrivningen den 1 februari 2021.

KUNDCENTER LÖSER MYCKET DIREKT

Omkring 80 procent av samtalskontaktarna klaras av redan i kundcenter, det vill säga att dessa är färdigbehandlade vid första kontakten och därmed inte behöver kopplas vidare för hantering inom kärnverksamheten.

Vi mäter regelbundet kundnöjdhet genom en enkel enkät efter telefonkontakt och 94 procent svarar att de är mycket nöjda eller ganska nöjda med den service de fått. Vi bedömer det resultatet som bra men jobbar intensivt för att minska svarstider, minska skillnader i svarstid under dagen och hjälpa våra kunder att hitta den mest effektiva kanalen för sin fråga.

Vi har under 2021 arbetat med att förenkla för våra kunder som behöver komma i kontakt med oss genom att på vår webbplats föreslå vilka dagar och tider som har kortast kötid. Genom detta arbete har vi under det senaste halvåret kortat ner våra medelväntetider på telefon med omkring 5 minuter jämfört mot första halvan av 2021 (detta framgår inte av tabell 5 då den visar helårsresultatet), detta samtidigt som vi hanterar fler samtal än under 2020.

Tabell 5. Antal besvarade samtal och medelväntetid för dessa i Lantmäteriets kundcenters första linjes support under åren 2017-2021.

Indikatorer	2017	2018	2019	2020	2021
Antal besvarade samtal	173 699	192 459	174 477	152 651	176 975
Medelväntetid (minuter)	10	9,5	10,7	13,7	13,1

För att utöka servicen införde vi under året en chattbot som hjälper våra kunder även utanför ordinarie öppettider. Kundnöjdheten är hög, 71 procent anser att de helt eller delvis fått hjälp av chattbotten.

4.2. Ökad efterfrågan på fastighetsbildningsåtgärder

Det har skett en märkbar ökad efterfrågan av fastighetsbildningsåtgärder inom flera områden. Vår bedömning är att bland annat pandemin har förändrat människors resvanor och ökat intresset för utveckling av egna fastigheter.

Pandemin har också inneburit begränsade förutsättningar att bedriva verksamhet. Under delar av året har ärenden som kräver fysiska sammanträden inte varit möjliga att slutföra. I vissa ärenden har digitala sammanträden genomförts, vilket har underlättat för våra kunder eftersom vi har haft möjlighet att driva dessa ärenden till beslut.

Tabell 6. Ärendestatistik, inkomna, avslutade och pågående ärenden under 2017-2021.

Ärendestatistik	2017	2018	2019	2020	2021
Inkomna ärenden	13 930	12 472	12 184	12 594	14 209
Avslutade ärenden	13 739	14 727	14 366	15 414	14 876
Pågående ärenden	18 498	16 243	15 881	14 123	14 190

Ett inkommet ärende kan generera flera ärenden, vilket påverkar ärendebalansen. I pågående ärenden ingår även ärenden under avslut (administrativ hantering, såsom aktivering och slutfakturerering).

I tidigare årsredovisningar har Lantmäteriet även redovisat kommunernas ärendestatistik. Fortsättningsvis kommer den att kunna redovisas i annan ordning.

HANDLÄGGNINGSTIDERNÄ HAR MINSKAT FÖR FLERA KUNDBEHOV MEN ÄR TOTALT SETT OTILLRÄCKLIGA

Under 2021 minskade handläggningstiderna i de flesta ärendetyper (kundbehov). Förändringar i handläggningstiden beror till stor utsträckning på utvecklingen av kötiden. Det vill säga den tid som går mellan ansökan till att ett team har möjlighet att påbörja handläggningen.

Under första halvåret lyckades vi minska kötiderna. Resurser fördelades till ärenden som inte krävde fysiska sammanträden. Dessa ärenden är generellt sett yngre och av enklare karaktär.

Under senare delen av året ökade handläggningstiderna, bland annat som följd av ökat antal av nya ärenden samt lättade pandemirestriktioner, vilket öppnade för möjligheter att genomföra fysiska sammanträden. Detta innebar att ärenden som tidigare inte kunnat slutföras, återupptogs för handläggning.

Bild 8 Beskrivning av kundbehov. För att få en mer ändamålsenlig förrättningsverksamhet har vi delat in våra ärendetyper i 7 grupper, definierade som kundgrupper. Förutsättningar och förväntningar varierar i stort mellan grupperna, liksom vilken information och kommunikation de behöver av oss. Ett par exempel: i kundbehovet **privat bostadsbyggande** möter vi många privatpersoner som är förstagångskunder. I kundbehovet **infrastruktur** möter vi många professionella kunder, som har hög kompetens inom vårt område

Sett över hela förrättningsverksamheten bedömer vi att handläggningstiderna inte till fullo motsvarar kundernas behov. Vi bedömer därför att våra handläggningstider totalt sett är otillräckliga och ansträngningar att korta handläggningstiderna behöver fortsätta. Utöver detta behöver vi fortsätta att öka förutsägbarheten av handläggningstiderna.

Tabell 7. Genomsnittliga handläggningstider per kundbehov, 2017-2021. Anges i antal veckor.

Kundbehov	2017	2018	2019	2020	2021
Privat bostadsbyggande	33	34	34	34	30
Privat mark- och fastighetsutveckling	57	57	57	48	41
Kommersiell och offentlig mark- och fastighetsutveckling	52	57	62	53	40
Jord- och skogsbruk	53	57	57	46	41
Samhällsservice	80	74	101	122	103
Infrastruktur	143	122	123	104	100
Fastighetssamverkan och gemensamt nyttjande exklusive ökal/ädal	133	124	114	109	101
Fastighetssamverkan och gemensamt nyttjande ökal/ädal				9	12

Ökal/ädal är förkortningar som avser registrering av andelstal och överenskommelser i samfällighetsföreningar. Handläggningen avviker i sådan omfattning att vi särskiljer redovisningen av dessa behov. Datat för 2020 avseende handläggningstid för de båda posterna Fastighetsamverkansärenden är uttaget i samband med årets årsredovisning. Innan 2020 ingår de få ökal/ädal ärenden som det fattades avslutningsbeslut i raden ovanför.

KVALITETEN ÄR DELVIS GOD MEN TOTALT SETT FORTFARANDE OTILLRÄCKLIG

Vi beskriver våra kvalitetsbedömningar med utgångspunkt från våra kundbehov. Genom att använda flera informationskällor görs en sammanvägd kvalitetsbedömning för varje kundbehov.

Sammanvägt för hela förrättningsverksamheten bedömer Lantmäteriet att kvaliteten är god i flera kvalitetsaspekter. Vår rättsliga kvalitet utmärker sig som god, vilket vi bland annat bedömer utifrån andelen överklagade och återförvisade ärenden.

Vi fortsätter att sträva efter en aktiv dialog med våra kunder, vilket bidrar till ökad kvalitet. Flera utvecklingsområden inom kvalitet kvarstår. Våra kundresor visar också att den av kunderna upplevda kvaliteten kan bli bättre.

Under 2021 testades ett nytt arbetssätt för att förbättra kvaliteten, med hjälp av så kallade kvalitetsdialoger. Bland annat behövs ett mer enhetligt arbetssätt, det vill säga mindre interna variationer, samt mer enhetligt skrivna dagboksanteckningar i pågående ärenden. En av åtgärderna för att ensa dokumentation och arbetssätt sker genom den pågående utvecklingen av nya tekniska stöd för handläggning, som beskrivs i särskilt avsnitt. Totalt sett är vår bedömning att kvaliteten ur ett kundperspektiv är otillräcklig.

Tabell 8. Statistik över andel överklagade och återförvisade ärenden samt överklagade fakturor under 2017-2021. Anges i procent.

Ärendestatistik	2017	2018	2019	2020	2021
Andel överklaganden (%)	3,0	4,0	4,2	4,1	3,6
Andel återförvisade ärenden (%)	0,2	0,4	0,5	0,5	0,3
Andel överklagade fakturor (%)	0,9	1,8	1,5	1,6	1,6

I tidigare årsredovisningar har Lantmäteriet även redovisat kommunernas statistik. Fortsättningsvis kommer den att kunna redovisas i annan ordning.

KOSTNADSUTVECKLINGEN FÖR KUND

Lantmäteriet redovisar förrättningsärendenas styckkostnad i form av kundens kostnad. Den påverkas av vilken typ av ärende det är, tiden vi lägger på ärendet, hur gammalt ärendet är när det avslutas samt vår taxa. Måttet kan inte användas för att beskriva huruvida myndigheten är effektiv i sin handläggning eftersom kundens kostnad är beroende av många olika parametrar.

Kundens kostnad har ökat under 2021 i jämförelse med 2020. En delförklaring är att andelen ärenden som krävt mätning har ökat i jämförelse med tidigare år. Detta har medfört att fler handläggningstimmar behövs för dessa ärenden, vilket bidragit till ökad kostnad. Beredning och mätning har ökat i de flesta kundbehoven. Lantmäteriet skriver även ned förrättningsavgiften mer sällan än tidigare.

Under årets sista tertiäl genomfördes en avgiftssänkning. Den hann inte påverka utvecklingen under 2021 i större omfattning, men kommer att påverka kommande år.

För våra kunder är det viktigt att vi har en tydlig dialog om de kostnader som uppstår i samband med deras ansökan. Under året har vi därför fortsatt arbetet med att förtydliga kommunikationen och öka förutsägbarheten om våra kostnader.

BEDÖMNINGAR AV LEVERANSEN FÖR VARJE KUNDBEHOV

Nedan redovisar vi vår bedömning av hur väl vår leverans motsvarar varje kundbehov, i fråga om tid, kvalitet och kostnad.

Lantmäteriet har i sitt regleringsbrev uppdrag att utveckla och anpassa resultatredovisningen för förrättningsverksamheten⁵. Under några år har statistiska mått för övre styrgräns redovisats som en del i denna utveckling. Från och med årets årsredovisning tar vi bort detta mått i kundbehovens statistik eftersom vi inte bedömer att de tillför redovisningen tillräckligt och riskerar att försvåra förståelsen för läsaren.

Privat bostadsbyggande

Antalet inkomna ärenden för privat bostadsbyggande har ökat något under 2021. Handläggningstiden har minskat i jämförelse med 2020. Vi bedömer att en delförklaring är att resursförstärkning till detta kundbehov har genomförts under året när ärenden inom övriga kundbehov inte har varit möjliga att slutföra på grund av pandemirestriktioner. Vi bedömer att handläggningstiderna är godtagbara, vilket även signaleras från våra kundkontakter.

Kundkontakter, förtroende och rättslig prövning lyfts fram som goda exempel inom kundbehovets kvalitetsarbete.

Vår sammanvägda bedömning av kvalitetstillståndet är dock att det är otillräckligt. Osäkerheter i handläggningstid samt förrättningskostnader som upplevs höga är återkommande återkoppling från kund. Vår bedömning av till exempel överklagade fakturor och handläggningstider är information som stärker bilden som förmedlas av kunderna. Det förekommer fortfarande variationer i interna arbetsätt som också påverkar kvalitetsbedömningen negativt.

Kostnadsförändringen för kunden är marginell och ligger på ungefär samma nivå som år 2020. Vi kan se en minskning av tidsåtgång vid mätningmoment. Detta kan vara en effekt av pandemin eftersom våra mätningingenjörer i större utsträckning arbetat utan närvarande sakägare jämfört med tidigare år.

Tabell 9. Ärendestatistik för kundbehovet privat bostadsbyggande, 2017-2021.

Privat bostadsbyggande	2017	2018	2019	2020	2021
Inkomna ärenden	2 494	2 278	2 049	2 153	2 359
Avslutade ärenden	2 111	2 483	2 412	2 364	2 411
Pågående ärenden	2 061	1 856	1 819	1 790	1 766
Medelvärde handläggningstid till beslut (antal veckor)	33	34	34	34	30
Kundens genomsnittliga kostnad per avslutat ärende (tusentals kronor)		62	66	70	68

Privat mark- och fastighetsutveckling

Antal ärenden som inkommit under året har ökat kraftigt. Även antal avslutade ärenden har ökat.

Kötiden har en stor påverkan på handläggningstiden inom detta kundbehov eftersom få ärenden är prioriterade. Kötiden har varierat under året på grund av de begränsade möjligheterna till fysiska sammanträden under första halvåret. Detta resulterade i att enklare ärendet slutfördes samtidigt som ärenden som krävde fysiska sammanträden fick vänta. Som ett resultat av detta så har handläggningstiden sänkts avsevärt.

⁵ Gemensam målsättning för nyckeltal, dnr 201/2018/8076

Vi behöver fortsätta arbeta för att bli bättre på att förutse handläggningstiderna och kommunicera detta till kunderna.

Vi ser att kundkommunikationen har ökat vilket är glädjande eftersom detta är viktigt för våra kunder, som inom detta kundbehov oftast är engångs- eller sällankunder.

Totalt sett bedömer vi dock att kvaliteten ur ett kundperspektiv är otillräcklig och behöver förbättras. Framförallt upplevs tiden fram till att handläggare är utsedd som allt för lång och både handläggningstid och förrättningskostnader upplevs som långa och höga.

Tabell 10. Ärendestatistik för kundbehovet privat mark- och fastighetsutveckling, 2017-2021.

Privat mark- och fastighetsutveckling	2017	2018	2019	2020	2021
Inkomna ärenden	4 247	3 660	3 812	4 255	5 105
Avslutade ärenden	4 023	4 356	4 106	4 764	4 929
Pågående ärenden	5 423	4 727	5 007	4 633	4 942
Medelvärde handläggningstid till beslut (antal veckor)	57	57	57	48	41
Kundens genomsnittliga kostnad per avslutat ärende (tusentals kronor)		43	44	49	56

Kommersiell och offentlig mark- och fastighetsutveckling

Antal ärenden som inkommit under året har ökat kraftigt. Exploatörer har möjligen avvaktat pandemin i dess inledande skede och senare insett att den är bestående. Under året har vi avslutat något färre ärenden än året innan.

Handläggningstiden har minskat under året, mest beroende på att kötiden minskat (till följd av omfördelning av resurser). Det bidrar till att våra handläggningstider haft en nedåtgående trend och reducerats med i genomsnitt 13 veckor jämfört med 2020. Trots årets positiva utveckling bedömer vi att det finns behov av att stärka vår förmåga att korta handläggningstider, förutse dem och kommunicera till kund.

Kvaliteten inom kundbehovet bedömer vi som godtagbar. Kundbehovet består till större del av kunder med professionell kompetens inom området. Relativt få överklagade ärenden och fakturor signalerar att vår kunddialog fungerar. Återkopplingen från kunder visar på att vår kompetens uppskattas. Vi behöver däremot arbeta vidare med att ensa våra interna arbets sätt där det idag finns skillnader, som till exempel vid gränsutmärkningar.

Kundens kostnad ökade under året, huvuddelen av ökningen beror på en ökad tidsåtgång i beredning- och mätmomentet. Vi ser också en ökad andel ärenden där mätning genomförts vilket i sig driver mer tid och därmed påverkar den genomsnittliga kostnaden.

Tabell 11. Ärendestatistik för kundbehovet kommersiell och offentlig mark- och fastighetsutveckling, 2017-2021.

Kommersiell och offentlig mark- och fastighetsutveckling	2017	2018	2019	2020	2021
Inkomna ärenden	1 067	766	1 687	1 589	2 338
Avslutade ärenden	1 141	1 105	2 042	2 132	2 090
Pågående ärenden	1 381	1 042	2 385	1 884	2 254
Medelvärde handläggningstid till beslut (antal veckor)	52	57	62	53	40
Kundens genomsnittliga kostnad per avslutat ärende (tusentals kronor)		52	56	58	67

Jord- och skogsbruk

Handläggningstiden i kundbehovet har minskat. Minskningen beror till stor del på förändringar i kötid under året. Under årets första månader minskade kötiden, men under det andra halvåret ökade kötiden och därmed så även handläggningstiden. Anledningen är att ärenden som inte har varit möjliga att slutföra på grund av pandemirestriktioner återupptogs under andra halvåret. Som en följd av detta bedömer vi att handläggningstiderna kommer öka framöver. Vi behöver stärka vår förmåga att korta handläggningstiderna, förutse den och kommunicera dessa till kund.

Kundbehovet är sammansatt av både privatpersoner och juridiska personer, vilka har varierande kunskaper om fastighetsbildningsprocessen. Kundbehovet tillhör inte Lantmäteriets prioriterade vilket gör att handläggningstiderna ofta överstiger kundernas förväntan. Våra interna arbetssätt är inte tillräckligt enhetliga. Den sammanvägda bedömningen av kvaliteten i kundbehovet är att den är otillräcklig.

Tidsåtgången per ärende ökar vilket leder till ökade kostnader för kunden. De moment som ökat är beredning och mätning. Andelen ärenden som kräver mätning har ökat samt en större andel komplexa ärenden vilket påverkar kostnadsutvecklingen.

Tabell 12. Ärendestatistik för kundbehovet jord- och skogsbruk, 2017-2021.

Jord- och skogsbruk	2017	2018	2019	2020	2021
Inkomna ärenden	2 492	2 105	2 196	2 134	1 917
Avslutade ärenden	2 446	2 520	2 395	2 859	2 326
Pågående ärenden	2 976	2 561	2 698	2 125	1 771
Medelvärde handläggningstid till beslut (antal veckor)	53	57	57	46	41
Kundens genomsnittliga kostnad per avslutat ärende (tusentals kronor)		48	52	56	66

Samhällsservice

Antal nya ärenden som inkommit under året har minskat kraftigt. Ärenden inom kundbehovet har stor variation, därav varierar handläggningstiderna mycket. Under 2021 minskade handläggningstiden i jämförelse med 2020. Anledningen är att andelen naturvårdsärenden, vilka ofta är långa ärenden, har minskat under 2021.

Trots att handläggningstiden har minskat anser vi att vi behöver utveckla dialogen med kunden och förbättra samverkan med processer hos externa aktörer. Vi bedömer därför att handläggningstiderna är otillräckliga.

Kundbehovet representeras av offentliga aktörer som till exempel Naturvårdsverket och kommuner. Andelen överklagade ärenden är mycket låg vilket kan förklaras med att många av kunderna vill lösa eventuella konflikter i dialog. Återkommande återkoppling från kunder är att de värdesätter kontinuitet i kontakterna med Lantmäteriet eftersom ärenden ofta är långa och det är inte ovanligt att handläggning sker över flera år. Skillnader i interna arbetssätt samt bristande kunddialog medför att vi bedömer att kvaliteten är otillräcklig.

Förändringen av kostnadsutvecklingen mellan åren beror i huvudsak på att mer omfattande ärenden har avslutats, bland annat ärenden där Naturvårdsverket är kund.

Tabell 13. Ärendestatistik för kundbehovet samhällsservice, 2017-2021.

Samhällsservice	2017	2018	2019	2020	2021
Inkomna ärenden	1 351	1 321	258	333	190
Avslutade ärenden	1 089	1 344	446	488	445
Pågående ärenden	2 131	2 189	703	610	385
Medelvärde handläggningstid till beslut (antal veckor)	80	74	101	122	103
Kundens genomsnittliga kostnad per avslutat ärende (tusentals kronor)		77	92	112	147

Infrastruktur

Sedan ett par år har vi en nedåtgående trend för handläggningstiderna inom kundbehovet. Handläggningstiderna har framförallt minskat till följd av att kötiden har minskat, samtidigt som produktionsledtiden och åldersstrukturen i pågående ärenden är relativt oförändrad. Det finns emellertid olika faktorer som vi bedömer har påverkat produktionsledtiden i olika riktningar, framförallt andelen prioriterade ärenden och möjligheten att hålla digitala eller fysiska sammanträden.

Kvaliteten bedöms vara otillräcklig ur ett kundperspektiv. Framförallt upplevs vi inte som förutsägbara i vår förrättningsprocess. Kunddialogen behöver anpassas då kunderna utgörs av både professionella kunder med hög kompetens samt privatpersoner som berörs av tvångsbeslut. Den rättsliga kvaliteten behöver undersökas ytterligare även om andelen överklagade ärenden är låg. Det förekommer variationer i interna arbetssätt som påverkar kostnader, handläggningstider och därmed kvalitetsbedömningen negativt.

Totalt sett är det en marginell ökning av kostnaderna för kund. Det finns stora skillnader inom kundbehovet och kostnaderna inom väg- och järnvägsärenden har ökat betydligt mer än i övriga ärenden.

Tabell 14. Ärendestatistik för kundbehovet infrastruktur, 2017-2021.

Infrastruktur	2017	2018	2019	2020	2021
Inkomna ärenden	764	705	812	681	699
Avslutade ärenden	977	1 053	1 057	1 041	903
Pågående ärenden	2 186	1 838	1 907	1 615	1 527
Medelvärde handläggningstid till beslut (antal veckor)	143	122	123	104	100
Kundens genomsnittliga kostnad per avslutat ärende (tusentals kronor)		139	164	157	169

Fastighetssamverkan och gemensamt nyttjande

Inströmningen av nya ärenden 2021 är likvärdigt jämfört med föregående år. Antal fattade avslutningsbeslut är under 2021 i samma nivå som tidigare år.

Totalt sett har handläggningstiden kortats under 2021, mycket beroende på att kötiden minskade under första halvåret. Vi har en ökning av andelen pågående äldre ärenden. Framförallt har ärenden i ålderskategorin tre till fem år ökat. Förändringen beror på att sammanträden inte har kunnat hållas under pandemin i samma utsträckning som innan pandemin. Möjligheten att genomföra digitala sammanträden inom kundbehovet har varit begränsat eftersom antalet sakägare ofta är många och de tekniska lösningarna har svårt att till fullo uppfylla krav kring rättssäkerhetsperspektivet.

Antalet återförvisade ärenden är betydligt färre än tidigare och antalet överklagade beslut är något färre än föregående år. Vår bedömning är att det beror på att de ärenden som slutförts under 2021 inte har varit av samma komplexitet som tidigare år. Detta innebär att de har

kunnat slutföras trots restriktioner på grund av pandemin. Med stöd av bland annat att andelen överklagade ärenden minskar, ser vi fortfarande att den rättsliga kvaliteten är god. Den sammanvägda bedömningen av kvaliteten är att den är godtagbar.

Kundens kostnad är likvärdig i jämförelse med tidigare år.

Från och med i år särredovisar vi ärendestatistik för ärenden som berör registrering av andelstal (ädal) och överenskommelser (ökal) i samfällighetsföreningar. Detta gör vi på grund av att dessa ärenden inte är jämförbara avseende handläggstid och kostnad samt inte innehåller samma prövningsmoment som övriga ärenden inom kundbehovet.

Tabell 15. Ärendestatistik för kundbehovet fastighetssamverkan och gemensamt nyttjande, 2017-2021.

Fastighetssamverkan och gemensamt nyttjande	2017	2018	2019	2020	2021
Inkomna ärenden	1 515	1 637	992	1 122	1 267
Avslutade ärenden	1 952	1 866	1 483	1 250	1 374
Pågående ärenden	2 340	2 111	1 068	1 175	1 219
Medelvärde handläggningstid till beslut exklusive ökal/ädal (antal veckor)	133	124	114	109	101
Medelvärde handläggningstid till beslut ökal/ädal (antal veckor)				9	12
Genomsnittliga kostnad per avslutat ärende exklusive ökal/ädal* (tusentals kronor)		108	125	136	134
Genomsnittlig kostnad per avslutat ärende ökal/ädal* (tusentals kronor)		5	4	5	5

* Ökal/ädal är förkortningar som avser registrering av andelstal och överenskommelser i samfällighetsföreningar. Handläggningen och prissättningen, fastpris med koppling till antalet berörda fastigheter, avviker i sådan omfattning att vi särskiljer redovisningen av dessa behov. Datat för 2020 avseende handläggningstid för de båda posterna är uttaget i samband med årets årsredovisning. Innan 2020 ingår de få ökal/ädal ärenden, som det fattades avslutningsbeslut för, i raden ovanför.

4.3. Ökat inflöde av inskrivningsärenden som effekt av het bostadsmarknad

Det totala antalet inskrivningsärenden ökade med 8 procent under 2021 jämfört med föregående år. Framförallt beror det ökade inflödet av ansökningar om lagfart på den höga omsättningen av framförallt bostadsfastigheter i Sverige. Bostadspriserna har även ökat kraftigt under pandemin och bostadsköpen har till stor del finansierats med lån vilket inneburit allt fler ansökningar om in-teckning i fastigheter. Vi ser ingen minskning i inflödet av ärenden efter det att Finansinspektionen tog bort den generella möjligheten till undantag från amorteringskrav i augusti 2021.

Antalet beslut i inskrivningsärenden har ökat med 10 procent under 2021 jämfört med föregående år. Beslut om lagfart och in-teckning utgör tillsammans 86 procent av alla ärenden. En större andel av de ärenden som kommit in består av flera ärendetyper, vilket innebär att ett ärende kan generera flera beslut.

Kostnaden per beslutat ärende har minskat med 9 procent jämfört med 2020, vilket helt och hållet hör samman med ökad ärendevolym. Såväl automatiseringsgrad som kostnadsnivå för verksamheten är oförändrade jämfört med föregående år.

UTMANING ATT NÅ ÅRETS MÅL FÖR GENOMSNITTLIG HANDLÄGGNINGSTID

Trots det ökade ärendeinflödet har vi nästan nått upp till årets mål på en genomsnittlig handläggningstid av 10 arbetsdagar. Svårigheten för oss har under året varit att klara av både handläggningssmål och det ökade inflödet av kundförfrågningar via telefoni och e-post. Vi har därför under året genomfört fyra övertidstillfällen, förändrat sätt att arbeta under sommaren för att bli effektivare och vi har systematiskt arbetat med veckovisa prioriteringar för att frigöra resurser för handläggning.

Antal inkomna mejl har ökat med 27 procent jämfört med i fjol. Målet är att besvara alla mejl inom 48 timmar, vilket vi har klarat av. Det har inneburit att verksamheten har behövt fördela mer resurser till denna hantering.

Tabell 16. Ärendestatistik inskrivningsärenden, 2017-2021.

Ärendestatistik inskrivnings- ärenden	2017	2018	2019	2020	2021
Totalt antal inkomna ärenden	559 418	699 541	536 657	549 185	590 253
Totalt antal beslutade ärende	818 609	949 556	860 045	810 052	892 960
varav in-teckningar	336 980	321 570	323 649	332 589	375 486
varav lagfarter	360 080	339 792	367 833	356 638	395 867
varav övriga ärenden	121 549	288 194	168 563	120 825	121 607
Genomsnittlig handläggningstid (antal arbetsdagar)	8	10	9	9	11
Kostnad per beslutat ärende (kronor)	208	172	190	203	184

För 2018 och 2019 har förnyelselagen haft påverkan på såväl antalet inkomna ärenden som antalet beslut. Tjänsten för att anmäla om förnyelser av äldre inskrivna rättigheter stängdes i början av 2019.

Vi har sett över tabellerna som vi redovisat i tidigare årsredovisningar och anpassat de utifrån förordningen om krav på redovisning av stort antal ärenden och kostnad per ärende. Viss statistik har vi därmed plockat bort från årets tabell.

NY RUTIN FÖR SUPPORTFRÅGOR

I februari 2021 genomfördes en Lantmäteriovergripande förändring där inskrivningsverksamhetens första linjens telefoni övergick till kundcenter. Istället bemannar

inskrivningsverksamheten en andra linje för verksamhetspecifika kundfrågor. Samtidigt tog vi över verksamheten från kundcenter som rör kundfrågor om utdrag från pantbrevsregistret.

ÖKAD TILLVÄXTTAKT AV INTECKNINGSBELOPP

Det totala inteckningsbeloppet är genom årets ökning 6 365 miljarder kronor. Tillväxttakten ökade under 2021 till 5,9 procent. Det är i linje med årets högre inflöde av inteckningsärenden samt ökande bostadspriser. Under åren 2017-2020 låg tillväxttakten mellan 5,1 - 5,4 procent per år.

Pantbrev är ett bevis på att inteckningen har beviljats. Pantbrev kan antingen vara skriftliga eller digitala (datapantbrev). Av inteckningarna 2021 utgjordes 97 procent av datapantbrev och 3 procent av skriftliga pantbrev.

Tabell 17. Inteckningsbelopp 2017-2021, miljoner kronor.

Inteckningar	2017	2018	2019	2020	2021
Totalt inteckningsbelopp (per 31 dec)	5 180 692	5 442 943	5 722 834	6 012 958	6 364 985
Intecknat belopp under året	264 118	262 252	279 891	290 124	352 027
Intecknat belopp/inskrivningsdag	1 052	1 045	1 124	1 151	1 402
Antal inskrivningsdagar	251	251	249	252	251

4.4. Lägre ärendeflöde till Samfällighetsföreningsregistret

Vi uppnådde målet för handläggning av ärenden i samfällighetsföreningsregistret på ett genomsnitt av 25 arbetsdagar. Antalet inkomna ärenden har varit 4 procent lägre än perioden innan pandemin. Det lägre ärendeflödet är en effekt av att många föreningar skjutit upp föreningsstämmor eller årsmöten under den rådande pandemin.

Under året har tekniska förändringar genomförts i samfällighetsföreningsregistret. Dessa förändringar gör det möjligt att kunna registrera och lagra ID-nummer på styrelseledamöter och firmatecknare samt föreningens telefonnummer och e-post utifrån förändrad lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli 2020.

Under året har vi även tagit fram en teknisk lösning för att digitalt kunna skicka in ärenden. E-tjänsten tas i drift i början av 2022, i samband med att den nya föreskriften börjar gälla.

Tabell 18 Ärendestatistik Samfällighetsföreningsregistret, 2019-2021.

Ärendestatistik Samfällighetsföreningsregistret	2019	2020	2021
Totalt antal inkomna ärenden	9 933	9 701	9 527
varav uppgiftsändringar	7 257	7 576	7 394
varav övriga ärenden	2 676	2 125	2 133
Genomsnittlig handläggningstid (antal arbetsdagar)	70	16	7
Kostnad per ärende (kronor)	-	1 086	1 013

Statistiken innan 2019 är ofullständig, därför omfattar tabellen endast tre år. Först 2020 är det möjligt att särskilja kostnaderna för detta område.

4.5. Fortsatt ökning av spridningstillståndsärenden

För att bilder eller filmer med känslig information inte ska spridas av misstag, krävs tillstånd att dela med sig av material inhämtat från luftfarkost, till exempel drönare (lagen och förordningen om skydd för geografisk information, 2016:319 och 2016:320).

Lantmäteriet tog över hanteringen av tillstånd från Försvarmakten 2016. Antalet ansökningar har ökat kraftigt vilket främst beror på den ökade användningen av drönare, men även på att Lantmäteriet informerat om kravet på tillstånd.

De flesta ansökningarna kommer från privatpersoner, mäklare, småföretagare, kommuner, myndigheter och internationella producenter av geografisk information, men nya användningsområden tillkommer hela tiden.

För att hantera den ökande ärendemängden har vi successivt tillfört resurser från andra delar av verksamheten, som därmed fått stå tillbaka (se avsnittet *Löpande uppdatering av geografisk information*). Vi har också förbättrat det tekniska stödet för att framöver få ökad kvalitet i ansökningarna och mer automatisering i processen. Den utvecklingen har pågått under 2020–2021 och gör att kostnad per ärende varierar mellan åren, se tabellen.

Vi bedömer att samhällets behov till stora delar är uppfyllt, men har inte nått målet som är att besvara 65 procent av ärendena inom 5 kalenderdagar. Ett enklare ärende bör ta max 5 dagar om lagen om skydd för geografisk information ska kunna efterlevas. Det behövs finansiering om vi ska klara uppdraget utan för stor negativ påverkan på annan verksamhet, och vi begär därför utökat anslag.

Tabell 19. Resultatindikator, ärendestatistik spridningstillstånd, 2017-2021.

Resultatindikator	2017	2018	2019	2020	2021
Antal inkomna ärenden	1 387	6 063	10 100	14 823	23 000
Andel ärenden besvarade inom 5 kalenderdagar (%)				61	59
Genomsnittlig kostnad per ärende (kronor)				806	580

Metoderna för att beräkna kostnad och svarstid infördes 2020.

5. Målområde: Lantmäteriets information om geografi och fastigheter är öppen, tillgänglig och användbar

Det innebär att informationen är avgiftsfri och utan begränsande villkor. Informationen är en del av samhällsutvecklingen, är aktuell och har en känd kvalitet som motsvarar behov och efterfrågan. Den går enkelt och effektivt att hitta och använda.

Bild 9 I somras fick Lantmäteriets medarbetare testa den framtagna appen ToppAR. En app där du riktar din mobil mot en höjd och får fram namn på toppen samt höjd i meter.

Vi bedömer att årets resultat inom målområdet är godtagbart

Följande punkter ligger till grund för bedömningen:

- En utredning kring den långsiktiga finansieringen har påbörjats.
- Samverkan inom Geodatarådet har utökats.
- Vi har startat ett branschråd för att höja kompetensen inom geodataområdet.
- Andel geodataprodukter från Lantmäteriet som är tillgängliga via självservice har ökat.
- Kvalitetsarbetet inom fastighetsinformation har förbättrats och användbarheten av informationen bedöms ha ökat.
- Uppdatering av den geografiska informationen har gått bättre än planerat.
- Användningen av den geodata har fortsatt att öka.

Orsaken till att vi inte är helt nöjda med resultatet är att vi fortfarande inte fått beslut om ändrade finansiella förutsättningar till att göra informationen avgiftsfri och utan begränsade villkor.

5.1. Långsiktig finansiering av informationsförsörjningen

Kundernas förväntningar på Lantmäteriets informationsförsörjning förändras över tid. Det gör även de tekniska, juridiska och ekonomiska förutsättningarna.

Under 2021 har vi börjat utreda den framtida inriktningen och den långsiktiga finansieringen av verksamhetsområdet informationsförsörjning. En del i arbetet är att ta fram förslag till finansieringsmodell för en nationell geodataplattform.

5.2. Nationell strategi för öppna, användbara och tillgängliga geodata

Den nationella geodatastrategin (ISSN 0280–5731) ska ge vägledning för aktörerna inom geodataområdet och den realiserar i en handlingsplan som är gemensam för Geodatarådets medlemmar. Under 2021 har vi haft en bredare samverkan inom geodataområdet än tidigare, då Boverket, Försvarmakten, Rymdstyrelsen och Statens Geotekniska Institut (SGI) tillkommit som permanenta medlemmar i Geodatarådet.

Samhällsutmaningarna som geodatastrategin för 2021–2025 ska möta:

- Hållbar stadsutveckling: skapa hållbara städer med en god livsmiljö för invånarna
- Smart landsbygd: digitalisering som medel för utvecklingen av en levande landsbygd
- Klimatanpassning: anpassningen till ett klimat i förändring
- Ett säkert och robust samhälle: förmågan att förebygga och hantera olyckor, kriser och krig

Strategin beskrivs på www.lantmateriet.se

SAMORDNAD INSAMLING AV GEODATA EFFEKTIVISERAR

Insamling och tillhandahållande av geodata i Sverige kan effektiviseras, om de myndigheter som producerar geodata samarbetar och koordinerar arbetet, till exempel över kust- och strandzoner. Det är ett av målen i den nationella geodatastrategin. Lantmäteriet har därför i dialog med berörda myndigheter börjat undersöka möjligheterna att planera och genomföra flygfotografering och laserskanning gemensamt.

KOMPETENSBRIST INOM GEODATAOMRÅDET

Det har blivit tydligare vilka yrkeskategorier och kompetenser som är kritiska för geodataområdet. Idag omfattar geodataområdet betydligt fler ämnesområden än tidigare och det är brist på kompetens. Det framgår av den kartläggning av kompetensförsörjningen som vi gjort utifrån uppdraget i regleringsbrevet för 2021. Uppdraget genomfördes tillsammans med Geodatarådets medlemmar, kommuner, företag som verkar inom geodataområdet och berörda lärosäten, och redovisades till Regeringskansliet i december⁶.

För att ge ökat fokus på kompetensförsörjningen har vi startat ett branschråd, med medlemmar från lärosäten, Geodatarådets medlemmar och Geoforum.

FÖRÄNDRAD LAGSTIFTNING - EN MÖJLIGGÖRARE FÖR DIGITALISERING

Det finns många juridiska hinder för digitaliseringen inom geodataområdet, och det gör det svårare att stödja de olika samhällsutmaningarna i geodatastrategin. Geodatarådet har identifierat 35 olika författningsändringar som behövs för att kunna digitalisera samhällsbyggnadsprocessen. För att öka förståelsen och lyfta det gemensamma behovet, har rådet planerat informations- och kommunikationsinsatser för 2022.

⁶ Dnr LM2021/000738

5.3. Öppna geodata data bidrar till samhällsutvecklingen

Det finns stora samhällsekonomiska fördelar med öppna och avgiftsfria geodata. Det har Lantmäteriet påvisat och upplyst om under många år.

Nyttor och budgetära konsekvenser till följd av Öppna data-direktivet (tidigare PSI-direktivet) rapporterade vi i juni 2020⁷. Den analysen gjordes på uppdrag av regeringen och i samverkan med berörda aktörer. Därefter har vi fortsatt bevaka den politiska utvecklingen inom området.

5.4. Självservice ökar tillgängligheten till geodata

För att våra kunder enklare och snabbare ska få den geodata de behöver, strävar vi efter att våra produkter och tjänster för geodata ska vara tillgängliga via självservice. Att förenkla för kunderna är en av huvudprinciperna i Lantmäteriets kundstrategi⁸.

Nu kan fler produkter beställas, hämtas och betalas helt utan hjälp från vår personal, se tabellen. Inom området självservice bedömer vi att vi är på god väg, men nådde inte årets mål som var 60 procent av geodataprodukterna. Det beror på att fortsatt teknisk utveckling fått stå tillbaka för att arbeta med kraven i säkerhetsskyddslagstiftningen. Avvikelsen har liten inverkan på målområdets totala resultat, och vi planerar för fortsatt utveckling under nästa år.

Satsningen på självservice leder till att de manuella leveranserna minskar. Det gör oss bättre rustade för öppna geodata, som vi tror kommer medföra kraftigt ökad användning och som kan ge ökat antal frågor från användare.

Tabell 20. Resultatindikator, andel geodataprodukter som är tillgängliga via självservice. Anges i procent.

Resultatindikator	2018	2019	2020	2021
Andel geodataprodukter från Lantmäteriet som är tillgängliga via självservice (%)	21	23	26	33

5.5. Stabil och känd kvalitet för Sveriges geografi och fastigheter viktigt för användbarheten

Aktuell och korrekt information om Sveriges geografi och fastigheter bidrar till samhällets utveckling. För att upprätthålla en informationsförsörjning med god kvalitet aktualiserar och förbättrar vi informationen löpande.

SYSTEMATISK FÖRBÄTTRING AV FASTIGHETSINFORMATION

Informationen om fastighetsgränser som visas i våra kartprodukter stämmer inte alltid med verkligheten, eftersom informationen har kommit till under en lång tidsperiod och är framställd med vitt skilda metoder. Kvaliteten behöver förbättras om informationen ska kunna användas i digitala processer och fungera som beslutsunderlag med rättsverkan. Vårt mål är att gränsernas medelfel är max 0,5 meter utanför tätort och max 0,05 meter inom tätort, och vi strävar efter att andel gränser som uppfyller de målen ökar successivt.

Många gränser rättas varje år, men det finns över 14 miljoner gränslinjer och det gör att förbättringarna inte syns så tydligt i vår mätning. Vi bedömer att användbarheten i år också ökat mer än vad som syns i tabellen. Det beror på att kvaliteten blivit mer korrekt redovisad, sedan vi upptäckt fel i kommunernas gränspunktsinformation och börjat rätta dessa. Det har visat sig att kommuner i vissa fall har levererat information om gränser som varit planerade och inmätta, men inte fastställda genom en förrättning. I kartan, och i vår uppföljning, ser det då ut att finnas en fastighetsgräns som uppfyller kvalitetsmålet.

⁷ Dnr 2019:007157

⁸ Dnr LM2021/029663

Tabell 21. Kvalitet fastighetsgränser - andel gränser som uppfyller målen. Anges i procent.

Kvalitet fastighetsgränser	2018	2019	2020	2021
Andel gränser som uppfyller målet inom tätort (%)	64,6	64,9	64,9	64,8
Andel gränser som uppfyller målet utanför tätort (%)	29,3	29,9	30,4	30,6

Årlig handlingsplan underlättar kvalitetsarbetet

Från och med 2021 arbetar vi med gränsernas kvalitet utifrån en strategisk inriktning och en årlig handlingsplan. Vi kommer att fortsätta kvalitetsförbättra gränser löpande och samverka med kommunerna och Skogsstyrelsen kring kvaliteten, men även utforska nya sätt att uppnå kvalitet. Ett exempel är att undersöka hur ny teknik kan användas för att automatisera eller stödja kvalitetsarbetet.

Fastighetsinformationen innehåller även andra brister, som vi rättar och kompletterar systematiskt med stöd av årliga kvalitetsplaner.

Vi har utökat det systematiska kvalitetsarbetet så att det från 2020 omfattar detaljplaner och markreglerande bestämmelser. Byggnadsminnen och täkter är bestämmelser som successivt får bättre kvalitet, genom en satsning som vi påbörjat tillsammans med landets länsstyrelser.

Förbättrad information gällande gemensamhetsanläggningar

För att kostnader för enskilda vägar enklare ska kunna fördelas på berörda gemensamhetsanläggningar, har vi i år börjat förbättra informationen om delägare och deras andelar i gemensamhetsanläggningar. Kompletteringen blir till nytta både internt och externt, till exempel har *Riksförbundet Enskilda Vägar* efterfrågat denna kvalitetshöjning.

Kompetensförstärkning börjar ge resultat

Vi har fått nya möjligheter att arbeta med kvaliteten i fastighetsregistret, genom utökad bemanning i Kiruna från 2019. Det har börjat ge resultat, efter det grundläggande arbetet med att utbilda, handleda, organisera och strukturera arbetet, så att det kan utföras rätts-säkert.

LÖPANDE UPPDATERING AV GEOGRAFISK INFORMATION

Sammantaget uppdaterade vi den geografiska informationen mer än planerat under 2021. Utfallet mättes för 8 olika produktionsprocesser och vi nådde målet för samtliga, vilket betyder att minst 97 procent av planerna genomfördes.

Flygfotograferingen gick bättre än planerat, mycket beroende på bra väderförhållanden. Även byggnadsinformationen fick bättre aktualitet än planerat, genom en väl fungerande samverkan med kommunerna.

Varje år har Lantmäteriet som målsättning att fotografera en tredjedel av Sveriges yta. I vissa delar av landet hinner mycket hända och de prioriteras därför. Andra områden förändras långsamt och uppdateras därför inte lika ofta.

60 procent av Sveriges skogsmark (245 188 km²) är nu laserskannad för att möta Skogsstyrelsens behov (se kartbild). Vi påbörjade skanningen 2018. Resultatet av den skogligen skanningen redovisas årligen till Skogsstyrelsen

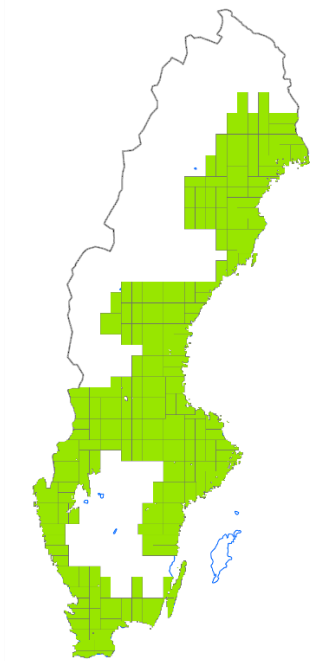

Bild 10 Kartbild över Sverige som visar de skogsmarker som är skannade sedan starten 2018.

Möjligheten att effektivisera och säkra kvaliteten i produktionen har försämrats under de senaste åren. Det beror på att vi flyttat personal som arbetat med uppdatering av den geografiska informationen till verksamheten för spridningstillstånd. Vi bedömer att kunder ännu inte märkt någon tydlig försämring, men att de kommer göra det om situationen fortgår över tid.

5.6. Rekordstor användning av Lantmäteriets geodata

Användningen fortsätter att öka, både av geografiska information, fastighetsinformation och positioneringstjänster. Det framgår av vår mätning av användningen som även i år visar ett mycket positivt resultat. Det tyder på att Lantmäteriets geodata fortsätter att ge ökad nytta, både inom offentlig verksamhet, företag och bland privatpersoner.

Tabell 22. Resultatindikator som visar användningen av geodata. Visar procentuell ökning jämfört med basåret 2015.

Resultatindikator	2017	2018	2019	2020	2021
Användning av geodata (procentuell ökning jämfört med 2015)	96	176	269	425	514

För att användningen ska vara hög även i fortsättningen, förenklar vi och skapar nya möjligheter för användare, genom att kontinuerligt utveckla och modernisera tillhandahållandet av geodata. Vi sprider också kunskap om hur geodata kan användas inom olika områden.

Användningen av geodata mäts för:

- Geodatatjänster, maskin till maskin-gränssnitt som kan används inbyggda i system och som delas in i:
 - Visningstjänster – hämta och använda färdiga kartor och bilder
 - Direktåtkomsttjänster – ställa frågor och få svar om en specifik informationsmängd
 - Nedladdningstjänster – hämta ut större datamängder
- Uttag av kopia - datamängder levererade manuellt eller automatiskt som fil via en hämtplats
- SWEPOS Nätverks-RTK – maskin till maskin-gränssnitt som ger positionering i realtid med en osäkerhet på centimeternivå.

Geodatatjänster mäter vi som antal anrop, och uttag av kopia som antal leveranser. Mätningen tar inte hänsyn till omfattningen på varje anrop/uttag.

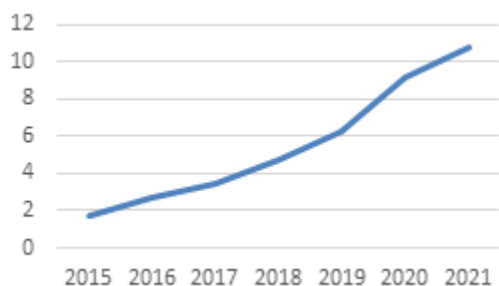
Nätverks-RTK mäter vi som uppkopplad tid mot tjänsten. Grunddata från vårt referensnät SWEPOS används också av andra leverantörer av positioneringstjänster, men den användningen ingår inte i vår mätning.

Mätningen inkluderar användning inom vår egen verksamhet.

ANVÄNDNING AV KARTOR OCH BILDER ÖKAR STADIGT

Användningen av visningstjänsterna har ökat kraftigt under de senaste tre åren. Den information som framförallt används i visningstjänsterna är kartor och ortofoton (skalriktiga flygfoton). Vi kan se en tydlig koppling mellan den ökade användningen och lanseringen 2019 av e-tjänsten *Min Karta* (webbapplikation och appar), som främst används av privatpersoner.

Diagram 3. Antal anrop mot visningstjänster, miljarder. Ingår som en delmängd i resultatindikatorn Användning geodata.

Våra visningstjänster för kartor har moderniserats och blivit mer användbara, vilket vi tror kommer att uppskattas av användarna. De ges nu ökade möjligheter att påverka presentationen av bilden och tjänsterna passar bättre i webbaserade system.

Kartprodukter i skala 1:10 000 har blivit mer användbara sedan vi gjort förbättringar i de nya versioner som lanserades i oktober 2021. De statliga och kommunala vägnäten som visas i kartan stämmer bättre med Trafikverkets information, eftersom källan nu alltid är Trafikverkets nationella vägdata. Vi har även bättre kvalitet på höjdkurvorna i kartan. Tillgängligheten har ökat i och med och kunderna nu enkelt kan nå kartprodukterna via självservice.

ÖKAD ANVÄNDNING AV FASTIGHETSINFORMATION UNDER PANDEMIN

Användningen av fastighetsinformation har ökat under pandemin. Vi ser fler frågor mot våra direkttjänster från mäklare och banker, vilket sannolikt beror på att intresset för att köpa bostad varit stort. Vi tror även att bankernas ökade användning beror på att fler önskat låna pengar, till exempel för att renovera. Det stöds också av att antal in-teckningsärenden ökat.

I pandemins spår ser vi också att användningen hos skogs- och sågverksföretag varit hög under året. Fastighetsinformationen använder de för att hitta skogsägare för virkesköp, vilket är kopplat till hög efterfrågan och höga priser på sågade trävaror.

Under 2021 gjordes ny småhustaxering tillgänglig i fastighetsregistret, vilket ökade användningen av fastighetstaxeringsinformation. Småhustaxering infaller vart tredje år och ökar då alltid användningen, såväl som intäkterna.

ANVÄNDNINGEN AV POSITIONERINGSTJÄNSTER BLIR ALLT VANLIGARE

Allt fler har behov av att mäta position med hög noggrannhet i realtid. Antalet användare ökar av vår positioneringstjänst *SWEPOS Nätverks-RTK* och den uppkopplade tiden mot tjänsten har fördubblats under de senaste två åren.

Diagram 4. Uppkopplad tid i timmar mot SWEPOS Nätverks-RTK tjänst. Ingår som en delmängd i resultatindikatorn Användning geodata.

Vårt utökade samarbete med företag som säljer positionsutrustning till maskiner som används vid byggen, har bidragit till den ökade användningen från 2019. Positionering finns till exempel i grävmaskiner, men även i nyare typer av specialmaskiner för borring och pålning.

Lantmäteriet deltar i EU-samarbetet *Prepare Ships*. Syftet är att utveckla beslutsstöd för säker sjönavigation, genom att förutsäga skeppens rörelser, och dela den informationen skepp-till-skepp och skepp-till-land. Nya SWEPOS-stationer och Nätverks-RTK används för att testa tekniken som utvecklas.

MÅNGA PRIVATPERSONER ANVÄNDER GEODATA VIA VÅRA E-TJÄNSTER OCH APPAR

Användningen av våra e-tjänster och appar har ökat stort de senaste åren, långt över vår förväntan. Ökningen beror på att våra e-tjänster blivit mer användbara och tillgängliga, efter den satsning på utveckling av dem som vi startade 2018.

Den stora användningen av *Min Karta* som vi har idag, tyder på att vi lyckats fånga användarnas behov och marknadsföra tjänsten på ett bra sätt. *Min Karta* har 5 gånger fler besök än den gamla *Kartsök och ortnamn*, och står för 75 procent av det totala antalet som anges i tabellen. Att användare blivit mer nöjda syns även i de höga betyg som lämnas på tjänsten då den används, i genomsnitt 4,5 av 5,0.

För att underlätta för användare som inte har så stora förkunskaper, har vi i år förbättrat e-tjänsten *Historiska kartor*. Den utvecklingen tror vi kommer leda till ökad användning och högre betyg från användare.

Tabell 23. Resultatindikator för antal besök i våra e-tjänster och appar avseende geodata, riktade till privatpersoner. Anges i miljoner uttag.

Resultatindikator	2017	2018	2019	2020	2021
Antal loggade besök e-tjänster (miljoner)	1,8	2,2	3,0	5,7	10,1

Användningen loggas bara om användare godkänt spårning. Tabellen ersätter tidigare redovisning av genomsnittligt antal besök per månad och tjänst

SÄRSKILDA UTTAG AV FASTIGHETSINFORMATION

Vissa begär att få ut mer specifik fastighetsinformation som inte går att hämta via vårt ordinarie sortiment av geodatatjänster och geodataprodukter, till exempel statistik. Det görs då utifrån offentlighetsprincipen. Uttagen hanteras i huvudsak med manuella rutiner och större volymer levereras på papper.

Dessa så kallade offentlighetsuttag har ökat successivt fram till 2019 och därefter har nivån stabiliserats. Vi bedömer att ökningen beror på ett större intresse för geodata och ökad kunskap om hur geodata kan användas.

Tabell 24. Antal uttag av fastighetsinformation som görs utifrån offentlighetsprincipen, 2017-2021.

Offentlighetsuttag	2017	2018	2019	2020	2021
Antal offentlighetsuttag fastighetsinformation	443	538	756	713	750

Avser uttag av mer komplex karaktär som inte kan hanteras via Lantmäteriets Kundcenter.

6. Målområde: Lantmäteriet är en attraktiv arbetsplats där vi tar gemensamt ansvar för vårt uppdrag

Det innebär att vi tar gemensamt ansvar för myndighetens uppdrag och ser våra egna arbetsuppgifter som en del av den större helheten. Vi utvecklar oss som medarbetare och ledare och bygger vår kompetens utifrån verksamhetens behov. Vårt arbetssätt främjar effektivitet, livslångt lärande och ett hållbart arbetsliv. Vi bibehåller och förbättrar vår arbetsmiljö och vårt arbete kännetecknas av den statliga värdegrunden och Lantmäteriets värderingar. Nya medarbetare vill gärna komma till oss och när man lämnar oss gör man det som god ambassadör.

Bild 11 Dialoger förs inom verksamheten för att finna lösningar att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

Vi bedömer att årets resultat inom målområdet är bra

Följande punkter ligger till grund för bedömningen:

- En kompetensförsörjningsstrategi har tagits fram för att säkra kompetensförsörjningen.
- En ny arbetsmiljöpolicy har fastställts och arbetet med att utveckla vårt systematiska arbetsmiljöarbete har fortsatt.
- En ny likabehandlingsplan har tagits fram.
- Personalomsättning har minskat.
- Sjukfrånvaron har minskat.

6.1. Kompetensförsörjning - en framgångsfaktor

Under året har vi påbörjat utvecklingen av myndighetens kompetensförsörjning, ledarskap, arbetsmiljö samt ett aktivt arbete med vår gemensamma värdegrund. Arbetet pågår aktivt i hela myndigheten.

Kompetensförsörjningen är och kommer fortsätta vara ett viktigt område för Lantmäteriet att jobba med för att kunna möta de förändringar som sker i omvärlden. Konkurrensen om kompetens blir tydligare inom många yrkesgrupper, till exempel förrättningslantmätare, systemutvecklare och yrkeskategorier inom IT i kombination med kunskap inom geodata. Läs mer om de specifika utmaningar som vi sett inom geodataområdet i avsnitt *Kompetensbrist inom geodataområdet*.

För att säkra kompetensförsörjningen har Lantmäteriet tagit fram en kompetensförsörjningsstrategi som syftar till att peka ut riktningen för framtida arbete. Arbetsinsatser kopplade till strategin kommer att ligga till grund för såväl kompetensutveckling, omställning och utgöra grunden för myndighetens långsiktiga lönebildning.

Lantmäteriets personalomsättning har minskat under 2021. Vi bedömer att vårt arbete med ledarskap, kultur och arbetsmiljö samt faktorer kopplade till pandemin står bakom utvecklingen.

Tabell 25. Lantmäteriets personalomsättning 2017-2021. Anges i procent.

Resultatindikator	2017	2018	2019	2020	2021
Lantmäteriets personalomsättning (%)	11,3	10,1	10,3	9,2	8,08

VI ARBETAR FÖR ATT ATTRAHERA NYA MEDARBETARE

Under året har Lantmäteriet fortsatt att arbeta för att öka intresset för de yrken och utbildningar som är viktiga för vår kompetensförsörjning, till exempel lantmätarprogram, IT-program och program för civilingenjörer. För att attrahera nyckelkompetenser har Lantmäteriet deltagit vid ett flertal mässor, studiebesök och event.

Lantmäteriet har fortsatt med ett IT Trainee-program som en del i vår strategiska kompetensförsörjningsstrategi. Syftet med programmet är att erbjuda en bra start för nyutexaminerade IT-studenter, attrahera nya medarbetare och ge deltagarna en introduktion som ger dem goda förutsättningarna att leverera samhällsnytta och nytta till Lantmäteriet.

UTVECKLAD REKRYTERINGSPROCESS

Vi har genomfört arbete för att effektivisera och höja kvaliteten på rekryteringsarbetet. Syftet är att få till en snabbare och mer situationsanpassad digital process, för att på ett mer träffsäkert sätt nå lämpliga kandidater.

Vi har utvecklat mallar i rekryteringsverktyget för att underlätta för chefer vid rekryteringar och vi har även utvecklat språket och innehållet i våra rekryteringsannonser och kampanjer. Genom att i flera fall öppna upp för andra geografiska placeringar har rekryteringsbasen breddats.

KOMPETENSUTVECKLING SKER I STÖRRE UTSTRÄCKNING DIGITALT

Under året har Lantmäteriet ställt om kompetensutvecklingsarbetet, bland annat genom att övergå till att utbildningar i större utsträckning sker digitalt. Detta som en konsekvens av såväl omvärldsförändringar som det mobila arbetet under pandemin.

Fördelen med att successivt ställa om genomförandet av utbildningar är att det ger ökad effektivitet i verksamheten och minskar resandet.

ETT MER PROAKTIVT OCH AKTIVT OMSTÄLLNINGSARBETE

Ett partsgemensamt arbete (arbetsgivare tillsammans med fackliga representanter) har genomförts för att få till ett mer proaktivt och aktivt omställningsarbete genom de lokala omställningsmedlen.

Under året har ett nytt avtal utarbetats som bland annat beskriver process, principer och prioriterade områden. Syftet med arbetet är att skapa möjligheter för Lantmäteriet att utveckla nuvarande medarbetare utifrån framtida behov och krav, skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv med verksamhetens framtida behov som utgångspunkt.

NY CHEFS- OCH LEDARPROFIL SOM GRUND FÖR UTVECKLING AV CHEFER

Lantmäteriet har utarbetat en ny chefs- och ledarprofil som beskriver de förväntningar som ställs på chefs- och ledarskapet hos Lantmäteriets chefer. Arbetet med att ta fram profilen startades upp i samband med ett gemensamt chefsmöte som genomfördes i slutet av 2020. Den nya profilen kommer ligga till grund för såväl rekrytering som utveckling av chefer.

Vi vill se en utveckling av Lantmäteriets ledarskap och har därför beslutat att använda modellen *Utvecklande ledarskap* som grund i det arbetet som startat upp under året.

Modellen kännetecknas av att ledaren uppträder som föredöme och lyfter upp frågor om moral och etik samt agerar utifrån en synliggjord värdegrund. Ledaren inspirerar och motiverar för att skapa delaktighet och tillit.

6.2. Flera aktiviteter för att säkerställa vår arbetsmiljö

I februari 2021 implementerade Lantmäteriet ett nytt system för att hantera olyckor och tillbud, det så kallade IA-systemet.

Vi har under året haft en ökning av antalet riskobservationer, tillbud och olyckor som anmäls. Vi har informerat om det nya systemet vid ett flertal tillfällen vilket har ökat medvetenheten om vikten av att anmäla arbetsmiljöhändelser. Detta är positivt eftersom vi genom detta kan arbeta än mer aktivt med att förebygga ohälsa och skador i arbetet.

Under våren 2021 fattade vi beslut om en ny arbetsmiljöpolicy. Policyn knyter tydligt an till målområdet attraktiv arbetsplats och innehåller Lantmäteriets mål med arbetsmiljöarbetet samt vilka aktiviteter vi gör för att nå målen.

Arbetet med att utveckla vårt systematiska arbetsmiljöarbete har fortsatt under året. Under våren fick samtliga medarbetare möjlighet att i en enkät svara på frågor om den fysiska och den organisatoriska och sociala arbetsmiljön i Lantmäteriet. Resultaten har sedan riskbedömts och handlingsplaner tagits fram i respektive arbetsgrupp.

En allvarlig risk som identifierats under året utifrån resultatet av våra skyddsronder är att andelen medarbetare som upplever sig ha en hög arbetsbelastning och att det då inte finns förutsättningarna för återhämtning har ökat. Dialoger förs inom verksamheten för att finna lösningar att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

6.3. Ny likabehandlingsplan beslutad

I november beslutades om en ny likabehandlingsplan för Lantmäteriet. I arbetet med att ta fram planen gjordes en kartläggning av arbetsförhållanden och en analys av statistik. De risker och hinder för likabehandling och diskriminering som identifierades ligger till grund för de aktiva åtgärder som Lantmäteriet behöver vidta.

Som en del i arbetet med likabehandling har Lantmäteriet påbörjat ett arbete med fokus på inkluderande arbetsmiljö genom en tjänst som tillhandahålls av Partsrådet.

Partsrådet är en statlig samarbetsorganisation som erbjuder stöd till representanter för arbetsgivare och fack i statliga verksamheter.

6.4. Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron under 2021 landade på 3,87 procent och vi ser, likt tidigare år, en fortsatt positiv nedåtgående trend.

Korttidssjukfrånvaron (1–14 dagar) och långtidssjukfrånvaron (fler än 91 dagar) har fortsatt att minska jämför med åren innan, men frånvaron i intervallet 15–90 dagar fortsätter dock att sakta öka.

Pandemin har med största sannolikhet fortsatt att påverka sjukfrånvaron även i år. Både utifrån en ökad smittspridning i samhället i början och slutet av 2021, men också utifrån att vi arbetat hemifrån i så stor utsträckning som möjligt under större delen av året och på så sätt kunnat arbeta, trots lindriga symptom eller vistelse i karantän.

Både männens och kvinnornas sjukfrånvaro har minskat jämfört med tidigare år. Dock kan vi fortsatt se att kvinnorna är fortsatt sjuka i betydligt större utsträckning än männen

Vad gäller sjukfrånvaron i olika åldersgrupper så är det en marginell ökning i kategorin 30–49 år medan den minskat i kategorierna >29 år och <50 år, jämfört med föregående år.

Tabell 26. Utveckling av andel sjukfrånvaro för perioden 2017-2021 (anges i procent).

Sjukfrånvaro	2017	2018	2019	2020	2021
Andel sjukfrånvaro av anställdas sammanlagda arbetstid (%)	4,57	4,56	4,31	4,07	3,87
Andel sjukfrånvaro som avser frånvaro under sammanhängande tid över 60 dagar (%)	53,4	47,39	47,10	46,37	42,19

Sjukfrånvaron visar sammanlagd sjukfrånvaro och sammanhängande sjukfrånvaro över 60 dagar, oavsett ålder eller kön.

Tabell 27. Kvinnors respektive mäns sjukfrånvaro, andel av arbetad tid, 2017-2021 (anges i procent).

Kvinnors och mäns sjukfrånvaro	2017	2018	2019	2020	2021
Kvinnors sjukfrånvaro (%)	5,72	5,52	5,30	5,05	4,77
Mäns sjukfrånvaro (%)	3,05	3,23	2,95	2,71	2,63

Tabell 28. Sjukfrånvaro per åldersgrupp, andel av arbetad tid, 2017-2021 (anges i procent).

Sjukfrånvaro per åldersgrupp	2017	2018	2019	2020	2021
Upp till 29 år (%)	3,17	3,58	3,73	3,60	3,09
30-49 år (%)	3,92	4,28	4,17	3,99	4,02
50 år och äldre (%)	5,87	5,30	4,72	4,34	3,83

7. Uppdragsverksamhet

7.1. Myndighetsuppdrag - vi ger Försvarmakten expertstöd inom geodataområdet

Bild 12 Vi gör successivt förbättringar i stödet och leveranserna till Försvarmakten. På bilden är en militärövning med närvaro från Lantmäteriet. Foto: Katinka Igelberg.

Lantmäteriet bedömer att Försvarmaktens behov av geodata och stöd inom geodataområdet blivit uppfyllt genom våra insatser under 2021. Ramöverenskommelsen som vi har med Försvarmakten innebär en långsiktigt robust, effektiv och anpassad försörjning av nationell och internationell geodata. Vi ska också ge Försvarmakten råd, stöd och utbildning inom geodataområdet, till exempel vid övnings- och insatsverksamhet, i internationella samarbeten, och vid utveckling av geografiska informationssystem.

För att tydliggöra och stärka vår samverkan har Lantmäteriet och Försvarmakten arbetat vidare med en reviderad ramöverenskommelse. Syftet är ett mer effektivt nyttjande av resurser inom respektive myndighets ansvarsområde, samt tydligare gränsdragning mellan Lantmäteriets grunduppdrag och uppdragsverksamheten.

Eftersom Försvarmakten valt att fortsätta delta i *TanDEM-X High Resolution Elevation Data Exchange Program* (TReX), kommer vi att fortsätta producera höjddata till den globalt täckande höjddatabasen under 2022–2024.

För att möta behoven gör vi successivt förbättringar i stödet och leveranserna till Försvarmakten. I år har vi till exempel förbättrat sjöinformationen i *Nationell Militär Kartserie*, och det har blivit enklare för Försvarmakten att få tillgång till geodata genom en portal som vi utvecklat, kallad *FM-Geowebb*.

7.2. Tjänsteexport - för den globala utvecklingen

Lantmäteriets tjänsteexport bidrar till den svenska politiken för global utveckling och Agenda 2030. Den koncentreras på insatser som medverkar till att bekämpa fattigdom och ge hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling.

Vår tjänsteexport, som för närvarande är helt finansierad av Sida, stödjer lantmäterirelaterad verksamhet genom institutionellt kapacitetsbyggande myndighetssamarbete. Verksamheten är fokuserad till Afrika och EU-nära länder.

Den globala utvecklingen av pandemin har fortsatt starkt påverkat verksamheten, främst genom ett totalt stopp för allt internationellt resande fram till mitten av oktober med undantaget att Lantmäteriets medarbetare stationerade utomlands kunde återvända till sina respektive länder under våren 2021. Arbetet har till stor del fortsatt bedrivits på distans utifrån de möjligheter som gavs i respektive land och projekt. Pandemin har gjort det svårt att både planera och genomföra verksamheten fullt ut eftersom det långsiktigt inte går att bedriva kapacitetsbyggande biståndsarbete och tjänsteexport, med fokus på lärande, enbart på distans. Vår dialog med Sida och berörda utlandsmyndigheter har under året varit positiv och kreativ.

Under 2021 har vi utvecklat och förfinat innovativa distansarbetsmetoder men mer kommer att behövas. Dessa utmaningar har drivit fram en tydligare och mer effektiv digital kommunikation inom projekten med en tillgänglighet och uppföljning på distans, vilket varit positivt och kommer att kunna komplettera Lantmäteriets strategi – att ha medarbetare som arbetar på plats för att stödja en långsiktig kapacitetsutveckling.

Framdriften och möjligheten att nå uppsatta mål i projekten påverkas dock starkt när närvaro saknas i länderna. Att arbeta med kapacitetshöjning, kulturförändringar och samverkan har inte gått att genomföra fullt ut från Sverige. Att på plats i Sverige kunna visa vår verksamhet, utbilda och dela erfarenheter ger unika insikter och kunskaper som digitala möten inte kan ersätta.

Tabell 29. Antal medarbetare som varit engagerade i Lantmäteriets tjänsteexport, 2017-2021, fördelat på kön.

Antal medarbetare	2017	2018	2019	2020	2021
Medarbetare kvinnor	40	37	28	23	19
Medarbetare män	68	60	59	45	47

Afrika

Vi noterar också att pandemin har påverkat landfrågorna negativt i Afrika med en återgång kring kvinnors rätt till mark och möjligheten för fattigare personer att äga och utveckla sin mark. I våra projekt här har vi agerat mycket genom informationskampanjer via till exempel radio och TV.

Västra Balkan

På västra Balkan har flera av våra projekt fokuserat bland annat på uppbyggnaden av adressregister och utveckling av markvärdering. Pandemins påverkan har gjort att det har varit svårare att kunna samla in information från medborgarna men trots det ser vi stora framsteg i utvecklingen och användningen av dessa register. Däremot har det i vissa fall varit svårt med kapacitetsutvecklingen eftersom vi inte kunnat vara på plats.

Inga nya projekt har tillkommit under 2021 och inga projekt har heller avslutats. Däremot har flera förlängts på grund av pandemins påverkan på genomförandet.

Lantmäteriet har varit verksam i följande länder under året:

- Albanien
 - Bosnien-Hercegovina
 - Kenya
 - Kosovo
 - Liberia
 - Nordmakedonien
 - Rwanda
 - Serbien
 - Tanzania
 - Uganda
 - Zambia
 - Zimbabwe
-

7.3. Uppdrag i anslutning till fastighetsbildning och fastighetsindelning

På uppdrag av Skatteverket utför Lantmäteriet det värderingstekniska arbetet och håller i förberedelserna inför de allmänna och förenklade fastighetstaxeringarna. Under året avslutade vi förberedelsearbetet inför den förenklade taxeringen av hyreshus. Under andra halvan av 2021 intensifierades arbetet med förberedelserna inför 2023 års förenklade fastighetstaxering av Lantbruksfastigheter.

Taxeringsvärden och värdepåverkande uppgifter om fastigheterna bidrar till att exempelvis göra bankernas kreditgivning mer effektiv och underlätta för fastighetsägare som vill belåna sina fastigheter.

Lantmäteriet utför även uppdrag åt andra myndigheter, framförallt Trafikverket och Naturvårdsverket.

Efterfrågan på stöd i bildandet av samfällighetsföreningar har ökat under flera år. En stor del av ökningen kan förklaras med ökade formaliakrav på vägföreningar vilket leder till behovet av samfällighetsbildning. Vi förutser att trenden kommer att förstärkas i framtiden.

Tabell 30. Avgiftsintäkter per uppdragstyp, 2019-2021. Anges i miljoner kronor.

Intäkt per uppdragstyp (miljoner kronor)	2019	2020	2021
Upprättande av fastighetsförteckning samt fastighets- och arkivutredning	0,8	1,3	3,5
Rådgivning och utbildning i fastighetsrättsliga och geodetiska frågor	0,3	0,1	0,1
Rådgivning och utbildning i fastighetstekniska frågor i samband med upprättande av genomförandebeskrivning	2,0	1,9	2,5
Upprättande av ansökan om lagfart, värdeintyg för lagfart och nybyggnadskarta, om uppdragsverksamheten utförs i samband med fastighetsbildning	0,4	0,1	0,0
Förslag till fastighetsplan och detaljplaneändring av genomförandekaraktär som behövs för att genomföra en förrättning	0,1	0,1	0,1
Bildande av samfällighetsförening	2,4	2,7	3,7
Myndighetssamverkan som avser sådana uppdrag åt statliga myndigheter som ansluter till lantmäterimyndighetens kärnverksamhet	17,8	26,1	25,3
Mätning, beräkning och kartläggning (MBK) samt underlag och förslag till enklare detaljplan av genomförandekaraktär i delar av landet där andra lösningar saknas av marknadsskäl	2,8	2,2	2,9
SUMMA	26,6	34,5	38,1

Läs mer om den ekonomiska utvecklingen under avsnitt 16 *Finansiellt läge, Resultatutveckling inom uppdragsverksamheten*.

8. Digital tillsyn av de kommunala lantmäterimyndigheterna

Lantmäteriet har tillsynsansvar för de 39 kommunala lantmäterimyndigheter som idag finns i Sverige. Under 2021 beslutade regeringen om att ge Eskilstuna kommun tillstånd att starta en egen lantmäterimyndighet, vilket kommer att kunna ske först år 2023.

Lantmäteriet har under året genomfört 13 ordinarie tillsynsbesök enligt plan och inlett två ärenden om särskild tillsyn. Våra mest betydelsefulla påpekanden har huvudsakligen avsett de kommunala lantmäterimyndigheternas lokaler, nämnd- och förvaltningstillhörighet samt förvaltningsrättslig regelefterlevnad (innefattande bland annat handläggningstider och service till allmänheten).

Till följd av pandemin genomförde vi samtliga tillsynsbesök via videolänk istället för, som tidigare, på plats. En utvärdering pågår om i vilken utsträckning detta arbetssätt kan användas även efter att myndigheter och regering lättat på pandemirestriktionerna.

9. Intern styrning och kontroll

Lantmäteriets arbete med intern styrning och kontroll (ISK) är integrerad i ordinarie verksamhetsplanering och uppföljning utifrån framtagna och beslutad handlingsplan samt inom ramarna för andra utvecklingsinitiativ. Syftet är att påverka verksamhetens riktning mot önskat resultat. Arbetet med intern styrning och kontroll redovisas i sin helhet i en separat rapport, *Årsrapport 2021 - intern styrning och kontroll*⁹, i vilken Lantmäteriets väsentliga risker framgår och hur de hanteras. Nedan framgår några av de förbättringsaktiviteter som pågått under 2021:

- utveckling och förbättrad förvaltning av Lantmäteriets intranät,
- fortsatt utveckling och förbättring av verksamhetsstyrningsprocessen,
- fortsatt arbetet med riktade ”attraheraprojekt” för att nå erfaren kompetens inom IT,
- utveckling och implementering av en ny chefs- och ledarskapsprofil,
- påbörjat arbetet med uppföljningsmodell för Lantmäteriets hållbarhetsarbete samt de globala målen i Agenda 2030,
- uppdatering av Lantmäteriets uppföljningsmodell av den interna styrningen och kontrollen. Området *Generella IT-kontroller* har ersatts med områdena *Säkerhetsmedvetenhet* samt *Säkra och ändamålsenliga processer*.

10. Väsentliga risker

Lantmäteriets ledningsgrupp har under året genomfört två riskanalyser. Uppföljning av riskerna följs däremot upp tertialvis, det vill säga tre gånger per år.

Nedan redovisar vi de risker som Lantmäteriet identifierade som de mest väsentliga att följa under 2021. Läs mer om årets hantering i *Årsrapport 2021 - intern styrning och kontroll*¹⁰.

Lantmäteriet har inte ett stabilt tillhandahållande av fastighetsinformation. Riskvärde 12.

Risken hanteras i projektet *Framtida tillhandahållande av fastighetsinformation*. Utvecklingsinsatsen syftar till en modernisering av Lantmäteriets tillhandahållandeverksamhet och att ersätta befintliga systemlösningar. Med det kommer ett ersatt produktutbud för att säkra ett fortsatt stabilt tillhandahållande av fastighetsinformationen på marknaden. Under 2021 har projektet startats upp igen efter en periods paus på grund av informationssäkerhetsarbete. Arbetet under året har främst bestått av planering och koordinering med andra projekt där det finns beroenden samt arbete runt nya informationssäkerhetskrav.

⁹ Dnr LM2021/048272

¹⁰ Dnr LM2021/048272

Författningsmässiga hinder hämmar Lantmäteriets digitala utveckling. Riskvärde 12.

Lantmäteriet har under 2021 tagit fram ett förslag till kommittédirektiv för en statlig offentlig utredning där arbetsnamnet är *Ett nytt fastighetsregister*. Utöver det har myndigheten inlett arbetet med framtagande av liknande underlag för *Elektroniska överlåtelsehandlingar*.

Lantmäteriet möter inte samtliga krav i GDPR. Riskvärde 12.

Utöver inventeringsarbetet och myndighetssamverkan har Lantmäteriet påbörjat en översyn av de GDPR-relaterade utbildningarna som finns framtagna. Vi har också upphandlat systemstöd inom HR-området, bland annat i syfte att kanalisera och styra personuppgiftsbehandlingarna och på så vis minska riskerna för att personuppgifter (särskilt känsliga sådana) behandlas i strid med GDPR. Ett förslag till mer systematiskt arbetssätt rörande GDPR slutredovisades för Lantmäteriets ledningsgrupp den 22 september 2021.

Lantmäteriet har bristfällig förmåga att hantera våra uppgifter under fredstida kris-situationer och inför och vid höjd beredskap. Riskvärde 12.

Vid årsskiftet 2020-2021 inrättades en beredskapssamordnare i syfte att samordna myndighetens arbete på övergripande nivå. Under året har ett antal aktiviteter genomförts eller påbörjats. Till exempel har vi tagit fram en krisplan, förberett genomförandet av risk- och sårbarhetsanalys och genomfört förmågehöjande utbildning.

Lantmäteriet möter inte kundernas behov inom handläggningen gällande tid, kostnad och kvalitet. Riskvärde 9.

Inom förrättningsverksamhetens ärendehandläggning har vårt arbete med att utveckla våra metoder och arbetssätt fortsatt. Under 2021 har vi fortsatt utvecklingen och förbättringarna av myndighetens e-tjänster. Exempelvis kan fler handlingar bestyrkas med e-signering och det har blivit enklare att kontrollera om det finns bifogade handlingar till en ansökan. Dessutom är det nu möjligt att tillföra yrkanden via e-tjänst vilket förbättrar kundernas möjlighet att delta digitalt i handläggningen av deras ärenden. Vidare har myndigheten arbetat med anpassningar för fastighetshetsägare med särskilda krav på personsäkerhet och webbtillgänglighetsdirektivet.

Lantmäteriet möter inte samtliga krav i säkerhetsskyddslagstiftningen. Riskvärde 8.

Säkerhetsskyddsanalyser med tillhörande säkerhetsskyddsplaner har tagits fram på alla berörda verksamhetsområden. Dessa följs upp med kontinuitet. Säkerhetsskyddsplaner syftar till att eliminera brister i säkerhetsskyddet på myndigheten.

Lantmäteriet kan inte säkerställa den långsiktiga kompetensförsörjningen. Riskvärde 6.

Denna risk har hanterats och bedöms ej längre vara väsentlig.

Lantmäteriets behov av utvecklingsinsatser överstiger myndighetens finansiella förutsättningar. Riskvärde 4.

Denna risk har hanterats och bedöms ej längre vara väsentlig.

11. Högt tryck på säkerhetsarbetet

11.1. Säkerhetsskyddsanalys – arbetet med årets plan har minskat vår sårbarhet

Lantmäteriet har sedan årsskiftet 2020/2021 haft en fastställd säkerhetsskyddsanalys som enligt plan ska uppdateras 2022. Verksamheternas interna säkerhetsarbete är betydelsefullt för att stärka säkerhetsskyddskompetensen i hela organisationen. Arbetet med säkerhetsskyddsplanerna löper på och uppföljningen sker enligt plan.

11.2. Personalsäkerhet - Fortsatt högt tryck på registerkontroller och säkerhetssamtal

Under året har det varit fortsatt stor efterfrågan på registerkontroller och säkerhetssamtal. 400 säkerhetsklassningar med tillhörande registerkontroller har genomförts. Gamla och inte gällande säkerhetsskyddsavtal har identifierats och avanmälts till Säkerhetspolisen. 1100 icke nödvändiga och felaktiga registerkontroller har identifierats och avanmälts hos säkerhetspolisen. Arbetet med struktur avseende personalsäkerheten går fortsatt bra.

11.3. Fysisk säkerhet - fokus under året att säkra våra tekniklokaler

Arbetet med säkra tekniklokaler har under året varit prioriterat med anledning av de pågående informationssäkerhetsprojekten.

Säkerhetsnivån på våra datahallar har tagit sin utgångspunkt utifrån genomförda informationsklassificeringar och säkerhetsskyddsanalyser. GAP-analys har genomförts för att fastställa behoven och omfattningen av kompletterande åtgärder i våra datahallar för att uppnå beslutad nivå.

11.4. Informationssäkerhet – högre medvetenhet hos medarbetarna

Uppdatering av Ledningssystem för informationssäkerhet (LIS) pågår, de 12 kapitlen är färdigställda. Det som återstår att lösa under nästa år är att kommunicera och implementera resultatet i organisationen.

I övrigt märks en ökad medvetenheten hos medarbetarna kring informationssäkerhet, genom de frågor som kommer från olika delar av organisationen. Det gäller främst stöd i bedömningar och rådgivning gällande hantering av information.

De tre högt prioriterade informationssäkerhetsprojekten har under året haft utmaningar främst kopplade till pandemin, då aktiviteter som kräver att vi är på säker plats resulterat i förskjutningar. Arbetet fortsätter under 2022 och vi kommer göra vad vi kan för att hantera utmaningarna.

11.5. Kris och beredskap – vi inväntar beslut om att bli ny beredskapsmyndighet

Lantmäteriet är föreslagen som ny beredskapsmyndighet och beslutet kring detta förväntas tas av regeringen omkring halvårsskiftet 2022. Arbetet har startats upp på ett bra sätt med fokus på interna aktiviteter rörande myndighetens krisberedskapsförmåga, under tiden vi väntar på regeringens beslut. Beslutet förväntas påverka Lantmäteriet i stor omfattning.

12. Forskning och utveckling – vi möter behov med ny kunskap

12.1. Författningsutveckling - viktig för myndighetens utvecklingsinsatser

Rättsutvecklingen är väsentlig för myndighetens utvecklingsarbete. Under året har vi arbetat aktivt med att ta fram och bidra till genomförandet av förändringar i lagstiftningen för de två mest prioriterade punkterna på Lantmäteriets författningsutvecklingslista¹¹; *Smartare samhällsbyggnad – effektiv och säker digital informationsförsörjning* samt *Elektroniska överlåtelsehandlingar*.

Därutöver har vårt fokus legat på att vidareutveckla de punkter som omfattas av listan i syfte att i ännu högre grad knyta an till utmaningar som finns hos andra samhällsaktörer.

Nedan framgår författningsutvecklingslistan över de sju prioriterade utvecklingsområdena.

1. **Smartare samhällsbyggnad - effektiv och säker digital informationsförsörjning (regerings-uppdrag).**
Lantmäteriet föreslår att regeringen bland annat beslutar om nödvändiga författningsändringar avseende datavärdskap och informationsansvar för detaljplaner, samt initierar nödvändig rättsutveckling för resterande geodata, inklusive anpassning av lagen (2000:224) och förordningen (2000:308) om fastighetsregister.
2. **Elektroniska överlåtelsehandlingar.**
Lantmäteriet har utrett behovet av och förutsättningarna för en övergång till elektroniska fångeshandlingar för överlåtelse av fast egendom. Lantmäteriets förslag undanröjer ett flertal hinder mot utveckling av modern e-förvaltning och förenklar avtalsprocessen hos banker och mäklare
3. **Bättre skydd för totalförsvarskänsliga objekt.**
Lantmäteriet har identifierat behov av att stärka skyddet för totalförsvarskänsliga objekt. Det behövs alternativa sätt att skydda objekt än genom spridningstillstånd.
4. **Bestämmelser som hindrar automatiserade beslut.**
Lantmäteriet undersöker möjligheterna att öka graden av automation vid ärendehandläggning och beslutsfattande inom Fastighetsbildningen. De rättsligt reglerade kraven på ärendehandläggning och beslutsfattande hindrar idag fullt tillvaratagande av digitaliseringens möjligheter
5. **Koordinatbestämda fastighetsgränser.**
Lantmäteriet har översiktligt utrett vilka förutsättningar som bör vara uppfyllda avseende fastigheters gränser i den situation där gränspunkters läge i första hand bestäms genom koordinater. Lantmäteriet har vid denna utredning identifierat ett flertal problem med fysiska gränsmärken.
6. **Enklare åtkomst till lägenhetsinformation (regeringsuppdrag).**
Lantmäteriet har utrett för vilka ytterligare ändamål som lägenhetsregistret bör kunna användas. Lantmäteriet föreslår att i princip de ändamål som motsvarar dem som finns för fastighetsregistret även införs för tillhandahållande ur lägenhetsregistret. Reglerna om direktåtkomst föreslås också utformas som i lagen om fastighetsregister.
7. **Avskaffande av pantbrev eller i vart fall skriftliga pantbrev.**
Lantmäteriet har föreslagit att regelverket om pantbrev ändras. I första hand föreslås att pantbrev avskaffas och ersätts med panträttsregistrering i fastighetsregistret.

Som en följd av förändringar i lagstiftningen som genomfördes på initiativ av Lantmäteriet under 2020 har vi under året kunnat besluta om en ny föreskrift som träder i kraft den 1 februari 2022, *Lantmäteriets föreskrifter om digital ansökan och anmälan till samfällighetsföreningsregistret*.

Författningsutveckling i detta avseende var nödvändigt för att myndigheten under 2021 skulle kunna ta fram, och under 2022 tillgängliggöra, en ny e-tjänst. Läs mer om detta

¹¹ Dnr LM2020/020902

under avsnitt 4.4 *Samfällighetsföreningsregister – handläggningstid och kostnader*.

12.2. Forskning - leder till ny kunskap

Enligt Lantmäteriets instruktion ska myndigheten bedriva utveckling inom sitt verksamhetsområde och forskning inom geodesi. Forskning bedrivs även för strategisk utveckling och kompetensförsörjning.

Lantmäteriet ser forskningsinsatser som en integrerad del av myndighetens kontinuerliga utvecklingsarbete. När Lantmäteriet satsar på forskning ska denna avse något av myndighetens verksamhetsområden: förrättningsverksamhet och fastighetsindelning, informationsförsörjning inklusive geodesi samt inskrivningsverksamhet.

FORSKNING GENOM SAMARBETEN OCH ANSTÄLLDA DOKTORANDER

Lantmäteriet har under 2021 finansierat tre forskningsprojekt genom att ha doktorander anställda.

Inom fastighetsbildning påbörjade en ny doktorand sin forskarutbildning i ämnet digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen. Doktorandprojektet inom fysikalisk geodesi och internationella höjdsystem som påbörjades 2020 fortlöper som planerat. Inom inskrivningsverksamheten pågår ett projekt om regelverket kring överlåtelse av fastigheter vilket är i sin slutfas.

Fyra av Lantmäteriets medarbetare är för närvarande deltidsanställda vid Högskolan i Gävle som ett led i ett löpande samarbete avseende forskning och utbildning.

Lantmäteriet deltar fortsatt i EU-projektet *Prepare Ships*, för effektivare och säkrare transporter till havs med hjälp av satellitnavigation, som finansieras via *Horizon 2020* (EU:s ramprogram för forskning och innovation). Projektet startade i slutet av 2019 och beräknas avslutas under 2022.

Lantmäteriet har under året gått med i *Bibsamkonsortiet* som Kungliga biblioteket ansvarar för. Syftet är att kunna samverka kring tecknandet av licensavtal för åtkomst och publicering till vetenskapliga artiklar i elektroniska tidskrifter och databaser.

12.3. Systematisk innovation för ökad kunskap och digital mognad

Lantmäteriet har i tre år arbetat med systematisk innovation för att utforska och utveckla idéer – från något för myndigheten nytt och oprövat till något som kommer kunder och medborgare till nytta. Våra erfarenheter visar tydligt att innovation krävs för att möta kundernas och samhällets behov i den allt snabbare teknikutvecklingen och digitaliseringen. Myndigheter måste tänka nytt, utmana arbetssätt och prova för att lära.

Under året har 18 innovationssatsningar hanterats.

Vår digitala medarbetare (chattboten) är etablerad och hjälper dagligen till att korta kundernas svarstider. Den har under året tränats i att svara på frågor inom flera verksamhetsområden och har därmed bland annat kunskap om hela fastighetsområdet.

Flera medarbetare har dessutom certifierat sig som AI-tränare samt att vi utforskar andra områden där chattboten bedöms kunna göra nytta.

Vi har till exempel utforskat tekniken *förstärkt verklighet* (augmented reality, AR), genom appen *ToppAR* som våra medarbetare har haft möjlighet att testa och lämna synpunkter på under året. Genom att rikta mobilen mot en geografisk plats hämtas information från Lantmäteriets geodata och namn och höjd på ett berg presenteras i mobilen.

Lantmäteriet har även arbetat intensivt med satsningen ”AI-stöd vid utredning av äldre fastighetsrättsliga förhållanden”. Målet är att utveckla maskinella förmågor som kan stötta i arbetet med arkivutredning och därmed skapa en effektivare handläggning och säkra

kompetensen på området över tid. Satsningen har synliggjort många viktiga frågor och utmaningar inte minst när det gäller rättsliga frågor kopplat till teknikområdet artificiell intelligens.

Under året har ett nära samarbete upparbetats med Riksarkivet som ligger före på området och hitintills varit ensam aktör att driva på utvecklingen av språkmodeller inom AI för äldre svenska.

Förra årets vinnarbidrag från Lantmäteriets årliga innovationstävling, Innovation day, Min Fastighetsbildning och Min Markering, har vidareutvecklats under året och utvecklingen fortsätter under 2022.

I december genomfördes årets Innovation Day 2021, den elfte i ordningen. De vinnande bidragen arbetar vi vidare med för att realisera.

Lantmäteriet deltar i myndighetsnätverken för AI och innovation, partnerskap med AI Sweden, samt i ett EU baserat nätverk (EBP, European Blockchain Partnership) för blockkedjeteknik.

Lantmäteriet har även besvarat Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens.

12.4. Lantmäteriets utvecklings- och systemförvaltningsportfölj

Lantmäteriets strategi för verksamhetsutveckling har under 2021 fortsatt främst varit inriktad på digital anpassning och utveckling av våra processer för att möta den digitala samhällsutvecklingen, den nya säkerhetsskyddslagstiftningen samt våra intressenters behov.

Lantmäteriets stora utmaningar i utvecklingsportföljen är kopplade till komplexitet i insatserna och beroenden mellan dessa samt en ökad digitaliseringstakt vilket bidrar till ett ökat förändringsbehov.

Systemförvaltningen är stabil och Lantmäteriets investeringar är väl förvaltade. Ett behov att fortsätta utveckla förvaltningsportföljen kontinuerligt finns. Utmaningarna är kopplade till nya lagkrav, ökande säkerhetskrav samt behovet att modernisera och ersätta äldre applikationer.

Informationssäkerhetsområdet kommer fortsatt vara ett viktigt område som kommer kräva resurser och investeringar. Inom området har utmaningar kopplade till pandemin varit tydliga då aktiviteter som kräver att vi är på säker plats resulterat i förskjutningar när det inte varit möjligt att vara på säker plats.

Med en ambitiös och komplex portfölj har tillgänglig kapacitet varit en utmaning då vi inte lyckats rekrytera nödvändig kompetens i den utsträckning som planerats. Detta kommer fortsatt att vara en utmaning då behoven även i fortsättningen kommer att vara större än de resurser vi har tillgängliga.

För att säkra framdriften och möjliggöra en god styrning har vi gjort upprepade analyser och omprioriteringar som för vissa insatser lett till framflyttade tidplaner. Lantmäteriet jobbar kontinuerligt med förutsättningar för att effektivisera utvecklings- och systemförvaltningsarbetet.

UTVECKLINGSPORTFÖLJEN – KORTFATTAD STATUS FÖR DE PRIORITERADE UTVECKLINGSSOMRÅDEN

Lantmäteriets utvecklingsinsatser bidrar till att uppfylla de krav som följer av lagstiftning, minska risker i verksamheten, öka kundnyttan och ge oss förutsättningar att arbeta effektivare.

De prioriterade områdena att utveckla har under året varit:

- informationssäkerhet
- digital fastighetsbildning

- digital infrastruktur för geodata som kan bidra till en smartare samhällsbyggnadsprocess.

Insatserna för att säkra registren i stordatorn blev slutförda under året, och därmed är den föråldrade IT-miljön avvecklad. Läs mer om det nya pantsystemet under avsnitt 3.5, *Ett nytt pantsystem äntligen i drift*.

Nedan följer kortfattad status för de prioriterade insatserna.

Informationssäkerhet

Insatser inom området behörighet och loggning har slutförts som planerat. Anpassningar av infrastrukturplattform har tagit mer tid än planerat och behöver samordnas med det ny-startade initiativet att anpassa tekniklokalerna.

Även anpassningar av tillhandahållandet har tagit mer tid än planerat och fortsätter nästa år. Det påverkar också de pågående insatserna för att hantera risken att Lantmäteriet inte har ett stabilt tillhandahållande av fastighetsinformation. Läs mer om detta under avsnitt 10 *Väsentliga risker*.

Vi har även börjat utreda behovet av fortsatta insatser inom området informationssäkerhet. För att skapa bättre överblick och kunna koordinera de olika insatserna har vi skapat en samordningsgrupp.

Digital fastighetsbildning

Utvecklingen av nya stöd för handläggning av fastighetsbildningsärenden följer i stort plan. Den första delen som avser ärendeplanering är nu färdigställd i en första version och vi har börjat utveckla stöd för handläggningen. Läs mer under avsnitt 3.4 *Stöd för handläggning för att möta våra kunders behov*.

Vi har pausat den planerade utvecklingsinsatsen för fastighetsinformation som möjliggör gemensam lagring av geometrierna och textinformationen i en ny modernare lagringslösning. Vi har bedömt att det i nuläget inte finns kapacitet att genomföra insatsen med tillräcklig framdrift.

Digital infrastruktur för geodata

Standardiserad digital information om byggnad och detaljplaner kan nu hanteras i den nationella geodataplattform som Lantmäteriet utvecklat inom projektet Smartare samhällsbyggnadsprocess. Vi fortsätter med arbetsformen projekt i ytterligare 1,5 år för att inte tappa fart i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Vi kan behöva sänka ambitionsnivån i projektet för att uppfylla gällande regelverk för informationssäkerhet. Ett exempel är åtkomst till dokument som hör ihop med detaljplaner hos kommuner.

Det är också en utmaning att samordna utvecklingen med Lantmäteriets interna omställning till de nya nationella specifikationerna och det nya flödet av information från kommunerna. Läs mer om detta arbete under målområde Lantmäteriet leder, i samverkan, digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen.

Tabell 31. Finansiell översikt över Lantmäteriets totala utvecklingsportfölj, 2019-2021. Anges i miljoner kronor.

Utvecklingsportfölj	2019	2020	2021
Utgifter	146,4	178,5	182,1
Varav lånefinansierat	39,6	46,4	50,5

SYSTEMFÖRVALTNINGSPORTFÖLJ – KOSTNADERNA ÖKAR SOM FÖLJD AV MODERNISERAD TEKNIK

Systemförvaltningen har varit stabil. Under året har ett arbete med att skapa ytterligare medvetenhet och möjliggöra större förutsägbarhet av förvaltningskostnaderna framåt startats och arbetet kommer att pågå även under 2022.

Utmaningar med ökande förvaltningskostnader kommer att fortsätta i och med de senaste årens utvecklingsinriktning med modernisering, till exempel genom att gå mot mer självservice och nya handlägningsstöd för fastighetsbildningsärenden. Detta kommer att leda till höga avskrivningskostnader de kommande åren. Till detta kan läggas ett ökande antal applikationer att förvalta samt kostnader för nya system.

Tabell 32. Finansiell översikt över Lantmäteriets totala systemförvaltningsportfölj, 2019-2021. Anges i miljoner kronor.

Systemförvaltningsportfölj	2019	2020	2021
Kostnader	303,2	306,0	319,4

13. Hållbarhetskrav för ökad samhällsnytta

I ett led att minska myndighetens utsläpp av växthusgaser har en utredning kring möjligheten att använda drivmedel med lägre klimatpåverkan i befintlig bilpark tagits fram och beslut är taget att myndigheten ska, där så är möjligt, använda drivmedel med lägre klimatpåverkan.

Genom att inkludera relevanta hållbarhetskrav (utöver grundkrav) kan Lantmäteriet även indirekt skapa samhällsnytta. Upphandlingar med stor hållbarhetspåverkan har identifierats och analyserats i syfte att ställa relevanta miljö-, och sociala krav. Under året bedömdes två upphandlingar ha större påverkan och där har hållbarhetsanalyser genomförts, varav en upphandling är slutförd. Upphandlingarna handlade om bilar och markeringsrör (FCS-märkta stopplor och nedbrytbara snitslar) som används i förrättningsverksamheten.

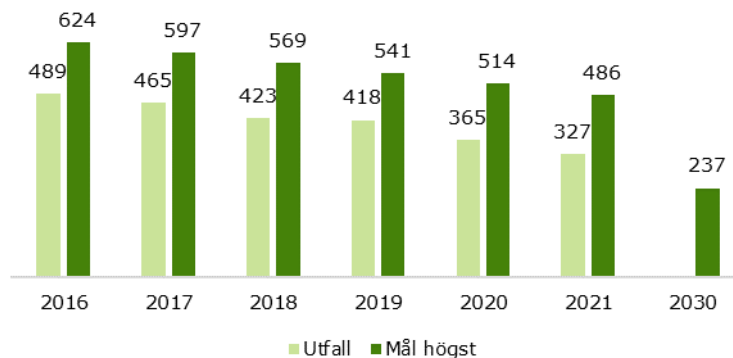
Arbetet med att ta fram handlingsplan för klimatanpassning fortgår. En checklista för miljöronder har tagits fram för att underlätta för våra chefer att tillse att miljölagstiftningen följs. Som en del i myndighetens egenkontroll har även en miljöenkät tagits fram. Vid årets interna miljörevision noterades endast ett fåtal avvikelser.

13.1. Lantmäteriets miljömål

Lantmäteriets miljömål ligger fast och aktiviteter för att minska utsläppen pågår. Under 2021 genomfördes en drivmedelsutredning för att se över möjligheten att använda drivmedel med mindre påverkan på klimatet. Vårt mål är att minska våra koldioxidutsläpp med 70 procent till 2030 (utifrån 2010 års nivåer). Under 2021 fortsatte våra utsläpp av växthusgaser att minska. Detta beror på minskade resor på grund av restriktioner i samband med pandemin.

Sedan 2010, som är basår för vårt miljömål, har Lantmäteriet minskat utsläppen av växthusgaser från vägtrafik med omkring 60 procent.

Diagram 5. Lantmäteriets utsläpp koldioxid från vägtrafik (ton). Faktiskt utsläpp och mål för åren 2016-2021 samt målsättningen för 2030.

13.2. Hållbar samhällsutveckling / Agenda 2030

Information om myndighetens bidrag till Agenda 2030 är publicerat på Lantmäteriets webbplats.

Inom ramen för Lantmäteriets tjänsteexport har aktiviteter genomförts i projekten i Bosnien & Herzegovina, Liberia och Rwanda för att identifiera och analysera respektive projekts bidrag till Agenda 2030 samt till interna hållbarhetsaspekter.

Inom det globala hållbarhetsmålet jämställdhet finns delmålet *Lika rätt till ekonomiska resurser och ägande samt tillgång till finansiella tjänster*. Nedan redovisar vi hur könsfördelningen ser ut i Sverige, för ägande av mark samt lagfartsandelar.

Diagram 6 **Procentuell andel av totala antalet fastigheter som ägs av en man eller en kvinna.**
I övrigt ingår fastigheter som ägs av juridiska personer eller som har fler än en ägare, oavsett kön.

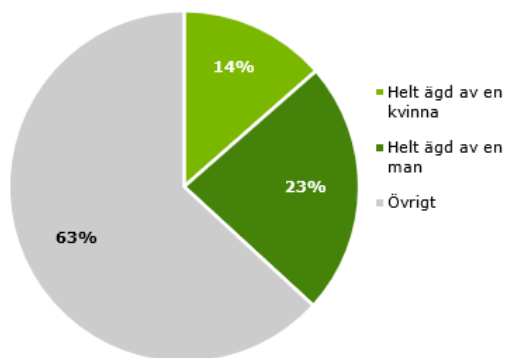

Diagram 7 **Procentuell andel av fastigheternas totala areal som ägs av en man eller en kvinna.**
I övrigt ingår fastigheter som ägs av juridiska personer eller som har fler än en ägare, oavsett kön.

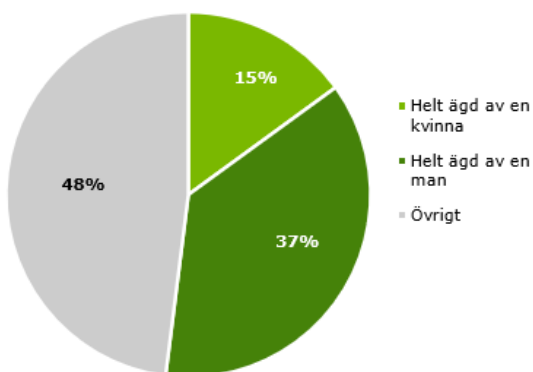
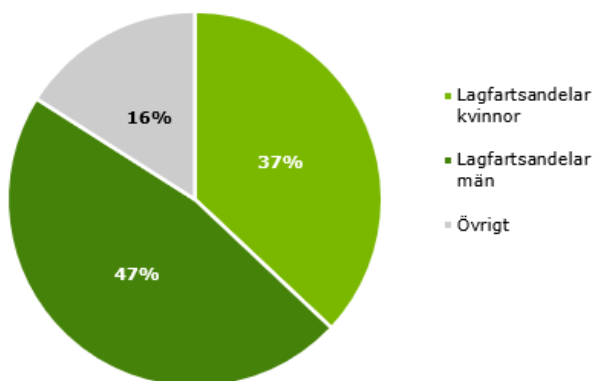

Diagram 8 **Procentuell andel av totala antalet lagfartsandelar som ägs av en man eller en kvinna.**
Övrigt omfattar de lagfartsandelar som ägs av juridiska personer

14. Lantmäteriet bidrar till och leder i internationellt arbete

Lantmäteriet är aktivt inom noga utvalda internationella samarbeten där vi medverkar genom att leda, bevaka och bidra till samordningen och utveckling av arbetet. Inom några områden har myndigheten rollen att företräda Sverige. Förutom det som styrs av bindande krav, till exempel EU direktivet Inspire, lägger Lantmäteriet stort fokus på FN-samarbeten.

14.1. Lantmäteriet deltar aktivt i FN-samarbete

FN-initiativet Global Geospatial Information Management (UN-GGIM) syftar till att säkerställa tillgången och användningen av geodata och statistisk information vid rätt tillfälle över regioner och globalt.

Lantmäteriet håller ihop det svenska arbetet och företrädde Sverige vid det elfte expertmötet i augusti.

Bland fokuset just nu kan nämnas dels en återrapportering till FN:s Ekonomiska och sociala råd (ECOSOC) och dels etableringen och användningen av ramverket *Integrated Geospatial Information Framework* (IGIF). Återrapporteringen är av särskild vikt nu då den ska beskriva medlemsländernas framtida ambition med UN-GGIM. Sverige är engagerat i arbetet med dessa två områden.

Förutom ovannämnda två områden deltar Lantmäteriet aktivt i flera andra arbetsgrupper såsom Subcommittee on Geodesy, Legal and Policy Frameworks for Geospatial Information Management, Land administration and Management och Geospatial Information and Services for Disasters.

14.2. Lantmäteriet är nationell samordnare för INSPIRE-direktivet

Det europeiska samarbetet fokuserar på genomförandet av Inspire-direktivet: *Infrastructure for Spatial Information in Europe*.

I Sverige är miljödepartementet ansvarigt för genomförandet, där 24 myndigheter har informationsansvar och Lantmäteriet ansvarar för den nationella samordningen. Informationsansvarets fördelning är beskrivet i förordning (2010:1770, kap 3) om geografisk miljöinformation.

Sverige har en fortsatt stabil förvaltning av sin del av Inspire. Av de cirka 250 datamängderna som Sverige tillhandhåller har 90 procent godkända visningstjänster och 85 procent godkända nedladdningstjänster. När året började var motsvarande siffror 85 respektive 81 procent.

I den utvärdering av Inspire som genomförts av EU-kommissionen och som presenterades på Inspire-konferensen 2021 framgår att Sverige, jämfört med de flesta andra länder, tillhandahåller data på hög nivå.

I det arbetsprogram för 2022 som EU-kommissionen tagit fram planeras för en revidering av Inspire-direktivet och allmänhetens tillgång till miljöinformation, något som noggrant kommer att följas för att bättre förstå och anpassa Sveriges del i det framtida Inspire.

14.3. Andra europeiska samarbeten

De europeiska lantmäterimyndigheterna samarbetar i EuroGeographics. Lantmäteriet deltog på det virtuella General Assembly samt i flera av de nätverk för kunskapsutbyte som finns etablerade.

Lantmäteriet är ordförande i EUREF, som ansvarar för de geodetiska referenssystemen i Europa som ska användas vid datautbyte inom INSPIRE.

Under 2021 har Lantmäteriet deltagit inom ett antal olika sammanhang kopplat till myndighetssamverkan i Europa. Här kan nämnas fortsatt arbete inom ELRA, European Land Registration Association, med bland annat projektet IMOLA III. Projektet syftar till att konsolidera europeiska modeller och begrepp inom området fastighetsregistrering.

Under innevarande år har ytterligare områden med centrala begrepp lagts till modellen; dessa avser exempelvis miljö, hållbarhet och penningtvätt. Arbetet inom projektet utgör i sin tur en viktig pusselbit kopplat till pågående arbete inom EU avseende Land Register Interconnection, LRI.

Under året har även två digitala möten hållits inom Permanent Committee of Cadastre, PCC, arrangerade av Portugal och Slovenien. Dessa möten ordnas gemensamt med nätverket CLRKEN inom EuroGeographics och syftar till erfarenhetsutbyte och stöd mellan länderna. Lantmäteriet kommer att vara dess ordförande under våren 2023 och har redan blivit medlem i styrgruppen till PCC.

European Plate Observing System (EPOS) är en nystartad forskningsinfrastruktur för att studera den europeiska kontinentalplattan och dess gränzoner. Lantmäteriet nyttjar EPOS för ökad kunskap om hur jordskorpan deformeras, som stöd i vår förvaltning av de geodetiska referenssystemen. Lantmäteriet deltar också i *Global Navigation Satellite System*-arbetet inom EPOS.

De nordiska ländernas myndigheter för kartor och fastigheter samarbetar i arbetsgrupper med en gemensam strategi och avrapportering utifrån strategin för samarbetet som generaldirektörerna har beslutat om.

Under 2021 ledde Sverige detta arbete innan ordförandeskapet flyttades till Danmark. Även inom nordisk samverkan har den största delen av arbetet genomförts digitalt. Bland dessa kan nämnas en studie av ny teknik kopplat till fastighetsinformation och dess påverkan på exempelvis arbetsprocesser och kvalitet.

14.4. Arctic SDI bidrar till engagemang genom partnerskap

Arctic SDI är ett samarbete med syfte att stötta Arktiska Rådet och dess arbetsgrupper med en digital infrastruktur för geografisk information för Arktis. Lantmäteriet deltar, som representant för Sverige, tillsammans med kartverken i de övriga sju arktiska länderna.

Hittills har det tagits fram en arktisk geoportal, en metadatokatalog samt ett par bastjänster: en topografisk visningstjänst och en platsnamnstjänst.

Den strategiska planen för 2020–2025 ligger till grund för arbetet och partnerskap är ett viktigt ledord. Under året har partnerskapet med Arctic Data Committee fördjupats i och med arbetet med att ta fram en datapolicy för Arktiska rådet. En självutvärdering har genomförts och är nu under extern granskning.

Utöver detta pågår ett flertal projekt av vilka följande kan lyftas fram:

- Arctic SDI utvecklar en ny topografisk visningstjänst
- Arctic SDI stöttar universitetet i Tromsø i deras kartering av ursprungsbefolkningens språk i Arktis
- I samarbete med CAFF tar Arctic SDI fram en pan-arktisk karta över våtmarker till stöd i arbetet med hållbar förvaltning av våtmarkerna, 4) Arctic SDI utvecklar andra generationens Arctic DEM där den ursprungliga produkten avses kompletteras med nationella laserdata där dessa är tillgängliga.

15. Återrapporteringskrav och översikt regeringsuppdrag

15.1. Återrapporteringskrav - Omarrondering

Det tilldelade anslaget för omarrondering, det så kallade nedsättningsbeloppet, har de senaste tre åren förbrukats i sin helhet, 6 miljoner kronor per år. De har fördelats mellan de två mest omfattande omarronderingarna som pågått under perioden, Stora Tuna och Västra Leksand.

2019 och 2020 tilldelades hela beloppet Stora Tuna, 6 plus 6 miljoner kronor och 2021 tilldelades Västra Leksand hela beloppet. Fördelningen har skett utifrån vilken omarrondering som ansetts vara mest angelägen under aktuellt år.

Omarrondering innebär att fastighetsindelning ändras i större sammanhängande områden och att mindre skogsskiften samlas till större.

15.2. Återrapportering - Kommunikation om laddpunkter

Omställningen av Sveriges fordon till eldrift ökar behovet av att säkerställa möjligheterna till laddpunkter för bilar.

Lantmäteriet har under året bidragit till förutsättningarna för utbyggnaden av laddinfrastrukturen genom att arbeta i två uppdrag avseende laddinfrastruktur för elfordon:

- Energimyndighetens regeringsuppdrag att analysera och föreslå åtgärder för bättre tillgång till laddinfrastruktur för hemmaladdning oavsett boendeform. Uppdraget har genomförts i samarbete mellan Lantmäteriet, Boverket och Sveriges kommuner och regioner (SKR).
- Kommunikationsuppdrag i Lantmäteriets regleringsbrev för 2021, hur nya regler i plan- och bygglagstiftningen påverkar förrättningshandläggningen.

UTBYGGNAD AV LADDINFRASTRUKTUREN KRÄVER INGA FÖRÄNDRINGAR I REGELVERKET

Uppdraget har pågått parallellt under året. Som ett resultat av Lantmäteriets medverkan i Energimyndighetens uppdrag klargjordes de juridiska förutsättningarna när laddinfrastruktur ska installeras på gemensamma parkeringsplatser som förvaltas av en samfällighetsförening.

Utredningen visade att det inte krävs några förändringar av regelverket för att möjliggöra utbyggnaden. Nuvarande lagstiftning kan användas, även för detta ändamål. För befintliga gemensamhetsanläggningar krävs det dock att beslutet omprövas vid en förrättning i de fall det inte tydligt klart framgår av anläggningsbeslutet att laddinfrastruktur ingår.

För att möta kravet på kommunikation, både externt och internt, har Lantmäteriet genomfört riktade utbildnings- och informationsinsatser till bland andra förrättningslantmätare, Lantmäteriets kundcenter, kommunala energirådgivare, intressenter och allmänheten.

Kommunikationskanalerna har varierat mellan föreläsningar, medverkan vid informations-tillfällen, uppdatering av Lantmäteriets webbsidor, inlägg på sociala medier samt framtagande av en informationsfilm. Experter har dessutom medverkat på förfrågan från media i tidningsartiklar och radioreportage.

Kommunikationsinsatserna har exempelvis bidragit till att Lantmäteriets kundcenter har rustats för att bättre kunna svara på frågor från till exempel fastighetsägare och samfällighetsföreningar. Förrättningslantmätarna har också fått ett bättre stöd inför handläggningen av ärenden som inkluderar laddinfrastruktur.

15.3. Slutrapporterade regeringsuppdrag 2021

- **Kompetensförsörjning**
Lantmäteriet ska tillsammans med de myndigheter och organisationer som är representerade i Geodatarådet kartlägga vilka yrkeskategorier som finns inom medlemmarnas ansvarsområden samt bedöma kompetens- och utvecklingsbehov.
Redovisas till Finansdepartementet senast den 31 december 2021.
Läs mer på sidan 33 samt i särskild rapport: LM2021/000738.

- **IT-incidenter**
Myndigheten ska kortfattat och på en övergripande nivå redovisa processer och rutiner för att identifiera och rapportera IT-incidenter vid höjd beredskap.
Redovisas till Finansdepartementet senast den 22 februari 2021.
Läs mer i särskild rapport: LM2021/000739.

- **Förstärka myndighetens verksamhet i Kiruna.**
Uppdrag att förstärka myndighetens verksamhet i Kiruna genom att utöka antalet arbetstillfällen inom myndighetens nuvarande verksamhetsområde.
Uppdraget slutredovisas till Finansdepartementet senast 31 december 2021.
Läs mer i särskild rapport: LM2019/010018.

- **Förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte.**
Uppdrag till Bolagsverket, Domstolsverket, E-hälsomyndigheten, Försäkringskassan, Lantmäteriet, Myndigheten för digital förvaltning, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Riksarkivet samt Skatteverket att tillsammans etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte.
Delredovisas till Infrastrukturdepartementet den 1 mars 2020 och slutrapport till Infrastrukturdepartementet senaste den 31 januari 2021. Förlängd tid till den 1 december 2021.
Läs mer i särskilda rapporter: LM2019/02727 och LM2020/0030214

- **Etablera nationellt ramverk för grunddata inom den offentliga förvaltningen.**
Uppdrag åt Bolagsverket, Lantmäteriet, Myndigheten för digital förvaltning, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Skatteverket att tillsammans etablera ett nationellt ramverk för grunddata inom den offentliga förvaltningen. Myndigheten för digital förvaltning ska leda arbetet.
Delredovisas till Infrastrukturdepartementet den 1 mars 2020 och slutrapport till Infrastrukturdepartementet senaste den 31 januari 2021. Förlängd tid till den 1 december 2021.
Läs mer på sidan 12 samt i särskilda rapporter: LM2019/020730 och LM2020/030210

- **Öka andelen anställda som arbetar hemifrån.**
Uppdrag åt statliga myndigheter att vidta ytterligare åtgärder för att öka andelen anställda som arbetar hemifrån.
Redovisas till Arbetsgivarverket den sista varje månad till och med 30 juni 2021. Uppdraget har därefter förlängts utan redovisningskrav.
Läs mer i särskild rapport: LM2020/030302

15.4. Pågående regeringsuppdrag

- **Praktik för nyanlända**
 Uppdrag att fortsätta ta emot nyanlända arbetssökande för praktik.
Redovisas till Statskontoret senast den 1 april 2021, 1 april 2022, 1 april 2023 och 15 februari 2024.
 Dnr: LM2020/029826

- **Praktik för personer med funktionsnedsättning**
 Uppdrag att fortsätta ta emot personer med funktionsnedsättning.
Redovisas till Statskontoret senast den 1 april 2021, 1 april 2022, 1 april 2023 och 15 februari 2024.
 Dnr: LM2020/029261

- **Laserskanning av Sveriges skogsmark**
 Uppdrag att genomföra laserskanning av Sveriges skogsmark. I uppdraget ingår även lagring och tillhandahållande av laserdata.
Uppdragets framdrift ska årligen redovisas till Skogsstyrelsen inför deras årsredovisning.
 Läs mer på sidan 33 samt i särskild rapport dnr: 508-2018/4130.

- **Gemensam målsättning för nyckeltal**
 Redovisa, analysera och utvärdera de nyckeltal som tagits fram i uppdraget.
Redovisas årligen i årsredovisningen.
 Läs mer på sidan 21-28 samt i särskild rapport dnr: 201/2018/8076.

- **Etablera en digital infrastruktur**
 Uppdrag att etablera en digital infrastruktur för att tillgängliggöra standardiserade dataset i samhällsbyggnadsprocessen.
Delredovisas senast den 1 februari 2021 och slutredovisas senast den 31 januari 2022 till Finansdepartementet.
 Läs mer på sidan 12 samt i särskild rapport dnr: LM2020/002393.

- **Uppdrag om att möjliggöra arbete hemifrån vid statliga myndigheter**
 Nytt uppdrag om att möjliggöra arbete hemifrån vid statliga myndigheter på grund av ökad smittspridning under hösten 2021. Uppdraget gäller till 31 januari 2022.
 Dnr: LM2021/051816
- **Uppdrag att utveckla arbetssätt och parallella processer för kortare ledtider för elnätsutbyggnad.**
 Uppdrag att tillsammans med Energimarknadsinspektionen och länsstyrelserna utveckla och testa nya arbetssätt för en koordinerad process för hantering av de tillstånd och rättigheter som krävs för att bygga ut eller förstärka det svenska elnätet.
Redovisas till Infrastrukturdepartementet senast 1 maj 2023.
 Dnr: LM2021/034220

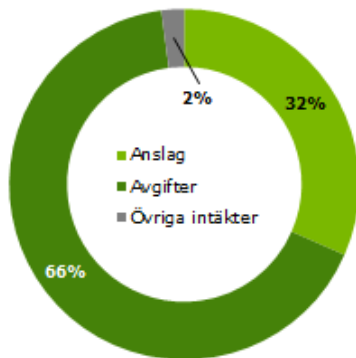
- **Uppdrag att utreda frågan om stämpelskatt vid förvärv av fast egendom genom fastighetsbildningsåtgärder**
 Utreda om det finns förutsättningar för att införa generell stämpelskatteplikt för förvärv av fast egendom genom fastighetsbildning på samma sätt som vid förvärv genom exempelvis köp eller byte.
Redovisas till Finansdepartementet den 31 mars 2022.
 Dnr: LM2020/030209

16. Finansiellt läge

16.1. Så är Lantmäteriet finansierat - anslag och avgifter

Lantmäteriet är finansierat av såväl anslag som avgifter från kunder. Fördelningen är i grova drag 30 procent anslag och 70 procent avgifter.

Diagram 9 Intäktsfördelning 2021, procent.

Anslag finansierar inskrivningsverksamheten, huvuddelen av förvaltning och utveckling av den geografiska informationen samt delar av fastighetsindelingsverksamheten, exempelvis rådgivning i fastighetsbildningsfrågor.

Lantmäteriet har de senaste åren fått ökade anslag dels för att utöka arbetstillfällena i Kiruna (45 miljoner kronor) och dels för digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen (35 miljoner kronor).

Helt avgiftsfinansierade är uppdrag i anslutning till fastighetsbildning, registrering av pantbrev, myndighetsuppdrag och tjänsteexport. Förrättningsverksamheten är till största delen avgiftsfinansierad, men får anslag till nedsättningsmedel.

Huvudsakligen avgiftsfinansierade är tillhandahållande av fastighetsinformation och geografisk information. Från och med 2017 har Lantmäteriet tilldelats anslag för att avgiftsfritt tillhandahålla registerinformation till statliga myndigheter. Huvuddelen av förvaltning och utveckling av fastighetsinformation finansieras med avgifter, men ett par mindre delar finansieras via anslag.

Bild 13 Översikt över hur verksamhetsområdena huvudsakligen är finansierade, med anslag eller avgifter.

Översikt - verksamheternas finansiering		Anslag	Avgift
Förrättningsverksamhet och fastighetsindelning	Förrättningsverksamhet		
	Övrig fastighetsindelningsverksamhet		
Informationsförsörjning	Pantbrevsregistrering		
	Tillhandahållande fastighetsinformation		
	Tillhandahållande geografisk information		
	Förvaltning geografisk information		
	Förvaltning fastighetsinformation		
	Övrig informationsförsörjningsverksamhet		
Inskrivningsverksamhet	Inskrivningsverksamhet		
Uppdragsverksamhet	Uppdrag i anslutning till fastighetsbildning och fastighetsinskrivning		
	Myndighetsuppdrag		
	Tjänsteexport		

I 6.2. Intäkter och kostnader för respektive verksamhetsområde

Tabell 33. Intäkter och kostnader per verksamhetsområdet. Angivet i miljoner kronor.

Förrättningsverksamhet och fastighetsindelning	2019	2020	2021
Intäkter av anslag	84,5	81,0	75,5
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	871,8	1 035,6	942,9
Intäkter av bidrag	4,2	6,2	2,7
Finansiella intäkter	0,5	0,3	0,4
Summa intäkter	961,0	1 123,1	1 021,6
Kostnader	994,1	988,7	974,1
Resultat	-33,1	134,4	47,5
Informationsförsörjning	2019	2020	2021
Intäkter av anslag	402,7	437,6	435,9
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	364,8	364,5	389,9
Intäkter av bidrag	16,4	11,0	10,3
Finansiella intäkter	1,5	0,5	0,6
Summa intäkter	785,4	813,6	836,7
Kostnader	800,8	809,3	825,2
Resultat	-15,4	4,3	11,5
Inskrivningsverksamhet	2019	2020	2021
Intäkter av anslag	162,5	163,2	163,5
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	0,1	0,1	0,2
Intäkter av bidrag	0,8	0,9	0,5
Finansiella intäkter	0,1	0,1	0,1
Summa intäkter	163,5	164,3	164,2
Kostnader	163,5	164,3	164,2
Resultat	0,0	0,0	0,0
Uppdragsverksamhet	2019	2020	2021
Intäkter av anslag	0,3	0,1	0,0
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	84,1	93,4	83,3
Intäkter av bidrag	42,0	22,9	30,6
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	126,4	116,4	113,9
Kostnader	123,5	118,6	115,1
Resultat	2,9	-2,2	-1,2
Lantmäteriet totalt	2019	2020	2021
Intäkter av anslag	650,0	681,9	674,9
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1 320,8	1 493,6	1 416,3
Intäkter av bidrag	63,4	41,0	44,0
Finansiella intäkter	2,1	0,9	1,2
Summa intäkter	2 036,3	2 217,4	2 136,4
Kostnader	2 081,9	2 080,9	2 078,6
Resultat	-45,6	136,5	57,8

Förrättningsverksamhet och fastighetsbildning

Verksamhetsområdet är till drygt 90 procent avgiftsfinansierat.

Informationsförsörjning

Avgiftsintäkter och anslag utgör cirka 50 procent var av den totala finansieringen.

Inskrivningsverksamhet

Inskrivningsverksamheten har legat på en relativt stabil kostnadsnivå de senaste åren. Verksamheten är i princip helt anslagsfinansierad.

Uppdragsverksamhet

Lantmäteriets uppdragsverksamhet består av Myndighetsuppdrag, Tjänsteexport samt Uppdrag i anslutning till fastighetsbildning. Verksamheten är avgiftsfinansierad.

För analys av de olika verksamheternas ekonomiska utveckling se följande avsnittet.

16.3. Avgiftsfinansierad verksamhet

Några negativa effekter av pandemin på intäkterna har inte kunnat ses inom Lantmäteriets avgiftsfinansierade verksamheter med ett undantag, tjänsteexporten. Där har arbetet på plats i andra länder varit långt ifrån lika omfattande som innan pandemin. En viss lättnad kring resande gjordes dock under årets sista kvartal.

Inom den avgiftsfinansierade verksamheten uppvisar Lantmäteriet ett samlat balanserat resultat på 192 miljoner kronor. Det är främst ett resultat av en positiv resultatutveckling inom förrättningsverksamheten, även om resultatet ligger betydligt lägre än föregående år. Andra bidrag till det samlade överskottet är en resultatstabilitet med viss ökning inom fastighetsinformation och geografisk information samt viss resultatförbättring inom uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning. Samtliga verksamheter förutom pantbrevsregistrering har balanserade överskott. Dock uppvisas ett minskat negativt årsresultat inom pantbrevsverksamheten jämfört 2020.

Såväl omsättning som resultat är lägre än budget på totalen och huvudorsaken återfinns inom förrättningsverksamheten. Verksamheten uppvisar intäkter under budget och kostnaderna svarar inte upp tillräckligt för att bibehålla resultatnivån som planerats. Orsaken till att resultatet är lägre än budgeterat är främst färre antal debiterbara timmar och en avgifts-sänkning som genomfördes i september.

Resultatet inom grundläggande fastighetsinformation och geografisk information är betydligt bättre än budget och orsaken återfinns på såväl intäkts- som kostnadssidan. En stark fastighetsmarknad samt en ökande efterfrågan av positioneringstjänster är de främsta orsakerna till ökade intäkter.

Inom flera verksamheter har ett balanserat överskott byggts upp för att finansiera pågående och kommande utvecklingsinsatser och avveckling av äldre IT-miljö.

För en mer omfattande analys hänvisar vi till kommande avsnitt om resultatutvecklingen för respektive verksamhet.

Tabell 34. Avgiftsbelagd verksamhet. Ingående och utgående balanser, anges i miljoner kronor.

Avgiftsbelagd verksamhet	UB 2020	Intäkt 2021	Bud int. 2021	Kost. 2021	Bud kost. 2021	Res. 2021	Bud res. 2021	UB 2021	Bud UB 2021
Offentligrättslig verksamhet									
Förrättningsverksamhet	81,8	944,7	1 062,8	897,2	952,9	47,5	109,9	129,3	191,7
Pantbrevsregistrering	-4,6	25,1	37,0	32,9	35,1	-7,8	1,9	-12,4	-2,7
Summa	77,2	969,8	1 099,8	930,1	988,0	39,7	111,8	116,9	189,0
Uppdragsverksamhet									
Uppdragsverksamhet *	-12,9	75,7	91,3	78,0	91,3	-2,3	0,0	-15,2	-12,9
Uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning och fastighetsinskrivning	9,6	38,2	30,2	37,1	33,6	1,1	-3,4	10,7	6,2
Grundläggande geografisk information och fastighetsinformation	59,9	348,2	323,8	328,9	347,9	19,3	-24,1	79,2	35,8
Summa	56,6	462,1	445,3	444,0	472,8	18,1	-27,5	74,7	29,1
TOTALT	133,8	1 431,9	1 545,1	1 374,1	1 460,8	57,8	84,3	191,6	218,1

* I uppdragsverksamhet ingår minus 20,6 miljoner kronor som är ett underskott från bolagiseringen av Metria.

Lantmäteriet är uppbördsmyndighet vad gäller stämpelskatt och expeditionsavgifter, som är ett resultat av verksamhetens beslut.

Stämpelskatterna har ökat med 22 procent jämfört med föregående år och uppgår till 15,3 miljarder kronor. Det är både en volymeffekt och en prisseffekt som är orsaken till ökningen. Volymeffekten beror på ett ökat antal inskrivningsärenden och prisseffekten på att bostadspriserna ökat kraftigt under året.

Expeditionsavgifterna har ökat med 11 procent jämfört med föregående år och uppgår till 296 miljoner kronor. Ett ökat antal inskrivningsärenden, främst lagfarter och in-teckningar, jämfört med föregående år har påverkat utfallet.

Avgifterna kopplade till samfällighetsföreningsregistret uppgår till 2 miljoner kronor, vilket är i samma nivå som föregående år.

Tabell 35. Intäkter från stämpelskatt, expeditionsavgifter och samfällighetsföreningsregister, 2019-2021. Anges i miljoner kronor.

Stämpelskatt, expeditionsavgifter och samfällighetsregister (miljoner kronor)	2019	2020	2021
Stämpelskatt	12 121	12 511	15 313
Expeditionsavgifter	263	266	296
Samfällighetsföreningsregister	2	2	2

RESULTATUTVECKLING INOM FÖRRÄTTNINGSVERKSAMHETEN

Tabell 36. Resultaträkning för förrättningsverksamheten, miljoner kronor.

Förrättningsverksamhet	2019	2020	2021
Intäkter av anslag	6,0	6,0	6,0
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	870,5	1 035,1	942,3
Intäkter av bidrag	4,1	6,0	1,9
Finansiella intäkter	0,5	0,3	0,4
SUMMA INTÄKTER	881,1	1 047,4	950,7
Kostnader för personal	-595,0	-631,3	-638,9
Kostnader för lokaler	-56,7	-56,8	-59,8
Övriga driftskostnader	-240,2	-200,6	-178,6
Finansiella kostnader	-0,1	-0,1	-0,1
Avskrivningar och nedskrivningar	-22,2	-24,2	-25,8
SUMMA KOSTNADER	-914,2	-913,0	-903,2
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	-33,1	134,4	47,5

Omsättningen inom förrättningsverksamheten har minskat under 2021. Minskningen är en kombinerad effekt av färre antal debiterbara timmar och den avgiftssänkning som genomfördes i september. Cirka 30 miljoner av årets intäktsminskning kommer från avgiftssänkningar. Resterande del, cirka 65 miljoner kronor, är framförallt en minskning av debiterbara timmar till följd av högre korttidsfrånvaro och försenade återrekryteringar samt en lägre andel debiterbar tid.

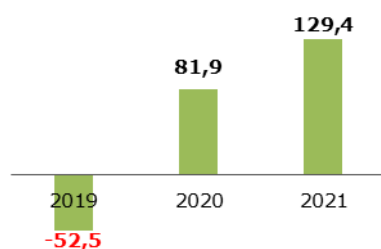
De totala kostnaderna ligger 10 miljoner lägre än 2020. Minskningen ligger framförallt på köpta tjänster inom omarronderingen där stora mätarbeten utfördes av extern part under åren 2019-2020 vilket innebar en högre kostnadsnivå än 2021. Ökade utvecklings- och personalkostnader möts av lägre kostnader för it-arbetsplats och förvaltning.

Förrättningsverksamheten har ett positivt resultat på 47,5 miljoner kronor vilket är en försämring med 87 miljoner kronor jämfört med 2020. Hela resultatförsämringen ligger på intäktsidan. I och med ett positivt resultat för året så utökas det balanserade överskottet motsvarande och det uppgår nu till 129 miljoner kronor.

Den avgiftssänkning som genomfördes under hösten 2021 för att minska överskottet beräknas ge en helårseffekt om 75 miljoner kronor under 2022.

Inom verksamheten pågår stora utvecklingsinsatser för att digitalisera fastighetsbildningen i form av ett Nytt stöd för handläggning. Arbetet kommer att pågå intensivt de närmaste åren och det balanserade överskotten kommer att behövas för finansieringen av den omfattande insatsen.

Diagram 10. Ackumulerat resultat för förrättningsverksamheten. Anges i miljoner kronor.

RESULTATUTVECKLING INOM INFORMATIONSFÖRSÖRJNING

Tabell 37. Resultaträkning för pantbrevsregistrering. Anges i miljoner kronor.

Pantbrevsregistrering	2019	2020	2021
Intäkter av anslag			
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	31,6	28,5	25,0
Intäkter av bidrag	0,3	0,4	0,1
Finansiella intäkter	0,1		
SUMMA INTÄKTER	32,0	28,9	25,1
Kostnader för personal	-11,8	-9,8	-9,6
Kostnader för lokaler	-0,4	-0,4	-0,3
Övriga driftskostnader	-28,6	-29,1	-19,0
Finansiella kostnader			
Avskrivningar och nedskrivningar	-3,6	-2,3	-4,0
SUMMA KOSTNADER	-44,4	-41,6	-32,9
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	-12,4	-12,7	-7,8

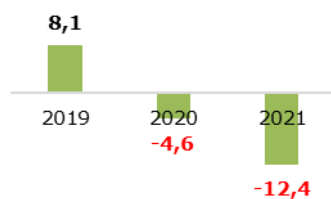
Intäkterna minskade under 2021 jämfört med tidigare år och beror på att avgifter och tjänsteutbud setts över i samband med driftsättningen av det nya pantsystemet. Vissa tjänster har tagits bort och andra tjänster har tillkommit i tjänsteutbudet. All funktionalitet i pantsystemet har inte utvecklats ännu, vilket har medfört att intäkterna minskat jämfört med föregående år.

Trots att intäkterna minskat så ser antalet fakturerade transaktioner ut att ha ökat jämfört med 2020. Statistiken är dock inte jämförbar eftersom vi under året förändrat tjänsteutbudet och därmed även ändrat sättet att rapportera transaktionerna.

De totala kostnaderna blev lägre än förra året och förklaras i huvudsak av lägre utvecklings- och förvaltningskostnader för det nya pantsystemet.

Som en effekt av årets negativa resultat ökade det balanserade underskottet ytterligare. Under den kommande femårsperioden beräknas underskottet att minska genom planerade avgiftshöjningar.

Diagram 11. Ackumulerat resultat för pantbrevsverksamheten. Anges i miljoner kronor.

Tabell 38. Antal fakturerade transaktioner, 2017-2021. Anges i tusental.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antal fakturerade transaktioner	3 156	3 230	3 081	3 063	3 566

Tabell 39. Resultatutveckling för grundläggande fastighetsinformation och geografisk information. Anges i miljoner kronor.

Grundläggande fastighetsinformation och geografisk information	2019	2020	2021
Intäkter av anslag	34,6	34,6	34,6
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	322,7	322,3	347,3
Intäkter av bidrag	1,5	1,0	0,8
Finansiella intäkter	0,3	0,1	0,1
SUMMA INTÄKTER	359,1	358,0	382,8
Kostnader för personal	-51,6	-57,3	-63,8
Kostnader för lokaler	-7,8	-7,6	-8,8
Övriga driftskostnader	-78,3	-68,8	-83,6
Användarfinansiering	-206,1	-191,2	-186,4
Finansiella kostnader			
Avskrivningar och nedskrivningar	-18,3	-16,1	-20,9
SUMMA KOSTNADER	-362,1	341,0	363,5
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	-3,0	17,0	19,3

Totalresultatet på 19 miljoner kronor består av ett plusresultat inom fastighetsinformation på 21 miljoner kronor och ett minusresultat inom geografisk information på 2 miljoner kronor. Resultatet ligger på samma nivå som 2020, men med en resultatförbättring inom fastighetsinformation medan geografisk information har gått åt andra hållet.

Avgiftsintäkterna från tillhandahållande av fastighetsinformation är högre än 2020, vilket återspeglar Sveriges fastighetsmarknad det senaste året där försäljningen av småhus har ökat i samtliga län. Vi kan inte se att pandemin orsakat några negativa effekter på efterfrågan (se vidare nedan om intäktsutvecklingen).

De kommunala ersättningarna, inom i huvudsak fastighetsinformationsområdet som regleras i samverkansavtal, uppgår till 54 miljoner kronor, vilket är i samma nivå som 2020. Ersättningsnivån baseras bland annat på föregående års intäkter.

IT-kostnader kopplade till informationsförsörjningen ökar jämfört med 2020. Såväl utvecklingskostnader som kostnader för infrastruktur ökar. Det sistnämnda som bland annat en effekt av att en alltmer komplex information ska förvaltas.

Inom området pågår stora utvecklingsinsatser inom Lantmäteriet. Under 2021 har det bland annat handlat om utvecklingen av ett nytt tillhandahållande av fastighetsinformation, självservice och nya medborgartjänster. Balanserade överskott har byggts upp för att möta nuvarande och kommande utvecklingskostnader.

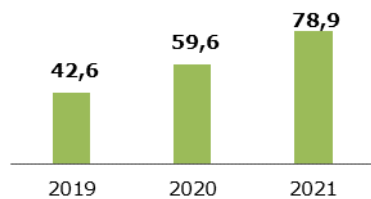
Resultat på geografisidan är lägre än föregående år och är en effekt av höjda kostnader, en resultatförsämring trots att intäkterna ökat. Användningen av positioneringstjänster har fortsatt öka, antal nya abonnemang slog nya rekord 2021, vilket har en positiv effekt på intäkterna. Tjänsterna utgör nu 50 procent av de totala intäkterna på geografisidan (se vidare nedan om intäktsutvecklingen).

De ökade kostnaderna inom geografisidan rör främst att en större del av utvecklingskostnaderna lånefinansierades 2020 jämfört med 2021. IT-kostnader, kapitalkostnader och personalkostnader var också högre 2021 jämfört med 2020.

Ett utgående balanserat resultat på 79 miljoner kronor medger fortsatta utvecklingsinsatser. Helhetsbedömningen för de kommande åren är att de balanserade överskotten kommer att minska som en följd av fortsatt stora utvecklingsinsatser (vilket medför löpande kostnader

samt avskrivningskostnader för lånefinansierad utveckling) och högre kostnader för IT-infrastruktur.

Diagram 12. Ackumulerat resultat för fastighetsinformation och geografisk information. Anges i miljoner kronor.

Enligt Lantmäteriets instruktion ska avgifterna för att tillhandahålla och upplåta rätt att utnyttja fastighetsinformation och geografisk information täcka kostnaderna för uttag och expediering samt bidra till förvaltningskostnaderna (uppbyggnad, drift, uppdatering och utveckling av system, databaser och information), det vill säga en användarfinansiering.

Årets kostnader för de delar som avgifterna ger bidrag till, det vill säga förvaltningskostnaderna, blev för fastighetsinformationen totalt 190 miljoner kronor. Bidraget från avgifterna uppgick till 175 miljoner kronor.

För den geografiska informationen uppgick kostnaderna till 219 miljoner kronor, varav 11 miljoner finansierades med bidrag från avgifterna. Användarfinansieringen är något lägre 2021 jämfört med året innan (se not 9 i den finansiella redovisningen)

INTÄKTSUTVECKLING FASTIGHETSINFORMATION

Avgiftsintäkterna från fastighetsinformationsprodukterna har ökat med 7 procent jämfört med i fjol. Vi genomförde en avgiftshöjning från 1 januari 2021 som står för cirka 5 miljoner kronor av ökningen.

Intäktsnivån för produktgruppen *Fastighetsinformation Direkt* har ökat som följd av högt tryck på bostadsmarknaden och ökad omsättning av småhus. Under pandemin har dessutom många lånat för att renovera sina hem och fritidshus, vilket ökar långivarnas användning av våra direkttjänster. Huvudsaklig kundgrupp inom produktgruppen är mäklare och banker.

Under 2021 gjordes ny småhustaxering tillgänglig i fastighetsregistret, vilket ökade användningen såväl som intäkterna på uttag av taxeringsinformation. Uttagen har också ökat från skogs- och sågverksföretag som vill hitta skogsägare för virkesköp, kopplat till hög efterfrågan och höga priser på sågade trävaror.

Geodatasamverkan utökades med ytterligare 7 användare (5 kommuner och 2 regioner) under 2021, vilket gett en något högre avgiftsintäkt jämfört med 2020. En effekt av att fler organisationer tecknar avtal är att avgiftsintäkterna för övriga produktområden sjunker.

Geodatasamverkan. Myndigheter, regioner, kommuner och organisationer med offentlig uppgift kan teckna användaravtal för Geodatasamverkan. De får då tillgång till geodata och tjänster för offentlig användning från Lantmäteriet, Sjöfartsverket och Sveriges geologiska undersökningar (SGU).

Vid utgången av 2021 hade Lantmäteriet totalt 324 gällande användaravtal, varav 272 kommuner, 38 statliga myndigheter, 11 regioner och 3 statliga affärsverk.

Tabell 40. Avgiftsintäkter fastighetsinformation per produktgrupp. Anges i miljoner kronor.

Produktgrupp fastighetsinformation	2019	2020	2021
Fastighetsinformation Direkt	129,2	130,4	139,5
Fastighetsaviseringstjänster	23,0	22,3	24,2
Fastighetsuttagstjänster	22,5	20,4	24,3
Fastighetsprisinformationstjänster	4,5	4,3	4,2
Geodatasamverkan (datadelning)	45,8	46,8	49,3
Digitala kartor	16,8	15,2	15,0
Arkivprodukter	2,2	2,3	1,7
Övrigt	0,0	0,0	0,0
SUMMA	244,0	241,7	258,2

INTÄKTSUTVECKLING GEOGRAFISK INFORMATION

Avgiftsintäkterna för våra geografiska produkter ökade med 10 procent jämfört med 2020 och bakom ökningen står framförallt positioneringstjänsterna.

Tillströmningen av nya abonnenter av positioneringstjänsten Nätverks-RTK fortsätter att öka, vilket även syns i intäktsutvecklingen. Under 2021 ökade antalet abonnemang med 1764, jämfört med 1540 året innan. Tjänsten används bland annat vid precisionsmätning, till exempel vid inmätning av fastigheter, maskinstyrning vid infrastrukturprojekt och jordbruk.

Intäktsnivåerna för våra kart-, och höjdprodukter har haft en vikande trend under de senaste åren. Vi bedömer att en bakomliggande faktor är att våra kunder i större utsträckning försöker hitta billigare alternativ eller gratislösningar. Vissa kunder nöjer sig med att använda våra e-tjänster och andra går över till att använda visningstjänster istället för, i vissa fall, dyrare nedladdningsbara produkter.

Det som står om Geodatasamverkan ovan gäller även för geografisk information.

Tabell 41. Avgiftsintäkter geografisk information per produktgrupp. Anges i miljoner kronor.

Produktgrupp geografisk information	2019	2020	2021
Positioneringstjänster (nätverks-RTK)	33,6	38,2	44,2
Geodatasamverkan (datadelning)	23,8	24,4	25,1
Digitala kartor	7,1	5,8	6,2
Bildinformation*	12,1	10,2	12,3
Höjdinformation	1,7	1,9	0,9
Övrigt	0,0	0,1	0,0
SUMMA	78,3	80,6	88,7

**Bildinformation omfattar både ortofoto och flygfoto*

RESULTATUTVECKLING INOM UPPDRAGSVERKSAMHETEN

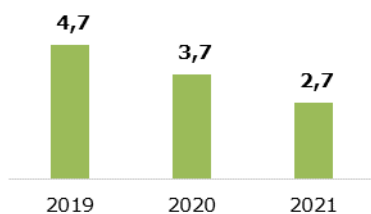
Tabell 42. Resultatutveckling myndighetsuppdrag. Anges i miljoner kronor.

Myndighetsuppdrag	2019	2020	2021
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	44,9	49,8	44,7
Intäkter av bidrag	0,1	0,2	0,1
SUMMA INTÄKTER	45,0	50,0	44,8
Kostnader för personal	-34,5	-38,0	-37,1
Kostnader för lokaler	-2,9	-3,2	-3,7
Övriga driftskostnader	-8,9	-8,9	-3,7
Finansiella kostnader	-0,2	-0,1	
Avskrivningar och nedskrivningar	-1,0	-0,8	-1,2
SUMMA KOSTNADER	-47,5	-51,0	-45,7
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	-2,5	-1,0	-1,0

Verksamheten utgörs till huvuddelen av myndighetssamverkan med Försvarmakten och intäktsnivån är direkt kopplad till deras årliga beställning. Omsättningen har legat runt 45 till 50 miljoner årligen sedan 2016.

Det ackumulerade överskottet har under året använts efter samråd med Försvarmakten, se också avsnitt 7.1 Myndighetsuppdrag – vi ger Försvarmakten expertstöd inom geodataområdet.

Diagram 13. Ackumulerat resultat myndighetsuppdrag. Anges i miljoner kronor.

Tabell 43. Resultatutveckling tjänsteexport. Anges i miljoner kronor.

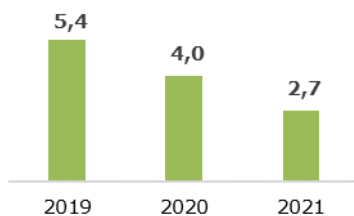
Tjänsteexport	2019	2020	2021
Intäkter av anslag	0,3	0,1	0,0
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	12,5	9,2	0,5
Intäkter av bidrag	41,8	22,6	30,5
Finansiella intäkter			
SUMMA INTÄKTER	54,6	31,9	30,9
Kostnader för personal	-29,9	-22,5	-24,3
Kostnader för lokaler	-0,4	-0,5	-0,5
Övriga driftskostnader	-15,4	-10,0	-7,1
Finansiella kostnader		-0,1	-0,1
Avskrivningar och nedskrivningar	-0,2	-0,2	-0,2
SUMMA KOSTNADER	-45,9	-33,2	-32,2
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	8,7	-1,4	-1,3

Tjänsteexporten är den verksamhet som intäktsmässigt har drabbats hårdast av pandemin under 2021, precis som föregående år. Trots situationen med restriktioner kring resande gör enheten ett resultat som är acceptabelt. Noteras kan att visst resande tilläts under perioden oktober - december 2021. Intäkterna har varit lägre än budget under året. Detsamma gäller för kostnaderna, men där har minskningen inte varit lika stor.

Under året har 12 länder stöttats av Lantmäteriets tjänsteexport (se också avsnitt "7.2 Tjänsteexport – för den globala utvecklingen").

Verksamheten redovisar för 2021 ett negativt resultat som en följd av den lägre aktiviteten. Det negativa resultatet möts dock av ett balanserat överskott.

Diagram 14. Ackumulerat resultat tjänsteexport. Anges i miljoner kronor.

Tabell 44. Resultatutveckling uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning och fastighetsinskrivning. Anges i miljoner kronor.

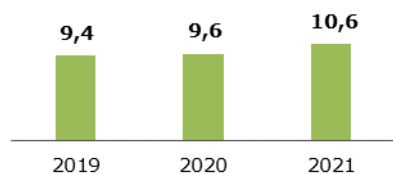
Uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning och fastighetsinskrivning	2019	2020	2021
Intäkter av anslag			
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	26,8	34,4	38,1
Intäkter av bidrag	0,1	0,2	0,1
Finansiella intäkter			
SUMMA INTÄKTER	26,9	34,6	38,2
Kostnader för personal	-18,3	-22,7	-24,8
Kostnader för lokaler	-1,5	-1,4	-1,4
Övriga driftskostnader	-9,4	-9,5	-9,9
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar och nedskrivningar	-1,0	-0,8	-1,0
SUMMA KOSTNADER	-30,2	-34,4	-37,1
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	-3,3	0,2	1,1

Den klart största verksamheten inom området är myndighetssamverkan som avser uppdrag åt statliga myndigheter som ansluter till Lantmäteriets kärnverksamhet.

Myndighetssamverkan sker bland annat mot Skatteverket, Trafikverket och Naturvårdsverket. Totalt omsatte myndighetssamverkan 25,3 miljoner kronor, med andra ord större delen av verksamhetens intäkter (66 procent av totalen). Jämför vi med år 2020 så omsatte myndighetssamverkan då 26,1 miljoner kronor, vilket utgjorde 76 procent av totalen.

Det största uppdraget är mot Skatteverket där Lantmäteriet utför värderingstekniskt arbete och håller i förberedelserna inför de allmänna och förenklade fastighetstaxeringarna. Under 2021 omsatte den verksamheten 18,1 miljoner kronor (se också avsnitt "7.3 Uppdrag i anslutning till fastighetsbildning och fastighetsindelning"). År 2020 uppgick omsättning gentemot Skatteverket till 15,8 miljoner kronor.

Diagram 15. Ackumulerat resultat för uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning och fastighetsindelning. Anges i miljoner kronor.

16.4. Så används Lantmäteriets förvaltningsanslag

Tabell 45. Anslagsförbrukning per verksamhetsområde. Anges i miljoner kronor.

Verksamhetsområde	2019	2020	2021
Förrättningsverksamhet och fastighetsindelning	84,4	81,0	75,5
Informationsförsörjning	366,7	410,4	431,9
Inskrivningsverksamhet	162,4	163,2	163,5
Övrigt	0,3	0,1	0,0
SUMMA	613,8	654,7	670,9

Lantmäteriets förvaltningsanslag används inom flera verksamhetsområden men till olika grad i omfattning. Inskrivningsverksamheten är i princip helt och hållet anslagsfinansierad medan endast en mindre del av förrättningsverksamhet och fastighetsindelning finansieras via anslag.

Tabellen visar hur förvaltningsanslaget fördelar sig mellan olika verksamhetsområden. Nedan beskriver vi kortfattat vad anslaget används till.

FÖRRÄTTNINGSVERKSAMHET OCH FASTIGHETSINDELNING

Anslaget används till:

- Stöd och rådgivning i fastighetsbildningsfrågor
- Utveckling av lagar som styr fastighetsbildningsverksamhet
- Uppföljning ny plan- och bygglag
- Yttranden till regeringen, domstolar och andra myndigheter
- Nedsättningsbelopp

INFORMATIONSFÖRSÖRJNING

Förvaltningsanslaget inom informationsförsörjningen används bland annat till insamling och förvaltning av geografisk information samt utvecklingsinsatser kopplade till detta. Arbetet med den nationella geodetiska infrastrukturen och referenssystemen finansieras till en stor del med anslag.

Arbetet med en digital samhällsbyggnadsprocess finansieras med anslag.

Tillhandahållandet av registerinformation från fastighetsregistret och viss geografisk information sker avgiftsfritt till statliga myndigheter och finansieras istället med anslag.

INSKRIVNINGSVERKSAMHET

Inskrivningsverksamheten är i princip helt finansierad av anslagsmedel. Verksamheten granskar, beslutar om och registrerar inskrivningsärenden med information om ägare, inteckningar och andra rättigheter. Anslaget finansierar också de utvecklingsinsatser som är knutna till verksamheten.

16.5. Övriga anslag

Lantmäteriet har under 2021 finansierat delar av verksamheten via anslag från andra myndigheter.

Tabell 46. Anslag från andra myndigheter. Anges i miljoner kronor.

Anslaget avser	Myndighet	Belopp i Regleringsbrev	Utfall
Laserskanning	Skogsstyrelsen	10	10

Anslaget som tilldelats från Skogsstyrelsen får användas för kostnader för åtgärder kopplade till uppdatering och utveckling av skogliga grunddata med hjälp av laserskanning.

16.6. Investeringar och nyttjande av låneram

Lantmäteriet är inne i en utvecklingsperiod som innebär stora investeringar. Flera stora utvecklingsprojekt pågår och kommer att pågå under den kommande treårsperioden, där delar lånefinansieras och blir en investering i en immateriell tillgång (se mer om de under avsnitt 12.4 *Lantmäteriets utvecklings- och systemförvaltningsportfölj*).

Bland de större pågående projekt som lånefinansierats under 2021 är:

- Nytt handlägningsstöd inom fastighetsbildning
- Nytt pantsystem (avslutats under 2021)
- Framtida tillhandahållande av fastighetsinformation
- Digital ansökan samfällighetsföreningsregistret (SFR)
- ID nr i SFR
- Modern Topografisk Produktion (MTP)
- Självservice (e-tjänster)

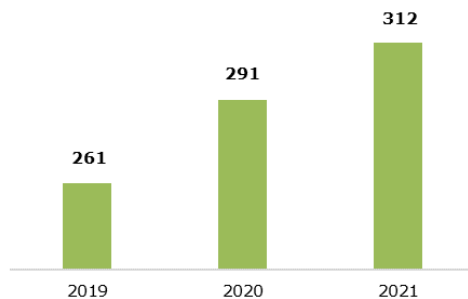
Lantmäteriets investeringar i immateriella tillgångar uppgick under 2021 till 50 miljoner kronor.

Investeringar i materiella tillgångar har under 2021 främst varit IT-investeringar, geodetisk utrustning och bilar. IT-investeringar handlar om servrar, nätverksutrustning och utökad lagringskapacitet. Inom det geodetiska området handlar det främst om utrustning kopplat till SWEPOS stationer. Bilar är främst specialutrustade bilar till Fastighetsbildningen.

Lantmäteriets investeringar i materiella tillgångar uppgick under 2021 till 53 miljoner kronor.

Lantmäteriet hade under 2021 en låneram för investeringar i anläggningstillgångar på 330 miljoner kronor. Utnyttjandet av låneramen framgår av diagrammet.

Diagram 16. Nyttjande av låneram. Anges i miljoner kronor.

17. Finansiell redovisning

17.1. Resultaträkning

Tabell 47 Resultaträkning. Belopp anges i tusentals kronor.

Tusentals kronor	2021	2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER		
Intäkter av anslag, not 1	674 867	681 931
Intäkter av avgifter och andra ersättningar, not 2	1 416 324	1 493 586
Intäkter av bidrag, not 3	44 044	40 990
Finansiella intäkter, not 4	1 151	887
SUMMA	2 136 386	2 217 394
*VERKSAMHETENS KOSTNADER, not 9		
Kostnader för personal, not 5	-1 406 909	-1 373 190
Kostnader för lokaler	-119 285	-114 284
Övriga driftkostnader	-464 183	-516 006
Finansiella kostnader, not 4	-384	-316
Avskrivningar och nedskrivningar, not 10-11	-87 851	-77 096
SUMMA	-2 078 612	-2 080 892
VERKSAMHETSUTFALL	57 774	136 502
UPPBÖRDSVERKSAMHET		
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras, not 6	301 643	266 875
Skatteintäkter m.m., not 7	15 344 796	12 559 633
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-15 646 439	-12 826 508
SALDO	0	0
TRANSFERERINGAR, not 8		
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	6 000	0
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	0	131
Lämnade bidrag	-6 000	-131
SALDO	0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING, not 19	57 774	136 502

17.2. Balansräkning

Tabell 48 Balansräkning. Belopp anges i tusentals kronor.

Tusentals kronor	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR		
Immateriella anläggningstillgångar		
Balanserade utgifter för utveckling, not 10	183 949	156 378
Materiella anläggningstillgångar, not 11		
Förbättringsutgifter på annans fastighet	8 492	7 463
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	119 198	127 398
SUMMA	127 690	134 861
Varulager m.m.		
Varulager och förråd	10	10
Pågående arbeten, not 12	244 690	244 692
SUMMA	244 700	244 702
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar, not 13	110 847	126 585
Fordringar hos andra myndigheter	53 199	50 097
Övriga kortfristiga fordringar, not 14	465 710	430 229
SUMMA	629 756	606 911
Periodavgränsningsposter, not 15		
Förutbetalda kostnader	102 601	85 347
Upplupna bidragsintäkter	326	0
Övriga upplupna intäkter	1 533	1 759
SUMMA	104 460	87 106
Avräkning med statsverket		
Avräkning med statsverket, not 16	-479 662	-439 284
Kassa och bank		
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret, not 17	60 887	0
SUMMA TILLGÅNGAR	871 780	790 674

Tusentals kronor	2021-12-31	2020-12-31
KAPITAL OCH SKULDER		
Myndighetskapital		
Balanserad kapitalförändring, not 18	133 752	-2 750
Kapitalförändring enligt Resultaträkning, not 19	57 774	136 502
SUMMA myndighetskapital, not 20	191 526	133 752
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	0	303
Övriga avsättningar, not 21	41 298	38 160
SUMMA avsättningar	41 298	38 463
Skulder m.m.		
Lån i Riksgäldskontoret, not 10-11, 22	308 051	290 434
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	0	3 439
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	45 353	47 301
Leverantörsskulder, not 23	104 611	83 080
Övriga kortfristiga skulder, not 24	23 163	25 604
Depositioner	41	493
Förskott från uppdragsgivare och kunder, not 25	1 656	1 479
SUMMA	482 875	451 830
Periodavgränsningsposter, not 26		
Upplupna kostnader	101 892	96 633
Oförbrukade bidrag	41 837	53 790
Övriga förutbetalda intäkter	12 352	16 206
SUMMA	156 081	166 629
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER	871 780	790 674
ANSVARSFÖRBINDELSER		
Övriga ansvarsförbindelser		
Förpliktelser mot hyresvärd	2 992	2 992

17.3. Finansieringsanalys

Tabell 49 Finansieringsanalys. Belopp anges i tusentals kronor.

Tusentals kronor	2021	2020
DRIFT		
Kostnader, not 9	-1 987 925	-2 001 127
Finansiering av drift		
Intäkter av anslag, not 1	674 867	681 931
Intäkter av avgifter och andra ersättningar, not 2	1 416 324	1 493 586
Intäkter av bidrag, not 3	44 044	40 990
Övriga intäkter, not 4	1 151	887
Summa medel som tillförts för finansiering av drift	2 136 386	2 217 394
<i>Ökning (-) av lager</i>	<i>-0</i>	<i>0</i>
<i>Ökning (-) av kortfristiga fordringar, not 27</i>	<i>-39 584</i>	<i>-69 508</i>
<i>Ökning (+) av kortfristiga skulder, not 28</i>	<i>6 162</i>	<i>24 743</i>
Kassaflöde från drift	115 039	171 502
INVESTERINGAR		
Investeringar i materiella tillgångar, not 11	-57 703	-61 456
Investeringar i immateriella tillgångar, not 10	-50 549	-46 353
Summa investeringsutgifter	-108 252	-107 809
Finansiering av investeringar		
Lån från Riksgäldskontoret, not 22	105 514	123 370
- amorteringar	-87 898	-83 576
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringsverksamhet	17 616	39 794
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	0	0
Kassaflöde till investeringsverksamhet	-90 636	-68 015

Tusentals kronor	2021	2020
UPPBÖRDSVERKSAMHET		
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras, not 6	301 643	266 875
Skatteintäkter m.m., not 7	15 344 796	12 559 633
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder, not 29	-455	-121
Inbetalningar i uppbördsverksamheten	15 645 984	12 826 387
Kostnader för inleveranser till statens budget från uppbördsverksamhet	-15 646 439	-12 826 508
Kassaflöde till uppbördsverksamhet	-455	-121
TRANSFERERINGSVERKSAMHET, not 8		
Lämnade bidrag	-6 000	-131
Utbetalningar i transfereringsverksamheten	-6 000	-131
Finansiering av transfereringsverksamhet		
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	6 000	
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		131
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamheten	6 000	131
Kassaflöde från transfereringsverksamhet	0	0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	23 948	103 366
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		
Likvida medel vid årets början	-442 723	-546 089
Ökning (+) av kassa, postgiro, bank, not 17	60 887	0
Ökning (+) av tillgodohavande Riksgäldskontoret	3 439	152 579
Minskning (-) av avräkning med statsverket, not 16	-40 378	-49 213
SUMMA förändring av likvida medel	23 948	103 366
Likvida medel vid årets slut	-418 775	-442 723

17.4. Redovisning mot anslag

Tabell 50 Redovisning mot anslag. Belopp anges i tusentals kronor.

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 18, 1:6 Lantmäteriet, anslagspost 1	21 284	669 014	-1 463	688 835	-671 357	17 478
Utgiftsområde 23, 1:1 Skogsstyrelsen, anslagspost 2 ¹⁾	0	10 000		10 000	-10 000	0
SUMMA	21 284	679 014	-1 463	698 835	-681 357	17 478

¹⁾ Anslaget avser kostnader för åtgärder kopplade till uppdatering och utveckling av skogliga grunddata med hjälp av laserskanning.

FINANSIELLA VILLKOR

Lantmäteriet disponerade under år 2021 en anslagskredit inom anslag utgiftsområde 18 1:6 på 20 070 tusentals kronor.

Enligt regleringsbrevet får Lantmäteriet använda inom anslag utgiftsområde 18 1:6 högst 6 000 tusentals kronor för utgifter för de så kallade nedsättningsbeloppen (utfallet blev 6 000 tusentals kronor), 45 000 tusentals kronor för utgifter för att utöka antalet arbetstillfällen i Kiruna (utfallet blev 41 681 tusentals kronor), 35 000 tusentals kronor för utgifter för att åstadkomma en ökad digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen (utfallet blev 31 736 tusentals kronor) samt 11 000 tusentals kronor för utgifter för bidrag till Onsala rymdobservatorium (utfallet blev 6 000 tusentals kronor).

17.5. Redovisning mot inkomsttitel

Tabell 51 Redovisning mot inkomsttitel, anges i tusentals kronor.

Benämning	Inkomsttitel	Beräknat belopp (i regleringsbrev)	Inkomster
Expeditionsavgifter		2511	265 000
Samfällighetsföreningsregister		2531	2 000
Dröjsmålsränta på stämpelskatt och expeditionsavgifter		2811	-
Stämpelskatt		9341	-
			15 312 768

17.6. Tilläggsupplysningar

VÄRDERINGSPRINCIPER

Lantmäteriet tillämpar förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Utgifter för utveckling aktiveras. Beloppsgränsen för aktivering är 500 tusentals kronor och avskrivningstiden är 5 år. Licenser har inte aktiverats som en anläggningstillgång utan periodiserats över tiden.

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Förbättringsutgifter på annans fastighet aktiveras. Beloppsgränsen för aktivering är 100 tusentals kronor för ett sammanhållet objekt och avskrivningstiden är normalt 5 år.

Maskiner och inventarier värderas till anskaffningsvärde. Beloppsgränsen för aktivering är 50 tusentals kronor. Avskrivningar görs linjärt med en avskrivningstid på 3–5 år.

VARULAGER

Varulagret värderas enligt lägsta värdets princip.

PÅGÅENDE ARBETEN

Pågående arbeten värderas genom att intäkter från uppdrag med fast pris och arbeten på löpande räkning redovisas med tillämpning av successiv vinstavräkning. Beräkningen sker på basis av utfört arbete vid periodens utgång i förhållande till hela uppdraget. Om ett uppdrag förväntas resultera i förlust sker reservering för hela förlustrisken.

KUNDFORDRINGAR

Lantmäteriet tillämpar följande princip för nedskrivning av kundfordringar:

- ärenden som har registrerats hos Kronofogdemyndigheten för utmätning skrivs ned med 100 procent,
- ärenden som är föremål för konkursutredning skrivs ned med 100 procent,
- ärenden där preliminärbeslut är fattat om avbrytande av indrivning skrivs ned med 100 procent,
- i samband med bokslutsarbetet avsätts en viss procent av utestående kundstock som befarad kundförlust enligt en princip som bygger på den konstaterade förlusten under de senaste åren i relation till vad som fakturerats externt under motsvarande år.

REDOVISNINGSPRINCIPER**AVGIFTER FÖR FASTIGHETSINFORMATION OCH GEOGRAFISK INFORMATION/ANVÄNDARFINANSIERING**

Enligt Lantmäteriets instruktion ska avgifterna för att tillhandahålla och upplåta rätt att utnyttja geografisk information och fastighetsinformation, samt information från den allmänna kartläggningen, dels täcka kostnaderna för uttag och expediering och dels bidra till kostnaderna för uppbyggnad, drift, uppdatering och utveckling av system, databaser och information, det vill säga en användarfinansiering. Det faktiska bidraget under verksamhetsåret 2021 uppgick till 184 393 tusentals kronor från försäljning av fastighetsinformation och 2 000 tusentals kronor från försäljning av geografisk information. Redovisningsmässigt ingår dessa belopp som kostnader i resultaträkningen för grundläggande fastighetsinformation och geografisk information.

Kostnaderna för de delar som avgifterna ger bidrag till har under verksamhetsåret 2021 totalt uppgått till 189 858 tusentals kronor för förvaltning av fastighetsinformation respektive 219 298 tusentals kronor för förvaltning av geografisk information. Se även not 9.

GEMENSAMMA KOSTNADER

Faktiskt redovisade persondagar på verksamhetens resultatområden är huvudprincipen för fördelning av samkostnader inom Lantmäteriets enheter. Undantag motiveras och dokumenteras.

Myndighetsavgiften, vilken tas ut för att finansiera vissa centrala overheadkostnader, fördelas ut på verksamhetens resultatområden med i huvudsak budgeterade årsarbetare som fördelningsgrund.

BRYTDAG

I enlighet med Ekonomistyrningsverket föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari.

ANSLAGSAVRÄKNING

Lantmäteriet gör månadsvis en schablonmässig anslagsavräkning. En slutlig avräkning görs i samband med bokslutsarbetet.

PERIODISERINGAR

Beloppsgränsen för periodiseringar av intäkter och kostnader är 100 tusentals kronor.

UPPBÖRD AV STÄMPELSKATT OCH EXPEDITIONSavgIFTER

Uppbördsredovisning av stämpelskatt och expeditiönsavgifter sker i enlighet med Ekonomistyrningsverkets principer.

I Lantmäteriets resultaträkning visas en balanserad uppbördsverksamhet.

Lantmäteriet tar upp fakturerad stämpelskatt som en intäkt i resultaträkningen. För att inte Lantmäteriets resultat ska påverkas redovisas motsvarande belopp mot posten ”Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet”, trots att inte motsvarande belopp redovisas mot inkomstitel. Se även not 7 och 16.

SJUKFRÅNVARO

Uppgifter om sjukfrånvaron återfinns under särskild underrubrik i resultatredovisningen, ”6.4 Sjukfrånvaron”.

17.7. Noter

Belopp anges i tusentals kronor.

Tabell 52 Intäkter av anslag, intäkter av avgifter och andra ersättningar, intäkter av bidrag samt finansiella intäkter och kostnader.

NOT 1

Intäkter av anslag	2021	2020
Intäkter av anslag	674 867	681 931
Transfereringar, medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag ¹⁾	6 000	0
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln, minskning fordran semesterskuld 2008	490	685
SUMMA, utgifter enligt redovisning mot anslag	681 357	682 616

¹⁾ Beloppet avser ett bidrag till Chalmers tekniska högskola AB för den geodetiska observationsverksamheten vid Onsala rymdobservatorium.

NOT 2

Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2021	2020
Avgiftsintäkter från tjänsteexporten	452	9 158
Avgiftsintäkter inom övrig avgiftsfinansierad verksamhet ¹⁾	1 397 520	1 470 120
Försäljning enligt 4 § Avgiftsförordningen	0	0
Övrig verksamhet	18 352	14 308
SUMMA	1 416 324	1 493 586

¹⁾ Avgiftsintäkter inom övrig avgiftsfinansierad verksamhet återfinns i resultatredovisningen, avsnitt 16.

Lantmäteriet baserar i enlighet med § 3 i avgiftsförordningen den avgiftsfinansierade verksamheten på ett särskilt bemyndigande i förordningen (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet.

NOT 3

Intäkter av bidrag	2021	2020
Erhållna EU-bidrag, EU:s institutioner	267	154
Erhållna statliga bidrag ¹⁾	38 177	34 191
Erhållna arbetsmarknadsbidrag ²⁾	3 607	4 514
Erhållna bidrag övriga organisationer	1 993	2 131
SUMMA	44 044	40 990

¹⁾ Ökningen av erhållna statliga bidrag jämfört med föregående år beror främst på något mer aktivitet i projekt inom tjänsteexporten.

²⁾ Minskningen av erhållna arbetsmarknadsbidrag jämfört med föregående år beror främst på färre antal personer samt lägre ersättningsnivåer.

NOT 4

Finansiella intäkter/finansiella kostnader	2021	2020
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter lån Riksgäldskontoret	0	34
Ränteintäkter räntekonto Riksgäldskontoret	0	7
Övriga ränteintäkter	998	745
Övriga finansiella intäkter	153	101
SUMMA	1 151	887
Finansiella kostnader		
Räntekostnader lån Riksgäldskontoret	0	22
Övriga räntekostnader	115	158
Övriga finansiella kostnader	280	138
Aktivering finansiella utgifter	-11	-2
SUMMA	384	316

Tabell 53 Kostnader för personal..

NOT 5

Kostnader för personal	2021	2020
Lönekostnader		
Utbetald bruttolön, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	952 687	935 682
-varav arvode till styrelsen	315	245
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	454 046	434 767
SUMMA	1 406 733	1 370 449
Kostnader delpension		
Innevarande år	0	20
Reserverat kommande år	0	303
SUMMA	0	323
Övrigt		
Minskade personalkostnader genom aktivering	-24 742	-22 882
Övriga personalkostnader	24 918	25 300
SUMMA	176	2 418
SUMMA personalkostnader	1 406 909	1 373 190

Ökade lönekostnader till följd av löneavtal uppgår till 49 799 tusentals kronor

Ledamöterna i Lantmäteriets styrelse har under 2021 haft följande styrelseuppdrag samt ersättningar från Lantmäteriet:

Tabell 54 Styrelseuppdrag

Namn	Styrelseuppdrag	Ersättning tusentals kronor
Susanne Ås Sivborg	Lantmäteriet, SIQ, FMV t.o.m. 2021-06-30	1 492
Olle Sundin	Lantmäteriet, Sjöfartsverket	90
Markus Bylund	Lantmäteriet, Post- och telestyrelsen	45
Anna Ernestam	Lantmäteriet, AB Göta kanalbolag	45
Ulf Kamne	Lantmäteriet, A Beautiful Soup Göteborg AB, Kamagi Holding AB	45
Nils Svartz	Lantmäteriet	45
Anna-Maria Victorin	Lantmäteriet	45

Tabell 55 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras, skatteintäkter m.m., transfereringar, verksamhetens kostnader och användarfinansiering.

NOT 6

Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	2021	2020
Expeditionsavgifter ¹⁾	296 382	266 118
Samfällighetsföreningsregister ¹⁾	2 384	2 331
Dröjsmålsränta på stämpelskatt och expeditionsavgifter	-132	-9
Befarad kundförlust på stämpelskatt och expeditionsavgifter	3 009	-1 565
SUMMA	301 643	266 875

¹⁾ Det finns inga ekonomiska mål för intäkter av avgifter avseende expeditionsavgifter och samfällighetsföreningsregistret. Se även i resultatredovisningen, avsnitt 16 "Finansiellt läge".

Expeditionsavgifterna uppvisar en ökning med 30 264 tusentals kronor (11 %) jämfört med föregående år. Ökningen är främst ett resultat av ökat antal inskrivningsärenden, främst lagfarter och inteckningar.

NOT 7

Skatteintäkter m.m.	2021	2020
Stämpelskatt redovisad mot inkomsttitel	15 312 769	12 511 470
Förändring av stämpelskatt mot föregående år, ej redovisad mot inkomsttitel ¹⁾	32 027	48 163
SUMMA	15 344 796	12 559 633

Skatteintäkterna uppvisar en ökning med 2 785 163 tusentals kronor (22 %) jämfört med föregående år. Det är både en volym-effekt och en priseffekt som är orsaken till ökningen. Volymeffekten beror på ett ökat antal inskrivningsärenden och priseffekten på att bostadspriserna ökat kraftigt. Lantmäteriet tar upp fakturerad stämpelskatt som en intäkt i resultaträkningen. För att inte Lantmäteriets resultat ska påverkas redovisas motsvarande belopp mot posten "Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet", trots att inte motsvarande belopp redovisas mot inkomsttitel.

	2021	2020
¹⁾ Stämpelskatt ej redovisad mot inkomsttitel avser fakturerad men ej inbetald stämpelskatt	464 104	432 077

NOT 8

Transfereringar	2021	2020
Bidrag till Chalmers tekniska högskola AB ¹⁾	6 000	0
Bidrag till Statens Geologiska Institut	0	49
Bidrag till FOI	0	82
SUMMA	6 000	131

¹⁾ Beloppet avser ett bidrag till Chalmers tekniska högskola AB för den geodetiska observationsverksamheten vid Onsala rymdobservatorium, enligt Lantmäteriets regleringsbrev

NOT 9

Verksamhetens kostnader	2021	2020
Kostnader enligt resultaträkning	2 078 612	2 080 892
Årets avskrivningar och nedskrivningar, not 10–11	-87 851	-77 096
Avsättningar mm, not 21	-2 836	-2 669
Kostnader enligt Finansieringsanalys	1 987 925	2 001 127
Användarfinansiering	2021	2020
Kostnader för personal	84 619	87 810
Kostnader för lokaler	8 692	9 053
Övriga driftkostnader	86 289	88 413
Finansiella kostnader	17	8
Avskrivningar och nedskrivningar	6 776	5 924
SUMMA	186 393	191 208

NOT 10

Tabell 56 Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar	2021	2020
Balanserade utgifter för utveckling		
Ingående anskaffningsvärden	411 080	364 727
Årets anskaffningar	50 549	46 353
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	461 629	411 080
Ingående avskrivningar	-254 702	-233 127
Årets avskrivningar	-22 978	-18 553
Nedskrivningar	0	-3 022
Utgående ackumulerade avskrivningar	-277 680	-254 702
SUMMA balanserade utgifter för utveckling	183 949	156 378

Årets anskaffningar avser 13 utvecklingsprojekt, jämfört med 12 utvecklingsprojekt föregående år. Ökningen av årets anskaffning av immateriella anläggningstillgångar jämfört med föregående år beror främst på att Lantmäteriet haft större utvecklingsinsatser under innevarande år.

Den aktivering (775 tusentals kronor) som skedde i slutet av december 2021 finansieras genom lån hos Riksgäldskontoret i januari 2022. Av de balanserade utgifter för utveckling finansieras 311 tusentals kronor av bidrag.

NOT 11

Materiella anläggningstillgångar	2021	2020
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärden	34 288	32 483
Årets anskaffningar	4 130	2 424
Försäljningar/utrangeringar	-491	-619
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	37 927	34 288
Ingående avskrivningar	-26 825	-24 795
Årets avskrivningar	-3 101	-2 649
Försäljningar/utrangeringar	491	619
Utgående ackumulerade avskrivningar	-29 435	-26 825
SUMMA förbättringsutgifter på annans fastighet	8 492	7 463

Tabell 57 Anläggningstillgångar del 2

Maskiner och inventarier

Ingående anskaffningsvärden	482 644	432 518
Årets anskaffningar	53 573	59 032
Försäljningar/utrangeringar	-45 949	-8 906
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	490 268	482 644
Ingående avskrivningar	-355 246	-311 280
Årets avskrivningar	-61 772	-52 872
Försäljningar/utrangeringar	45 948	8 906
Utgående ackumulerade avskrivningar	-371 070	-355 246
SUMMA maskiner och inventarier	119 198	127 398

Utgående bokfört värde

127 690 134 861

Minskningen av årets anskaffning av maskiner och inventarier jämfört med föregående år beror främst på föregående års utbyggnad av lagring.

Den aktivering (2 750 tusentals kronor) som skedde i slutet av december 2021 finansieras genom lån hos Riksgäldskontoret i januari 2022. En minskning av årets avskrivningar (250 tusentals kronor) skedde i slutet av december 2020, vilket minskar amorteringen i januari 2021.

NOT 12

Pågående arbeten	2021	2020
Pågående arbete	244 690	244 692
SUMMA	244 690	244 692

NOT 13**Kundfordringar**

Kundfordringarna har minskat med 15 738 tusentals kronor (12%) jämfört med föregående år, vilket främst beror på att antal fakturor är 25% lägre under december 2021 i förhållande till december 2020.

NOT 14

Övriga kortfristiga fordringar	2021	2020
Uppbördsfordran stämpelskatt ¹⁾	458 108	423 035
Uppbördsfordran expeditionsavgift ²⁾	7 110	6 497
Övriga fordringar	492	697
SUMMA	465 710	430 229

¹⁾ Uppbördsfordran för stämpelskatt har ökat med 35 073 tusentals kronor (8 %) jämfört med föregående år.

²⁾ Uppbördsfordran för expeditionsavgifter har ökat med 613 tusentals kronor (9%) jämfört med föregående år.

I Lantmäteriets resultat- och balansräkning visas en balanserad uppbördsverksamhet. Uppbördsfordran stämpelskatt redovisas mot posten avräkning med statsverket då stämpelskatt inte levereras mot inkomsttitel förrän vid betalning.

Aldersfördelat saldo uppbördsfordringar	2021	2020	2019 och äldre
Stämpelskatt	452 318	849	4 941
Expeditionsavgift	6 507	79	524
SUMMA	458 825	928	5 465

NOT 15

Periodavgränsningsposter	2021	2020
Förutbetalda kostnader		
Lokalhyror	20 262	20 697
Licenskostnader och underhållsavgifter ¹⁾	68 912	54 738
Övriga förutbetalda kostnader ²⁾	13 427	9 912
SUMMA	102 601	85 347
Upplupna bidragsintäkter	326	0
Övriga upplupna intäkter ³⁾	1 533	1 759

¹⁾ Periodiserade licenskostnader och underhållsavgifter har ökat med 14 174 tusentals kronor (26%) jämfört med föregående år vilket till största delen beror på en faktura på totalt 15 940 tusentals kronor som inkom i december 2020 och som har periodiserats.

²⁾ Övriga förutbetalda kostnader har ökat med 3 515 tusentals kronor (35%) jämfört med föregående år. Förändringen ligger på Övriga externa tjänster.

³⁾ Övriga upplupna intäkter har minskat med 226 tusentals kronor (13%) jämfört med föregående år.

NOT 16

Tabell 58 Avräkning med statsverket

Avräkning med statsverket	2021	2020
Ingående balans	-439 284	-390 071
Uppbörd		
Ingående balans	-6 376	-6 255
Redovisat mot inkomsttitel	-15 611 402	-12 779 910
Uppbördsmedel som betalats i icke räntebärande flöde	15 608 562	12 777 458
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	2 384	2 331
Fordringar/Skulder avseende uppbörd	-6 832	-6 376
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	8 165	4 628
Redovisat mot anslag	0	17 228
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-8165	-13 691
Fordringar/Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	8 165
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-21 284	-15 986
Redovisat mot anslag	681 357	665 388
Återbetalning av anslagsmedel	1 463	0
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-679 014	-670 686
Fordringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-17 478	-21 284
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	3 248	3 933
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-489	-685
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	2 759	3 248
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	-423 037	-376 391
Skulder för uppbörd som ännu inte redovisats mot inkomsttitel ¹⁾ , se även not 14	-35 073	-46 645
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	15 917 215	12 834 801
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-314 435	-68 704
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-15 602 781	-12 766 098
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken	-458 111	-423 037
Utgående balans	-479 662	-439 284

¹⁾ Viss del av skulden är hänförlig till tidigare år.

NOT 17**Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret**

Lantmäteriet utnyttjande inte räntekontokrediterna på balansdagen. Det positiva saldot, 60 887 tusentals kronor, beror främst på fortsatt hög fakturering inom förrättningsverksamheten samt betydligt lägre driftskostnader som till exempel resor, utbildningar och konferenser till följd av pandemin.

Beviljad kreditram uppgår till 210 000 tusentals kronor.

NOT 18*Tabell 59 Myndighetskapital*

Balanserad kapitalförändring (ingående balans)	2021	2020
Uppdragsverksamhet	-12 918	-10 525
Förrättningsverksamhet	81 855	-52 573
Uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning och fastighetsinskrivning	9 524	9 370
Pantbrevsregistrering	-4 629	8 118
Grundläggande geografisk information och Fastighetsinformation	59 920	42 860
SUMMA	133 752	-2 750

NOT 19

Kapitalförändring enligt resultaträkning	2021	2020
Uppdragsverksamhet	-2 289	-2 393
Förrättningsverksamhet	47 464	134 428
Uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning och fastighetsinskrivning	1 094	154
Pantbrevsregistrering	-7 777	-12 747
Grundläggande geografisk information och Fastighetsinformation	19 282	17 060
SUMMA	57 774	136 502

NOT 20

Summa myndighetskapital (utgående balans)	2021	2020
Akkumulerad utgående balans fördelat per resultatområde		
Uppdragsverksamhet	-15 207	-12 918
Förrättningsverksamhet	129 319	81 855
Uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning och fastighetsinskrivning	10 618	9 524
Pantbrevsregistrering	-12 406	-4 629
Grundläggande geografisk information och Fastighetsinformation	79 202	59 920
SUMMA	191 526	133 752

Tabell 60 Myndighetskapital del 2

	Balanserad kapitalförändring avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enligt Resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2020	-2 750	136 502	133 752
Ingående balans 2021	-2 750	136 502	133 752
Föregående års kapitalförändring	136 502	-136 502	0
Årets kapitalförändring		57 774	57 774
Summa årets förändring	136 502	57 774	57 774
Utgående balans 2021	133 752	57 774	191 526

NOT 21

Tabell 61 Övriga avsättningar, lån i Riksgäldskontoret, Leverantörsskulder samt övriga kortfristiga skulder.

Övriga avsättningar					
Syfte	Ingående Balans	Årets kostnad	Årets utbetalning	Utgående Balans	Bedömd utbet. 2022
Lönekostnader uppsagda	554	1 264	975	843	843
Lönekostnader avtalspension	102	95	102	95	95
Kompetensutvecklingsåtgärder	37 504	2 856	0	40 360	1 600
SUMMA	38 160	4 215	1 077	41 298	2 538

Avsättningarna baseras på Redovisningsrådets rekommendation (RR 16) om avsättningar, ansvarsförbindelser och eventuella tillgångar.

NOT 22

Lån i Riksgäldskontoret	2021	2020
Låneram	330 000	330 000
Ingående balans	290 434	250 640
Nyupptagna lån	105 514	123 370
Årets amorteringar	-87 897	-83 576
Utgående balans	308 051	290 434

NOT 23**Leverantörsskulder**

Leverantörsskulder har ökat med 21 531 tusentals kronor (26%) jämfört med föregående år. Antalet fakturor inkomna under december månad har ökat från 2020 till 2021. Licenskostnader har ökat samt även hyreskostnader till följd av en större investering. Under pandemiåret 2020 ställdes till exempel alla icke nödvändiga resor, konferenser och utbildningar in, vilket ledde till lägre kostnader. Lättade restriktioner i slutet av 2021 ledde till en ökning av resor, konferenser och utbildningar, vilket i sin tur alstrat fakturor och därmed leverantörsskulder vid årets slut.

NOT 24

Övriga kortfristiga skulder	2021	2020
Personalskatt ¹⁾	22 882	25 486
Övriga skulder	281	118
SUMMA	23 163	25 604

¹⁾ Personalskatt har minskat med 2 604 tusentals kronor (10%) jämfört med föregående år, vilket främst beror på att personalskatt ökade i december 2020 avseende ersättning för hemarbetsplats. Detta var en engångsutbetalning som ökade på personalskatt för 2020.

NOT 25**Förskott från uppdragsgivare och kunder**

Förskott från uppdragsgivare och kunder har ökat med 177 tusentals kronor (12 %) jämfört med föregående år, vilket beror på ökning av förelagda förskott enligt fastighetsbildningslagen.

NOT 26

Tabell 62 Periodavgränsningsposter

Periodavgränsningsposter	2021	2020
Upplupna kostnader		
Löne- och semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	95 177	93 284
Övriga upplupna kostnader ¹⁾	6 715	3 349
SUMMA	101 892	96 633
Oförbrukade bidrag		
Statliga ²⁾	41 400	52 345
Icke statliga	437	1 445
SUMMA	41 837	53 790
Övriga förutbetalda intäkter ³⁾	12 352	16 206

¹⁾ Övriga upplupna kostnader har ökat med 3 366 tusentals kronor (100 %) jämfört med föregående år, vilket främst beror på högre upparbetade kostnader inom verksamhetsområdet Utveckling och IT.

²⁾ De statliga oförbrukade bidragen förväntas tas i anspråk enligt tidsintervallen nedan

inom 3 månader	15 724
mer än 3 månader till 1 år	25 050
mer än 1 år till 3 år	626
mer än 3 år	0

³⁾ Övriga förutbetalda intäkter har minskat med 3 854 tusentals kronor (24 %) jämfört med föregående år, vilket främst beror på en minskning av förutbetalda intäkter avseende Försvarmakten.

NOT 27

Tabell 63 Ökning av kortfristiga fordringar

Ökning av kortfristiga fordringar (Finansieringsanalysen)	2021	2020	Förändring
Pågående arbete, not 12	244 690	244 692	-2
Kortfristiga fordringar	629 756	606 911	22 845
- avdrag uppbördsfordran expeditonsavgifter, not 14	-7 110	-6 497	-613
Periodavgränsningsposter, not 15	104 460	87 106	17 354
SUMMA	971 796	932 212	39 584

NOT 28

Tabell 64 Ökning av kortfristiga skulder

Ökning av kortfristiga skulder (Finansieringsanalysen)	2021	2020	Förändring
Skulder m.m. enligt Balansräkning	482 875	451 830	31 045
- avdrag Lån i Riksgäldskontoret, not 22	-308 051	-290 434	-17 617
- avdrag Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	0	-3 439	3 439
- avdrag utredningskonto uppbörden	-274	-117	-157
Periodavgränsningsposter, not 26	156 081	166 629	-10 548
SUMMA	330 631	324 469	6 162

NOT 29*Tabell 65 Förändring av kortfristiga fordringar och skulder*

Förändring av kortfristiga fordringar och skulder (Finansieringsanalysen)	2021	2020	Förändring
Övriga kortfristiga fordringar, varav uppbördsfordran expeditionsavgift, not 14	7 110	6 497	613
Övriga kortfristiga skulder, varav utredningskonto uppbörden	274	115	-159
SUMMA			-454

17.8. Sammanställning över väsentliga uppgifter

Tabell 66 Sammanställning över väsentliga uppgifter

Tusentals kronor	2021	2020	2019	2018	2017
LÅNERAM					
Beviljad låneram	330 000	330 000	300 000	275 000	275 000
Utnyttjad låneram	308 051	290 434	250 640	220 816	215 008
KONTOKREDITER HOS RIKSGÄLDSKONTORET					
Räntekontokredit	210 000	210 000	210 000	210 000	210 000
Maximalt utnyttjad under året	41 114	187 434	164 605	117 293	126 979
RÄNTOR AVSEENDE RÄNTEKONTO I RIKSGÄLDSKONTORET					
Ränteintäkter	0	7	260	318	332
Räntekostnader	0	0	0	0	0
AVGIFTSINTÄKTER SOM DISPONERAS					
Budget, beräknat belopp i regleringsbrev	1 545 100	1 417 000	1 424 000	1 370 000	1 250 000
Utfall	1 416 324	1 493 586	1 320 664	1 309 421	1 283 700
AVGIFTSINTÄKTER SOM INTE DISPONERAS					
Inkomsttitel, budget, beräknat belopp i regleringsbrev	267 000	262 000	257 000	272 000	292 000
Inkomsttitel, utfall	298 766	268 449	265 467	256 643	267 119
ANSLAGSKREDIT					
Beviljad anslagskredit	20 070	19 820	17 405	17 217	16 624
Utnyttjad anslagskredit	0	0	0	0	0
ANSLAG					
Summa anslagssparande	17 478	24 656	20 587	27 445	20 688
Summa utestående åtaganden	0	0	0	0	0
Summa tilldelade bemyndiganden	0	0	0	0	0
ÅRSARBETSKRAFTER OCH ANSTÄLLDA M.M.					
Årsarbetskrafter, medelantal	2 138	2 027	1 992	2 010	1 895
Anställda, medelantal	2 228	2 213	2 176	2 183	2 048
Driftkostnad per årsarbetskraft	931	988	1 000	936	929
KAPITALFÖRÄNDRING					
Statskapital	0	0	0	93	4 178
Årets kapitalförändring	57 774	136 502	-45 542	-20 680	38 304
Balanserad kapitalförändring	133 752	-2 750	42 792	63 379	20 990
Summa myndighetskapital	191 526	133 752	-2 750	42 792	63 472

Årsredovisning 2021

Lantmäteriet

Gävle den 17 februari 2022

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Styrelsens ledamöter:

Olle Sundin, ordförande

Markus Bylund

Anna Ernestam

Ulf Kamne

Nils Svartz

Anna-Maria Victorin

Susanne Ås Sivborg